وَمَا مِنْ دَآبَّةٍ فِی الْاَرْضِ اِلَّا عَلَی اللّٰهِ رِزْقُهَا
وَيَعْلَمُ مُسْتَقَرَّهَا وَمُسْتَوْدَعَهَا ؕ كُلٌّ فِیْ
كِتٰبٍ مُّبِيْنٍ ﴿6﴾

(6) భూమిపై సంచరించే ప్రతి ప్రాణి ఉపాధి బాధ్యత అల్లాహ్‌పైనే ఉంది. ఆ ప్రాణి ఎక్కడ నివసిస్తుందో, ఎక్కడకు చేర్చబడనున్నదో ఆయనకు తెలుసు. సమస్తమూ ఒక స్పష్టమైన గ్రంథంలో వ్రాయబడి ఉంది.

وَهُوَ الَّذِیْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ فِیْ سِتَّةِ
اَيَّامٍ وَّكَانَ عَرْشُهٗ عَلَی الْمَآءِ لِيَبْلُوَكُمْ اَيُّكُمْ
اَحْسَنُ عَمَلًا ؕ وَلَئِنْ قُلْتَ اِنَّكُمْ مَّبْعُوْثُوْنَ
مِنْۢ بَعْدِ الْمَوْتِ لَيَقُوْلَنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْۤا اِنْ هٰذَاۤ
اِلَّا سِحْرٌ مُّبِيْنٌ ﴿7﴾

(7) మీలో ఎవడు సత్కార్యాలు చేస్తాడో మిమ్మల్ని పరీక్షించాలని, ఆకాశాలనూ, భూమినీ, ఆరు దినాలలో సృష్టించినవాడు ఆయనే, అప్పుడు ఆయన సింహాసనం నీళ్ళపై ఉండేది. ఓ ప్రవక్తా! ఒకవేళ నీవు వారితో "ప్రజలారా! మరణించిన తరువాత మీరు మళ్ళీ లేపబడతారు" అని అంటే అవిశ్వాసులు తక్షణం "ఇది స్పష్టమైన ఇంద్రజాలం" అని అంటారు.

وَلَئِنْ اَخَّرْنَا عَنْهُمُ الْعَذَابَ اِلٰۤی اُمَّةٍ مَّعْدُوْدَةٍ
لَّيَقُوْلُنَّ مَا يَحْبِسُهٗ ؕ اَلَا يَوْمَ يَاْتِيْهِمْ لَيْسَ
مَصْرُوْفًا عَنْهُمْ وَحَاقَ بِهِمْ مَّا كَانُوْا بِهٖ
يَسْتَهْزِءُوْنَ ۧ ﴿8﴾ ع 1/8/1

(8) ఒకవేళ మేము వారి శిక్షను ఒక నిర్ణీత వ్యవధి వరకు వాయిదా వేస్తే అసలు దానిని ఏ వస్తువు పట్టి ఆపుతోంది? అని అంటారు. వినండి, ఆ శిక్షా సమయం వచ్చే రోజున దానిని ఎవరూ మరలించ లేరు. వారు ఎగతాళి చేస్తూ ఉన్నదే వారిని చుట్టుముట్టుతుంది.

وَلَئِنْ اَذَقْنَا الْاِنْسَانَ مِنَّا رَحْمَةً ثُمَّ نَزَعْنٰهَا
مِنْهُ ۚ اِنَّهٗ لَيَئُوْسٌ كَفُوْرٌ ﴿9﴾

(9) ఒకవేళ మేము మానవునికి మా కారుణ్యాన్ని ప్రసాదించి, తరువాత అది అతనికి లేకుండా చేస్తే అతడు నిరాశ చెందుతాడు. కృతఘ్నుత చూపుతాడు.

وَلَئِنْ اَذَقْنٰهُ نَعْمَآءَ بَعْدَ ضَرَّآءَ مَسَّتْهُ لَيَقُوْلَنَّ
ذَهَبَ السَّيِّاٰتُ عَنِّیْ ؕ اِنَّهٗ لَفَرِحٌ فَخُوْرٌ ۙ ﴿10﴾

اِلَّا الَّذِيْنَ صَبَرُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ ؕ اُولٰٓئِكَ
لَهُمْ مَّغْفِرَةٌ وَّاَجْرٌ كَبِيْرٌ ﴿11﴾

(10) ఆపదలన్నీ తొలగిన తరువాత ఒకవేళ మేము అతనికి అనుగ్రహాన్ని రుచి చూపిస్తే "కష్టాలన్నీ నా నుండి తొలగిపోయాయి" అని అంటాడు. అతడు ఉబ్బి తబ్బిబ్బైతాడు. బీరాలు పోతాడు. (11) అయితే ఓర్పు వహించేవారూ, సత్కార్యాలు చేసేవారు మాత్రం అలా చేయరు. వారికొరకే క్షమాపణ మరియు గొప్ప ప్రతిఫలం గలవు.

فَلَعَلَّكَ تَارِكٌۢ بَعۡضَ مَا يُوۡحٰۤى اِلَيۡكَ وَضَآئِقٌۢ بِهٖ
صَدۡرُكَ اَنۡ يَّقُوۡلُوۡا لَوۡلَاۤ اُنۡزِلَ عَلَيۡهِ كَنۡزٌ اَوۡ جَآءَ
مَعَهٗ مَلَكٌ ؕ اِنَّمَاۤ اَنۡتَ نَذِيۡرٌ ؕ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَىۡءٍ
وَّكِيۡلٌ ؕ ﴿12﴾
اَمۡ يَقُوۡلُوۡنَ افۡتَرٰٮهُ ؕ قُلۡ فَاۡتُوۡا بِعَشۡرِ سُوَرٍ
مِّثۡلِهٖ مُفۡتَرَيٰتٍ وَّادۡعُوۡا مَنِ اسۡتَطَعۡتُمۡ مِّنۡ
دُوۡنِ اللّٰهِ اِنۡ كُنۡتُمۡ صٰدِقِيۡنَ ﴿13﴾
فَاِلَّمۡ يَسۡتَجِيۡبُوۡا لَـكُمۡ فَاعۡلَمُوۡۤا اَنَّمَاۤ اُنۡزِلَ
بِعِلۡمِ اللّٰهِ وَاَنۡ لَّاۤ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۚ فَهَلۡ اَنۡتُمۡ
مُّسۡلِمُوۡنَ ﴿14﴾
مَنۡ كَانَ يُرِيۡدُ الۡحَيٰوةَ الدُّنۡيَا وَزِيۡنَتَهَا نُوَفِّ
اِلَيۡهِمۡ اَعۡمَالَهُمۡ فِيۡهَا وَهُمۡ فِيۡهَا لَا
يُبۡخَسُوۡنَ ﴿15﴾
اُولٰٓـئِكَ الَّذِيۡنَ لَـيۡسَ لَهُمۡ فِى الۡاٰخِرَةِ اِلَّا النَّارُ ۖ
وَحَبِطَ مَا صَنَعُوۡا فِيۡهَا وَبٰطِلٌ مَّا كَانُوۡا
يَعۡمَلُوۡنَ ﴿16﴾
اَفَمَنۡ كَانَ عَلٰى بَيِّنَةٍ مِّنۡ رَّبِّهٖ وَيَتۡلُوۡهُ شَاهِدٌ
مِّنۡهُ وَمِنۡ قَبۡلِهٖ كِتٰبُ مُوۡسٰٓى اِمَامًا وَّرَحۡمَةً ؕ
اُولٰٓـئِكَ يُؤۡمِنُوۡنَ بِهٖ ؕ وَمَنۡ يَّكۡفُرۡ بِهٖ مِنَ
الۡاَحۡزَابِ فَالنَّارُ مَوۡعِدُهٗ ۚ فَلَا تَكُ فِىۡ مِرۡيَةٍ
مِّنۡهُ ۚ اِنَّهُ الۡحَـقُّ مِنۡ رَّبِّكَ وَلٰـكِنَّ اَكۡثَرَ النَّاسِ
لَا يُؤۡمِنُوۡنَ ﴿17﴾

(12) ఓ ప్రవక్తా! నీకు వహీ ద్వారా తెలుపబడుతున్న విషయాలలో దేన్నీ విడిచిపెట్టకు. వారు "ఈ వ్యక్తిపై ఏదైనా నిధి ఎందుకు దింపబడలేదు? లేదా ఇతనితో పాటు దైవదూత ఎవరైనా ఎందుకు రాలేదు?" అని అంటారని నీవు మనస్తాపానికి గురికాకూడదు. నీవు కేవలం హెచ్చరించేవాడవు మాత్రమే. ఆపై అన్నింటికీ అల్లాహ్‌యే బాధ్యుడు. (13) ప్రవక్తయే స్వయంగా ఈ గ్రంథాన్ని కల్పించాడని వారు అంటున్నారా? ఇలా అను : "ఒకవేళ మీరు సత్యవంతులే అయితే ఇటువంటి పది సూరాలను మీరు రచించి తీసుకురండి, అల్లాహ్‌ను వదలి ఇతరులెవ్వరినైనా పిలుచుకోండి. (14) ఒకవేళ వారు మీ సవాలును స్వీకరించకపోతే, ఈ గ్రంథం అల్లాహ్ జ్ఞానం ద్వారా అవతరించిందని, అల్లాహ్ తప్ప మరొక ఆరాధ్యుడు లేడని తెలుసుకోండి. ఇప్పుడైనా మీరు శిరసావహిస్తారా?" (15) కేవలం ఈ ప్రాపంచిక జీవితాన్ని, దాని ఆకర్షణలనూ కోరుకునేవారు చేసిన సత్కార్యాలకు పూర్తి ప్రతిఫలాన్ని మేము వారికి ఇక్కడే ఇచ్చివేస్తాము. ఇందులో వారికి ఎలాంటి కొరతా జరుగదు. (16) అయితే పరలోకంలో వారికి అగ్ని తప్ప మరేమీ ఉండదు. వారు ప్రపంచంలో చేసినదంతా మట్టిలో కలసిపోతుంది. వారు చేసినవన్నీ మిధ్యగానే ఉండిపోతాయి. (17) ఒక వ్యక్తి తన ప్రభువు తరఫు నుండి వచ్చిన ఒక స్పష్టమైన నిదర్శనాన్ని కలిగి ఉన్నాడు. ఆపై ప్రభువు తరఫు నుండి ఒక సాక్ష్యం కూడా వచ్చింది. ఆ వ్యక్తికి పూర్వం మార్గదర్శకంగా, కారుణ్యంగా వచ్చిన మూసా గ్రంథం కూడా ఉన్నది. అటువంటి ప్రజలు దానిని విశ్వసిస్తారు. మానవ వర్గాలలో ఏ వర్గమైనా సరే దానిని తిరస్కరిస్తే దానికి వాగ్దానం చెయ్యబడిన నివాస స్థానం నరకం. కనుక ఓ ప్రవక్తా! దాని విషయంలో నీవు ఎలాంటి అనుమానానికీ గురికావద్దు. నిశ్చయంగా అది నీ ప్రభువు తరఫు నుండి వచ్చిన సత్యము. కాని చాలామంది విశ్వసించరు.

وَمَنۡ اَظۡلَمُ مِمَّنِ افۡتَرٰى عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا ؕ اُولٰٓـئِكَ
يُعۡرَضُوۡنَ عَلٰى رَبِّهِمۡ وَيَقُوۡلُ الۡاَشۡهَادُ هٰٓؤُلَۤاءِ
الَّذِيۡنَ كَذَبُوۡا عَلٰى رَبِّهِمۡ ۚ اَلَا لَعۡنَةُ اللّٰهِ عَلَى
الظّٰلِمِيۡنَ ۙ﴿18﴾
الَّذِيۡنَ يَصُدُّوۡنَ عَنۡ سَبِيۡلِ اللّٰهِ وَيَبۡغُوۡنَهَا
عِوَجًا ؕ وَهُمۡ بِالۡاٰخِرَةِ هُمۡ كٰفِرُوۡنَ ﴿19﴾
اُولٰٓـئِكَ لَمۡ يَكُوۡنُوۡا مُعۡجِزِيۡنَ فِى الۡاَرۡضِ وَمَا
كَانَ لَهُمۡ مِّنۡ دُوۡنِ اللّٰهِ مِنۡ اَوۡلِيَآءَ ۘ يُضٰعَفُ
لَهُمُ الۡعَذَابُ ؕ مَا كَانُوۡا يَسۡتَطِيۡعُوۡنَ السَّمۡعَ
وَمَا كَانُوۡا يُبۡصِرُوۡنَ ﴿20﴾
اُولٰٓـئِكَ الَّذِيۡنَ خَسِرُوۡۤا اَنۡفُسَهُمۡ وَضَلَّ عَنۡهُمۡ
مَّا كَانُوۡا يَفۡتَرُوۡنَ ﴿21﴾
لَا جَرَمَ اَنَّهُمۡ فِى الۡاٰخِرَةِ هُمُ الۡاَخۡسَرُوۡنَ ﴿22﴾
اِنَّ الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ وَاَخۡبَتُوۡۤا
اِلٰى رَبِّهِمۡ ۙ اُولٰٓـئِكَ اَصۡحٰبُ الۡجَـنَّةِ ۚ هُمۡ فِيۡهَا
خٰلِدُوۡنَ ﴿23﴾
مَثَلُ الۡـفَرِيۡقَيۡنِ كَالۡاَعۡمٰى وَالۡاَصَمِّ وَالۡبَصِيۡرِ
وَالسَّمِيۡعِ ؕ هَلۡ يَسۡتَوِيٰنِ مَثَلًا ؕ اَفَلَا تَذَكَّرُوۡنَ ﴿24﴾ ع 2 16 2

(18) అల్లాహ్‌కు అసత్యాన్ని అంటగట్టేవాడి కంటే పరమ దుర్మార్గుడెవరు? అటువంటి వారు అల్లాహ్ సమక్షంలో హాజరవుతారు. తమ ప్రభువుకు అసత్యాన్ని అంటగట్టిన వారు వారే అని అప్పుడు సాక్షులు సాక్ష్యం చెబుతారు. వినండి! అల్లాహ్ శాపం దుర్మార్గులపై పడుగాక! (19) వారు దైవమార్గం నుంచి (జనుల్ని) ఆపుతారు. అందుకే వక్రీకరణ కోసం వెతుకుతున్నారు. వారే పరలోకాన్ని త్రోసిపుచ్చేవారు. (20) వారు భూమిపై అల్లాహ్‌ను నిస్సహాయునిగా చేయలేకపోయారు. అల్లాహ్‌కు వ్యతిరేకంగా వారిని రక్షించేవాడు కూడా లేకుండా పోయాడు. వారికి ఇప్పుడు రెట్టింపు శిక్ష పడుతుంది. ఎందుకంటే వారు ఎవరి మాటనూ వినేవారు కారు. స్వయంగా వారికి ఏ విషయమూ తట్టేది కాదు. (21) తమను తాము నష్టానికి గురి చేసుకున్న వారూ, తాము కల్పించిన దానినంతా కోల్పోయిన వారూ వారే. (22) వారు పరలోకంలో అందరికంటే అధికంగా నష్టపోవటం తథ్యం. (23) నిస్సందేహంగా సత్కార్యాలు చేసినవారూ, తమ ప్రభువుకే అంకితమైపోయినవారూ, నిశ్చయంగా స్వర్గానికి పోతారు. వారు స్వర్గంలోనే శాశ్వతంగా ఉంటారు. (24) ఈ ఉభయ పక్షాల పోలిక ఇలా ఉంది – ఒకడు గ్రుడ్డివాడు, చెవిటివాడు, ఇంకొకడు చూడగలిగేవాడు, వినగలిగేవాడూ – వారిద్దరూ సమానులా? మీరు గుణపాఠాన్ని గ్రహించరా?

హూద్ సూరా 6 –24

6 : అంటే, ఎన్నో జీవులు, ప్రాణులు ఈ ప్రపంచంలో ఉన్నాయి. అవి తమ ఆహారాన్ని మోసుకొని తిరగవు. మీకూ, వాటికీ ఆహారం ఇచ్చేవాడు ఆ అల్లాహ్ మాత్రమే. ఉమర్ (ర) ఇలా ఉల్లేఖించారు : ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు – ఒకవేళ మీరు అల్లాహ్‌ను నమ్మేవిధంగా నమ్మితే పక్షులకు ఆహారం ప్రసాదించినట్లే మీకూ ప్రసాదించటం

జరుగుతుంది. అవి ఉదయం ఖాళీ కడుపులతో వెళ్తాయి. సాయంత్రం కడుపులు నింపుకొని వస్తాయి. ఏ విధంగా పక్షులు ఆహారం కోసం తమ గూళ్లను వదలి వెళ్తాయో అదేవిధంగా మానవుడు కూడా ఉపాధికోసం ప్రయత్నించడం తప్పనిసరి.

కరువు కాటకాల వల్ల వేలాది మంది మరణిస్తారు. ఎందుకంటే మానవుల్లోని ఒక వర్గం వారు ఆహార ధాన్యాలను వనరులను తమ గుప్పెట్లో ఉంచుకొని ఇతరులకు అవి అందకుండా చేస్తారు. లేదా దైవశిక్షకు గురవుతారు. ఇబ్నె అబ్బాస్ (ర) ఉల్లేఖనం ప్రకారం మానవుడు అధికంగా నివసించే ప్రాంతం "ముస్తఖిర్" గానూ ఎక్కడ ఖననం చేయబడతాడో దాని "ముస్తవ్ దఅ"గానూ అనబడుతుంది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

7 : ఈ వాక్యానికి ఈ క్రింది హదీసు ద్వారా మద్దతు లభిస్తుంది. అబూ హురైరా (ర) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు – "ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు – "అల్లాహ్ కుడి చేయి నిండి ఉంది. ఎంత ఖర్చు చేసినా అది తరగదు. భూమ్యాకాశాలు సృష్టించినప్పటి నుండి ఎంతో ఖర్చు చేసాడు. అల్లాహ్ కుడి చేతిలో ఉన్నదీ ఏమాత్రం తరగలేదు. అల్లాహ్ సింహాసనం నీటిపై ఉండేది. ఆయన రెండో చేతిలో కూడా వరప్రసాదముండేది. లేదా స్వాధీనముండేది. అల్లాహ్ కొందరికి ఉన్నతిని ప్రసాదిస్తాడు. కొందరిని అధోగతికి చేరుస్తాడు. (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 7419)

ఇమ్రాన్ బిన్ హుసైన్ (ర) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు – ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు – "అల్లాహ్ ఉన్నాడు, అతనికి ముందు ఏ వస్తువూ ఉండేది కాదు. అల్లాహ్ సింహాసనం నీటిపై ఉండేది. అల్లాహ్ ప్రతి విషయాన్ని సురక్షిత ఫలకంపై వ్రాసి ఉంచాడు. ఆ తరువాత భూమ్యాకాశాలను సృష్టించాడు." (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 2953)

ఒక హదీసులో ఇలా ఉంది : "అల్లాహ్‌తఆలా భూమ్యాకాశాలను సృష్టించడానికి యాభై వేల సంవత్సరాలకు ముందు సృష్టితాల జాతకం వ్రాసాడు. అప్పుడు అల్లాహ్ సింహాసనం నీటిపై ఉండేది." (సహీహ్ ముస్లిం – హ.నెం. 4797)

అంటే భూమ్యాకాశాలు ఒక ఉద్దేశంతో సృష్టించబడ్డాయి. మానవుల్లో, జిన్నుల్లో ఎవరు ఎక్కువ సత్కార్యాలు చేస్తారో చూద్దామని. అల్లాహ్ ప్రీతి కోసం చేసేది సత్కార్యం అవుతుంది. ప్రవక్త సాంప్రదాయం ప్రకారం చేసేదీ సత్కార్యం అవుతుంది.

10 : అంటే, తన వద్ద ఉన్న వాటిపట్ల అహంకారంగా ప్రవర్తిస్తాడు. ఇతరులను చిన్న చూపు చూస్తాడు. అయితే విశ్వాసులు మాత్రం ఇలాంటి దుర్గుణాలకు దూరంగా ఉంటారు.

11 : అంటే, విశ్వాసులు సుఖదుఃఖాలలో ఎల్లప్పుడూ అల్లాహ్‌కు విధేయులై ఉంటారు. ఒక హదీసులో ఇలా ఉంది – "ప్రవక్త (స) ప్రమాణం చేసి ఇలా అన్నారు, 'ఎవరి చేతిలో నా ప్రాణం ఉందో ఆయనపై ప్రమాణం చేసి చెబుతున్నాను. అల్లాహ్ విశ్వాసి కొరకు ఏమి చేసినా అతని మంచి కొరకే చేస్తాడు. అతనికి సౌఖ్యం ప్రాప్తిస్తే కృతజ్ఞతలు తెలుపుకుంటాడు. తద్వారా అతనికి ప్రతిఫలం లభిస్తుంది. కష్టాలకు గురయితే సహనం పాటిస్తాడు. దీనివల్ల అతనికి పుణ్యఫలం లభిస్తుంది. ఇది కేవలం విశ్వాసికే లభిస్తుంది. (సహీహ్ ముస్లిం – హ.నెం. 5210)

ఇంకో హదీసులో ఇలా ఉంది : "విశ్వాసికి ఏ నష్టం వాటిల్లినా చివరికి ముల్లు గుచ్చుకున్నా దానికి బదులుగా అల్లాహ్ అతని పొరపాట్లను మన్నించి వేస్తాడు. (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 5210) (అహ్‌సనుల్ బయాన్).

13 : మక్కా అవిశ్వాసులు ప్రవక్త (స) సందేశ ప్రచారం పట్ల ఎగతాళి చేసేవారు. ఖుర్‌ఆన్ పఠించి వినిపిస్తే ఇది నువ్వు కల్పించినదే అని హేళన చేసేవారు. ఈ వాక్యంలో ఇది ఒకవేళ కల్పించిందే అయితే మీరు కూడా ఇలాంటి దాన్ని కల్పించి తీసుకురండీ, దీనికోసం మీ దైవాల సహాయం తీసుకోండి అని ఛాలెంజీ చేయబడింది.

15, 16 : వాస్తవాల్ని తిరస్కరిస్తున్న వారికి ప్రాపంచిక భోగభాగ్యాలు లభిస్తున్నాయని అహంకారానికి గురికారాదని, విశ్వాసులు వాటిని చూసి నిరాశకు గురి కారాదని చెప్పబడింది. ప్రాపంచిక వ్యవహారాల పట్ల అల్లాహ్ విధానం ఇలాగే ఉంటుంది. మానవుని కర్మను బట్టి ప్రతిఫలం ఉంటుంది. అంటే పొలం దున్ని మంచి విత్తనాలు వేస్తే పంట బాగా పండుతుంది. కృషి సరిగ్గా లేకపోతే ఫలితం కూడా సరిగా ఉండదు. అయితే ఇలాంటి వ్యక్తికి పరలోకంలో ఏమీ ఉండదు. ఇలాంటి వ్యక్తి కార్యాలన్నీ వృధా అవుతాయి. వాటివల్ల ఎలాంటి లాభం చేకూరదు.

17 : తమ ప్రభువు నుండి సాక్ష్యాధారాలపై ఉన్నవారు సత్యమార్గంపై ఉన్నారు. ఇలాంటి వారు అహంకారులుగా ప్రవర్తించరు. వీరికి అల్లాహ్ మార్గదర్శకత్వం లభిస్తుంది. వీరే తప్పకుండా సాఫల్యం పొందుతారు.

18 : ఈ వాక్యంలో అల్లాహ్‌పై అసత్యాలను అంటగట్టేవాడికంటే పరమ దుర్మార్గుడు ఎవడూ లేడని తెలియజేయబడింది. విశ్వాసి సాక్ష్యాధారాల ప్రకారం అనుసరిస్తాడు. అవిశ్వాసి అపనిందలు, అసత్యాలు, అనుమానాలను అనుసరిస్తాడు. అందువల్ల ఇద్దరి మార్గాలూ వేరుగా ఉన్నాయి. ఒకరు అల్లాహ్ ప్రసాదించిన బుద్ధిబలాన్ని ఉపయోగించి విశ్వసించాడు. మరొకడు సత్యాన్ని తిరస్కరించేవాడు. (తర్జుమానుల్ ఖుర్‌ఆన్). క్రింద పేర్కొనబడిన హదీసు కూడా దీన్ని సమర్థిస్తుంది. సఫ్వాన్ బిన్ మహ్‌రిజ్ ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు – అబ్దుల్లాహ్ బిన్ ఉమర్ (ర) తవాఫ్ చేస్తున్నప్పుడు ఒక వ్యక్తి ముందుకు వచ్చి ఇలా అన్నాడు : "ఓ అబూ అబ్దుర్రహ్మాన్! తమరు ప్రవక్త (స) నుండి నజ్వా (గుసగుసలు) కు సంబంధించి ఏమైనా విన్నారా?" ఇబ్నె ఉమర్ (ర), నేను ప్రవక్త (స) నుండి విన్నానని ఇలా అన్నారు, "విశ్వాసిని అతని ప్రభువు వద్దకు పిలవడం జరుగుతుంది. హిషామ్ వివరణ ప్రకారం విశ్వాసి తన ప్రభువుకు చాలా చేరువవుతాడు. అప్పుడు తాను చేసిన పాపాలు ఒప్పుకుంటాడు. అల్లాహ్ ఇలా అంటాడు, "నీవు చేసిన ఆ పాపకార్యం గుర్తుందా?" అప్పుడు విశ్వాసి నాకు గుర్తుందని రెండుసార్లు అంటాడు. అప్పుడు అల్లాహ్ ఇలా అంటాడు – "నేను ప్రపంచంలోనే పాపాల్ని మరుగుపరిచాను. ఇంకా ఈనాడు నిన్ను నేను క్షమిస్తున్నాను." తరువాత అతని కార్యాల చిట్టా మూసివేయబడుతుంది. దీనికి భిన్నంగా అవిశ్వాసుల పట్ల కఠినంగా ప్రవర్తించబడుతుంది. వారి గురించి బహిరంగంగా "వీరే అల్లాహ్‌పై అసత్యాలను కల్పించారు, ఇంకా వినండి, దుర్మార్గులపై అల్లాహ్ శాపం పడుగాక!" అని ప్రకటించబడుతుంది. (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 685) (అహ్‌సనుల్ కలామ్)

20 : ఈ వాక్యంలో అల్లాహ్‌పై అసత్యాలను కల్పించే అవిశ్వాసులను, విగ్రహారాధకులను తీర్పు దినానికి ముందే అల్లాహ్ శిక్షించగలడని పేర్కొనబడింది. వారిని ఆ శిక్ష నుండి రక్షించగలవాడెవ్వడూ ఉండడని తెలియజేయబడింది. ఆ తరువాత ఇహలోకంలో వారికి శిక్షించక పోవటం పరలోకంలో వారికి రెట్టింపు శిక్ష ఇవ్వడానికేనని తెలియజేయబడింది. ఎందుకంటే వారు ఇస్లాం పట్ల, ముస్లిముల పట్ల శత్రుభావంతో, నీచభావంతో ఎంత కఠినంగా ప్రవర్తించారంటే సత్య సందేశం వినటానికే అసలు సిద్ధపడేవారు కారు. ఇంకా అల్లాహ్ వాక్యాలపై చింతన చేసేవారు కారు.

21, 22 : అవిశ్వాసులు, విగ్రహారాధకులు అల్లాహ్‌ను వదలి అసత్యపు భాగస్వాములను కల్పించి తమను తామే నష్టానికి గురిచేసుకున్నారు. ఈ విగ్రహాలు వారికి ఏమాత్రం పనికి రావని ఇంకా పరలోకంలో అందరికంటే అధికంగా నష్టపోయేవారు వీరే అని, వారి నివాసం నరకం అవుతుందని ఒక్క నిమిషం కూడా వారిని వదలిపెట్టటం జరగదని తెలియజేయబడింది. అల్లాహ్ మనల్ని నరకశిక్ష నుండి రక్షించుగాక! ఆమీన్.

24 : అంధులు, చెవిటివారు – కళ్ళు ఉన్నవారు, చెవులు ఉన్నవారు సమానం కాజాలరని తెలియజేయబడింది. వీరు ఎలా సమానులు కారో అదేవిధంగా ఐహిక వాంఛ గలవారు పరలోక వాంఛగలవారు ఎంతమాత్రం సమానులు కాజాలరు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

(25) మేము నూహ్ (అ) ను అతని జాతి వైపునకు పంపాము. "నేను మిమ్మల్ని స్పష్టంగా హెచ్చరిస్తున్నాను.

وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا نُوْحًا اِلٰى قَوْمِهٖٓ اِنِّىْ لَكُمْ نَذِيْرٌ
مُّبِيْنٌ ۙ﴿25﴾

(26) అల్లాహ్‌ను తప్ప ఇతరులెవ్వరినీ ఆరాధించకండి. మీపై ఒక రోజున బాధాకరమైన శిక్ష వచ్చిపడుతుందని నేను భయపడుతున్నాను" (అని అతను చెప్పాడు).

اَنْ لَّا تَعْبُدُوْٓا اِلَّا اللّٰهَ ؕ اِنِّىْٓ اَخَافُ عَلَيْكُمْ
عَذَابَ يَوْمٍ اَلِيْمٍ ﴿26﴾

(27) అతని సందేశాన్ని తిరస్కరించిన అతని జాతి నాయకులు ఇలా అన్నారు : "మా దృష్టిలో నీవు కేవలం మావంటి ఒక మానవుడు తప్ప మరేమీ కావు. అదీగాక మా జాతిలో అల్పులైనవారే ఆలోచించకుండా నిన్ను అనుసరించటాన్ని మేము చూస్తూనే ఉన్నాము. మీరు మాకంటే మెరుగుగా ఉన్నట్లు మాకు కనిపించటం లేదు. పైగా మేము నిన్ను అసత్యవాదిగా భావిస్తున్నాము.

فَقَالَ الْمَلَاُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْ قَوْمِهٖ مَا نَرٰىكَ
اِلَّا بَشَرًا مِّثْلَنَا وَمَا نَرٰىكَ اتَّبَعَكَ اِلَّا الَّذِيْنَ
هُمْ اَرَاذِلُنَا بَادِيَ الرَّاْىِ ۚ وَمَا نَرٰى لَكُمْ
عَلَيْنَا مِنْ فَضْلٍۢ بَلْ نَظُنُّكُمْ كٰذِبِيْنَ ﴿27﴾

(28) అతను ఇలా అన్నాడు : "నా జాతి సోదరులారా! కొంచెం ఆలోచించండి. ఒకవేళ నేను నా ప్రభువు తరఫు నుండి వచ్చిన ఒక స్పష్టమైన సూచనపై ఉండి ఉంటే, ఆయన నాకు తన కారుణ్యం కూడా ప్రసాదిస్తే, కాని అది మీకు కనిపించకపోతే, మీరు నమ్మటానికి సిద్ధంగా లేకపోయినా మేము దానిని మీపై బలవంతంగా ఎలా రుద్దగలము? (29) "ఓ నా జాతి ప్రజలారా! ఈ సేవకు నేను మీ నుండి ధనమేమీ కోరటం లేదు. నాకు ప్రతిఫలం ఇవ్వటం అల్లాహ్ బాధ్యత. నా మాటను విశ్వసించిన వారిని నేను గెంటివెయ్యలేను. స్వయంగా వారే తమ ప్రభువు సన్నిధానానికి వెళ్ళనున్నారు. అయితే నేను మిమ్మల్ని అజ్ఞానులుగా చూస్తున్నాను.

قَالَ يٰقَوْمِ اَرَءَيْتُمْ اِنْ كُنْتُ عَلٰى بَيِّنَةٍ مِّنْ
رَّبِّىْ وَاٰتٰىنِىْ رَحْمَةً مِّنْ عِنْدِهٖ فَعُمِّيَتْ عَلَيْكُمْ ؕ
اَنُلْزِمُكُمُوْهَا وَاَنْتُمْ لَهَا كٰرِهُوْنَ ﴿28﴾

وَيٰقَوْمِ لَآ اَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ مَالًا ؕ اِنْ اَجْرِىَ اِلَّا
عَلَى اللّٰهِ وَمَآ اَنَا بِطَارِدِ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا ؕ اِنَّهُمْ
مُّلٰقُوْا رَبِّهِمْ وَلٰكِنِّىْٓ اَرٰىكُمْ قَوْمًا
تَجْهَلُوْنَ ﴿29﴾

(30) "నా జాతి వారలారా! ఒకవేళ నేను వారిని తరిమివేస్తే, అల్లాహ్ శిక్ష నుండి నన్ను రక్షించటానికి ఎవరు వస్తారు? మీరు ఈ మాత్రం కూడా అర్థం చేసుకోరా?

(31) నా వద్ద అల్లాహ్ నిధులున్నాయని నేను మీతో చెప్పటం లేదే. నాకు అగోచర జ్ఞానం ఉందని కూడా అనటం లేదే! నేను దైవదూతనని కూడా చెప్పటం లేదుకదా! మీ కళ్ళు చిన్నచూపు చూస్తున్న వారికి అల్లాహ్ ఏ శుభాన్ని ప్రసాదించడని కూడా నేను అనటం లేదు. వారి మనస్సులలో ఏమి ఉందో అల్లాహ్‌కే బాగా తెలుసు. ఒకవేళ నేను ఏదైనా అంటే నేను దుర్మార్గుడనే. (32) వారు ఇలా అన్నారు – "ఓ నూహ్! నీవు మాతో వాదించావు. ఎన్నోసార్లు వాదించావు. నీవు సత్యవంతుడవే అయితే దేన్ని గురించి బెదిరిస్తున్నావో ఆ శిక్షను తీసుకురా."

(33) నూహ్ ఇలా అన్నాడు – "దానిని అల్లాహ్‌యే తీసుకువస్తాడు, ఆయన కోరితే. దానిని నిరోధించే శక్తి మీకు లేదు. (34) అల్లాహ్‌యే మిమ్మల్ని మార్గభ్రష్టులుగా చెయ్యాలని సంకల్పించుకున్నప్పుడు నేను మీ శ్రేయస్సును ఎంత కోరినా నా శ్రేయోభిలాష మీకు ఏ లాభాన్ని చేకూర్చదు. ఆయనే మీ ప్రభువు. ఆయన వైపునకే మీరు మరలవలసి ఉన్నది." (35) (ఓ ప్రవక్తా!) ఇదంతా స్వయంగా అతనే కల్పించాడని వారు అంటున్నారా? ఇలా చెప్పు, "ఒకవేళ నేనే స్వయంగా దీనిని కల్పించి ఉన్నట్లయితే ఆ నేరము యొక్క బాధ్యత నాపై ఉన్నది. మీరు చేస్తూ ఉన్న దానితో నాకు ఎటువంటి సంబంధమూ లేదు." (36) నూహ్‌కు వహీ ద్వారా ఇలా తెలుపబడింది – నీ జాతిలో ఇదివరకే విశ్వసించిన వారు తప్ప ఇక ఇతరులెవ్వరూ విశ్వసించరు. వారి అకృత్యాలకు బాధపడకు.

وَيٰقَوْمِ مَنْ يَّنْصُرُنِيْ مِنَ اللّٰهِ اِنْ طَرَدْتُّهُمْ ؕ
اَفَلَا تَذَكَّرُوْنَ ﴿30﴾

وَلَاۤ اَقُوْلُ لَكُمْ عِنْدِيْ خَزَآئِنُ اللّٰهِ وَلَاۤ اَعْلَمُ
الْغَيْبَ وَلَاۤ اَقُوْلُ اِنِّيْ مَلَكٌ وَّلَاۤ اَقُوْلُ لِلَّذِيْنَ
تَزْدَرِيْۤ اَعْيُنُكُمْ لَنْ يُّؤْتِيَهُمُ اللّٰهُ خَيْرًا ؕ اَللّٰهُ
اَعْلَمُ بِمَا فِيْۤ اَنْفُسِهِمْ ۚۖ اِنِّيْۤ اِذًا لَّمِنَ
الظّٰلِمِيْنَ ﴿31﴾

قَالُوْا يٰنُوْحُ قَدْ جٰدَلْتَنَا فَاَكْثَرْتَ جِدَالَنَا
فَاْتِنَا بِمَا تَعِدُنَاۤ اِنْ كُنْتَ مِنَ الصّٰدِقِيْنَ ﴿32﴾

قَالَ اِنَّمَا يَاْتِيْكُمْ بِهِ اللّٰهُ اِنْ شَآءَ وَمَاۤ اَنْتُمْ
بِمُعْجِزِيْنَ ﴿33﴾

وَلَا يَنْفَعُكُمْ نُصْحِيْۤ اِنْ اَرَدْتُّ اَنْ اَنْصَحَ لَكُمْ
اِنْ كَانَ اللّٰهُ يُرِيْدُ اَنْ يُّغْوِيَكُمْ ؕ هُوَ رَبُّكُمْ ۫
وَاِلَيْهِ تُرْجَعُوْنَ ؕ ﴿34﴾

اَمْ يَقُوْلُوْنَ افْتَرٰىهُ ؕ قُلْ اِنِ افْتَرَيْتُهٗ فَعَلَيَّ
اِجْرَامِيْ وَاَنَا بَرِيْٓءٌ مِّمَّا تُجْرِمُوْنَ ۧ ﴿35﴾ ع 3 9 3

وَاُوْحِيَ اِلٰى نُوْحٍ اَنَّهٗ لَنْ يُّؤْمِنَ مِنْ قَوْمِكَ اِلَّا
مَنْ قَدْ اٰمَنَ فَلَا تَبْتَئِسْ بِمَا كَانُوْا
يَفْعَلُوْنَ ۚۖ ﴿36﴾

وَاصْنَعِ الْفُلْكَ بِأَعْيُنِنَا وَوَحْيِنَا وَلَا تُخَاطِبْنِي فِي الَّذِينَ ظَلَمُوا ۚ إِنَّهُم مُّغْرَقُونَ ﴿37﴾

وَيَصْنَعُ الْفُلْكَ وَكُلَّمَا مَرَّ عَلَيْهِ مَلَأٌ مِّن قَوْمِهِ سَخِرُوا مِنْهُ ۚ قَالَ إِن تَسْخَرُوا مِنَّا فَإِنَّا نَسْخَرُ مِنكُمْ كَمَا تَسْخَرُونَ ﴿38﴾

فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ مَن يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَيَحِلُّ عَلَيْهِ عَذَابٌ مُّقِيمٌ ﴿39﴾

حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَمْرُنَا وَفَارَ التَّنُّورُ قُلْنَا احْمِلْ فِيهَا مِن كُلٍّ زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ وَأَهْلَكَ إِلَّا مَن سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ وَمَنْ آمَنَ ۚ وَمَا آمَنَ مَعَهُ إِلَّا قَلِيلٌ ﴿40﴾

وَقَالَ ارْكَبُوا فِيهَا بِسْمِ اللَّهِ مَجْرَاهَا وَمُرْسَاهَا ۚ إِنَّ رَبِّي لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿41﴾

وَهِيَ تَجْرِي بِهِمْ فِي مَوْجٍ كَالْجِبَالِ وَنَادَىٰ نُوحٌ ابْنَهُ وَكَانَ فِي مَعْزِلٍ يَا بُنَيَّ ارْكَب مَّعَنَا وَلَا تَكُن مَّعَ الْكَافِرِينَ ﴿42﴾

قَالَ سَآوِي إِلَىٰ جَبَلٍ يَعْصِمُنِي مِنَ الْمَاءِ ۚ قَالَ لَا عَاصِمَ الْيَوْمَ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ إِلَّا مَن رَّحِمَ ۚ وَحَالَ بَيْنَهُمَا الْمَوْجُ فَكَانَ مِنَ الْمُغْرَقِينَ ﴿43﴾

(37) మా పర్యవేక్షణలో మా వహీకు అనుగుణంగా ఒక నావను తయారుచెయ్యి. దుర్మార్గం చేసిన వారిని గురించి నాకు సిఫారసు చెయ్యకు. వారందరూ ఇప్పుడు మునిగిపోయేవారే. (38) నూహ్ (అ) నావను తయారు చేస్తున్నప్పుడు అతని జాతి నాయకులలో అతని వైపుగా పోయే ప్రతివాడూ అతనిని ఎగతాళి చేసేవాడు. అతను ఇలా అన్నాడు – ఒకవేళ మీరు మమ్మల్ని ఎగతాళి చేస్తే మేము కూడా మిమ్మల్ని ఎగతాళి చేస్తాము. (39) అతి త్వరలో స్వయంగా మీకే తెలుస్తుంది. అవమానంపాలు చేసే శిక్ష ఎవరిపై పడుతుందో, తొలగని ఆపద ఎవరిపై విరుచుకుపడుతుందో. (40) చివరకు మా ఆజ్ఞ వచ్చినపుడు పొయ్యి పొంగింది. అప్పుడు మేము ఇలా అన్నాము – "ప్రతి జాతి నుండి ఒక్కొక్క జంటను పడవలో ఎక్కించు, నీ ఇంటి వారిని కూడా – ఇదివరకే సూచింపబడిన వ్యక్తులు తప్ప. ఇందులో ఎక్కించు మరియు విశ్వాసులను కూడా ఎక్కించుకో." నూహ్‌తో పాటు విశ్వసించిన వారు చాలా కొద్దిమంది మాత్రమే. (41) నూహ్ (అ) ఇలా అన్నాడు – "ఇందులోకి ఎక్కండి. అల్లాహ్ పేరుతోనే దాని పయనం కూడా, దాని ఆగటం కూడా. నా ప్రభువు క్షమించేవాడూ, కనికరించేవాడూను. (42) పర్వతాల్లాంటి కెరటాల్లో పడవ వారిని తీసుకొని తరలిపోతూ ఉంది. నూహ్ (అ) చాలా దూరాన ఉన్న తన కుమారుణ్ని పిలిచాడు, "ఓ నా కుమారా! మాతో పాటు ఎక్కెయ్యి, అవిశ్వాసులతో ఉండకు. (43) అతడు ఇలా సమాధానం ఇచ్చాడు – "నేను ఇప్పుడే ఒక కొండపైకి ఎక్కుతాను. అది నన్ను నీళ్ళ నుండి కాపాడుతుంది." నూహ్ (అ) ఇలా అన్నాడు – "అల్లాహ్ తీర్పు నుండి రక్షించేది ఈనాడు ఏ వస్తువూ లేదు. అల్లాహ్ ఎవరినైనా కనికరిస్తే తప్ప." ఇంతలోనే ఒక కెరటం వారిద్దరికీ మధ్య అడ్డుగా వచ్చింది. అతడు కూడా మునిగిపోయే వారిలో కలసిపోయాడు.

(44) ఆజ్ఞాపించబడింది – "ఓ భూమి! నీ నీళ్ళన్నీ మ్రింగివెయ్యి, ఆకాశమా! కురవటం మానివెయ్యి." అప్పుడు నీరు భూమిలో ఇంకిపోయింది. తీర్పు జరిగిపోయింది. నావ జూదీపై ఆగిపోయింది. ''దుర్మార్గుల జాతి తొలగిపోయింది'' అని పలకబడింది. (45) నూహ్ తన ప్రభువుతో ఇలా మొరపెట్టుకున్నాడు – "ప్రభూ! నా కుమారుడు నా కుటుంబంలోని వాడు, నీ వాగ్దానం సత్యమైనది. నీవు పాలకుల్లోకెల్లా ఉత్తముడవు." (46) ఇలా ఆదేశించబడింది : "ఓ నూహ్! వాడు నీ కుటుంబంలోని వాడు కాడు. వాడు చెడిపోయిన వాడు. కనుక ఏ విషయం గురించి నీకు తెలియదో దాన్ని గురించి నన్ను వేడుకోకు. నిన్ను నీవు అజ్ఞానుల్లో చేర్చుకోవద్దని నేను నీకు ఉపదేశిస్తున్నాను." (47) వెంటనే ఇలా విన్నవించుకున్నాడు, "ఓ నా ప్రభూ! నాకు తెలియని దానిని గురించి నిన్ను ప్రశ్నించటం నుండి నేను నీ శరణు వేడుకుంటున్నాను. ఒకవేళ నీవు నన్ను క్షమించకపోతే, నన్ను కరుణించకపోతే నేను సర్వనాశనం అయిపోతాను." (48) ఇలా ఆదేశించబడింది – "ఓ నూహ్! దిగిపో, నీపై నీతో పాటు ఉన్న వర్గాలపై మా తరఫు నుండి శాంతి శుభాలు కలుగుగాక! కొన్ని వర్గాలకు మేము కొంతకాలం వరకు జీవన సామగ్రిని ప్రసాదిస్తాము. తరువాత మా తరఫు నుండి వ్యధాభరితమైన శిక్ష వారిపై పడుతుంది." (49) ఓ ప్రవక్తా! ఇవి అగోచర సమాచారాలు, వాటిని మేము నీకు వహీ ద్వారా తెలుపుతున్నాము. ఇంతకు పూర్వం నీవుగానీ, నీ జాతివారు గానీ వాటిని ఎరుగరు. కనుక ఓర్పు వహించు! ఫలితం భయభక్తులు గలవారినే వరిస్తుంది.

وَقِيْلَ يٰۤاَرْضُ ابْلَعِيْ مَآءَكِ وَيٰسَمَآءُ اَقْلِعِيْ
وَغِيْضَ الْمَآءُ وَقُضِيَ الْاَمْرُ وَاسْتَوَتْ عَلَى
الْجُوْدِيِّ وَقِيْلَ بُعْدًا لِّلْقَوْمِ الظّٰلِمِيْنَ ﴿44﴾

وَنَادٰى نُوْحٌ رَّبَّهٗ فَقَالَ رَبِّ اِنَّ ابْنِيْ مِنْ اَهْلِيْ
وَاِنَّ وَعْدَكَ الْحَقُّ وَاَنْتَ اَحْكَمُ الْحٰكِمِيْنَ ﴿45﴾

قَالَ يٰنُوْحُ اِنَّهٗ لَيْسَ مِنْ اَهْلِكَ ۚ اِنَّهٗ عَمَلٌ غَيْرُ
صَالِحٍ ۖ فَلَا تَسْـَٔلْنِ مَا لَيْسَ لَكَ بِهٖ عِلْمٌ ۗ اِنِّيْۤ
اَعِظُكَ اَنْ تَكُوْنَ مِنَ الْجٰهِلِيْنَ ﴿46﴾

قَالَ رَبِّ اِنِّيْۤ اَعُوْذُ بِكَ اَنْ اَسْـَٔلَكَ مَا لَيْسَ لِيْ
بِهٖ عِلْمٌ ۗ وَاِلَّا تَغْفِرْ لِيْ وَتَرْحَمْنِيْۤ اَكُنْ مِّنَ
الْخٰسِرِيْنَ ﴿47﴾

قِيْلَ يٰنُوْحُ اهْبِطْ بِسَلٰمٍ مِّنَّا وَبَرَكٰتٍ عَلَيْكَ
وَعَلٰۤى اُمَمٍ مِّمَّنْ مَّعَكَ ۗ وَاُمَمٌ سَنُمَتِّعُهُمْ ثُمَّ
يَمَسُّهُمْ مِّنَّا عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿48﴾

تِلْكَ مِنْ اَنْۢبَآءِ الْغَيْبِ نُوْحِيْهَاۤ اِلَيْكَ ۚ مَا
كُنْتَ تَعْلَمُهَاۤ اَنْتَ وَلَا قَوْمُكَ مِنْ قَبْلِ هٰذَا ۛ
فَاصْبِرْ ۛ اِنَّ الْعَاقِبَةَ لِلْمُتَّقِيْنَ ﴿49﴾ ع 4 14 4

(50) ఆద్ జాతి వైపునకు మేము వారి సోదరుడైన హూద్‌ను పంపాము. అతను ఇలా అన్నాడు : "నా జాతి సోదరులారా! అల్లాహ్‌ను ఆరాధించండి. ఆయన తప్ప మీకు మరొక దేవుడు లేడు. మీరు సృష్టించినటువంటిది కేవలం అసత్యమే.	وَاِلٰى عَادٍ اَخَاهُمْ هُوْدًا ؕ قَالَ يٰقَوْمِ اعْبُدُوا اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِّنْ اِلٰهٍ غَيْرُهٗ ؕ اِنْ اَنْتُمْ اِلَّا مُفْتَرُوْنَ ﴿50﴾

25 – 49 వాక్యాల వివరణ :

వెనుకటి వాక్యాల్లో కేవలం అల్లాహ్‌నే ప్రార్థించమని, ఇంకా అవిశ్వాసం, విగ్రహారాధన నుండి పశ్చాత్తాపపడి అల్లాహ్ వైపు మరలినవారికి ఉభయ లోకాల్లో సాఫల్యం సిద్ధిస్తుందని పేర్కొనబడింది. ఇంకా అల్లాహ్ ఆరాధనను వ్యతిరేకించే వారికి ఉభయ లోకాల్లో శిక్షించటం జరుగుతుంది.

ఒకవేళ మక్కా ప్రజలు ప్రవక్త (స)ను, ఖుర్‌ఆన్‌ను తిరస్కరించినా ఎగతాళి చేసినా నూహ్‌జాతిని శిక్షించినట్లు మక్కా ప్రజలను కూడా శిక్షించటం జరుగుతుంది. అందువల్ల ప్రవక్తనూ, ఖుర్‌ఆన్‌నూ విశ్వసించమని బోధించబడింది.

26 : ప్రతి ప్రవక్త వచ్చి తన జాతికి ఇచ్చింది ఈ సందేశమే. ఇంకోచోట ఇలా ఆదేశించాడు – "మేము నీకు పూర్వం ఏ ప్రవక్తను పంపినా, అతనికి వహీ ద్వారా 'నేను తప్ప వేరే ఆరాధ్యుడు లేడు. కనుక మీరు నాకే దాస్యం చేయండి" అనే విషయాన్నే తెలియజేసాము. (అంబియా : 25). అంటే నన్ను విశ్వసించకపోయినా, ఏకత్వం (తౌహీద్) సందేశాన్ని అనుసరించకపోయినా కఠినశిక్ష నుండి తప్పించుకోలేరు.

27 : ఒక మానవమాత్రుడు దైవప్రవక్త కావటం అవిశ్వాసులకు చాలా ఆశ్చర్యం కలిగించేది. ఈనాడు కూడా చాలామంది ప్రవక్త (స) మానవుడు అనే విషయాన్ని తిరస్కరిస్తారు. ప్రతి యుగంలో బీదవారు, అల్పసంఖ్యాకులు మాత్రమే ప్రవక్తలను విశ్వసించారని చరిత్ర సాక్ష్యాధారాలు ఉన్నాయి. ధనవంతులు, అధికారులు, బలవంతులు సత్యసందేశాన్ని తిరస్కరించేవారు, రూమ్ చక్రవర్తి హిర్‌ఖల్ దీన్ని గురించి అబూ సుఫియాన్‌ని ప్రశ్నించాడు. దానికి అబూ సుఫియాన్, 'బలహీనులు' అని సమాధానం ఇచ్చారు. దానికి హిర్‌ఖల్ ప్రవక్తను అనుసరించేది ఇలాంటివారే అని సాక్ష్యం ఇచ్చాడు. (బుఖారీ)

సూరె జుఖ్‌రుఫ్‌లో కూడా ఈ విషయం గురించి ప్రస్తావించబడింది. (జుఖ్‌రుఫ్ : 23).

విశ్వాసుల ప్రాపంచిక ఈ హీన పరిస్థితిని చూసి అవిశ్వాసులు చిన్న చూపు చూసేవారు. కాని విశ్వాసులే గొప్పవారు. అవిశ్వాసులే దురదృష్టవంతులు. విశ్వాసులు అల్లాహ్ ఆయన ప్రవక్త ముందు తమ బుద్ధి బలాన్ని ఉపయోగించేవారు కారు. కాని అవిశ్వాసులు దైవాజ్ఞలను ఉల్లంఘించేవారు. (అహ్‌సనుల్ బయాన్)

29 : నూహ్ (అ) తన జాతి వారితో ఈ సందేశ ప్రచార నిమిత్తం ఎటువంటి ప్రతిఫలాన్ని కోరటం లేదని విన్నవించుకున్నారు. నా అనుచరులను తరిమివేయమని మీరు కోరుతున్నారు. నేను ఎన్నటికీ అలా చేయలేను. ఎందుకంటే అల్లాహ్ వద్ద వారికి గొప్ప స్థానముంది. వారిని తరిమివేస్తే అల్లాహ్ పట్టు నుండి నన్ను రక్షించేవారెవరూ ఉండరు. వారు పేదవారూ, బలహీనులే అయినా మీ కంటే ఉన్నతులు అని హితబోధచేసారు.

31 : ఈ వాక్యంలో నూహ్ (అ) తన జాతివారితో, నేనూ మీలాంటి మానవుణ్ణే అని, కాని అల్లాహ్ నాకు దైవదౌత్య బాధ్యత అప్పగించాడని, నా వద్ద అల్లాహ్ ఆహార భాండాగారాలు ఉన్నాయని గానీ, నేను అగోచర జ్ఞానం గలవాడిననిగానీ, నేను దైవదూతనని గానీ అనటం లేదు. మరి ఎందువల్ల నా సందేశాన్ని తిరస్కరిస్తున్నారు? ఇంకా

ఆ విశ్వాసులను అల్లాహ్ తన కరుణతో ప్రసాదించడని కూడా నేను అనటం లేదు. వారిలో ఉన్న గొప్ప గుణాలను గురించి మీకంటే ఆ అల్లాహ్‌కే బాగా తెలుసు. ఒకవేళ నేను అలా అంటే అత్యాచారానికి పాల్పడినట్లే. అవిశ్వాసులు బలహీన విశ్వాసులను చిన్నచూపు చూసి వారిపై అత్యాచారానికి పాల్పడ్డారని వ్యాఖ్యానకర్తలు చివరి భాగంలో పేర్కొన్నారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

32 : అంటే, అల్లాహ్ మిమ్మల్ని మార్గభ్రష్టులుగా చేయాలనుకుంటే నా సందేశ ప్రచారం, హితబోధ మీపై ఏమాత్రం పనిచేయవు.

35 : ఈ వాక్యంలో ప్రవక్త (స)ను అవిశ్వాసులు మీరు సొంతంగా ఈ ఖుర్‌ఆన్‌ను కల్పించి తెచ్చారనే అపనిందకు సమాధానం ఇవ్వబడింది.

అంటే నేను ఈ ఖుర్‌ఆన్‌ని కల్పించలేదు. ఇదే వాస్తవం, మీ పాపం మీపైనే పడుతుంది. ఎందుకంటే మీరు వాస్తవాన్ని కల్పితం అని అన్నారు.

36 : ఇప్పటివరకు విశ్వసించిన వారు తప్ప ఇతరులెవ్వరూ విశ్వసించరనీ అల్లాహ్ నూహ్ (అ)కు తెలియజేసాడు. ఈ విషయాన్ని అల్లాహ్ తెలియజేసిన తరువాత నూహ్ (అ) నిరాశ చెంది, “ఓ అల్లాహ్! ఇప్పుడు భూమిపై ఏ అవిశ్వాసిని వదలకు” అని నివేదించుకున్నారు.

37 : అల్లాహ్ (త) కఠిన శిక్షను పంపించే ముందు ఒక పడవను నిర్మించమని నూహ్ (అ)ను ఆదేశించాడు. అవిశ్వాసులను గురించి సిఫారసు చేయరాదని తాకీదు చేశాడు. ఎందుకంటే వారిని భయంకర తుఫాన్ ద్వారా నాశనం చేసే నిర్ణయం తీసుకోబడింది గనుక.

38 : నూహ్ (అ) పడవను తయారు చేస్తున్నప్పుడు చూసి, ప్రవక్త అయిన తరువాత ఇప్పుడు పడవలు తయారుచేసే వాడైపోయాడు. ఇదంతా నీటికి దూరంగా మైదానంలో జరిగింది. అందువల్లే అవిశ్వాసులు ఈ విధంగా ప్రశ్నించారు. అంతకు ముందు ఎన్నడూ వారు పడవను చూడలేదు. నూహ్ (అ) “ఇప్పుడు మీరు ఎగతాళి చేయండి. రేపు మేము మిమ్మల్ని ఎగతాళి చేస్తాం” అన్నారు.

39 : అప్పుడు బాధాకరమైన శిక్షకు ఎవరు అర్హులో మీకు తెలిసిపోతుంది అని ఉపదేశించబడింది.

40 : నూహ్ జాతిపై శిక్షా సమయం రాగానే నీరు పొంగడం ప్రారంభమయింది. అప్పుడు అల్లాహ్ పశువుల జంతువుల జతలను ఇంకా ఇతర విశ్వాసులను, పడవపై ఎక్కించుకోవలసిందిగా నూహ్ (అ) ను ఆదేశించాడు. ఖతాదహ్, ఇబ్నె జరీర్‌ల ప్రకారం వీరి సంఖ్య 8. అతని భార్య, అతని ముగ్గురు కుమారులు, వారి భార్యలు, అతని కుమారుడు కన్‌ఆన్, అతని భార్య ఉమ్మె కన్‌ఆన్ విశ్వసించలేదు. అందువల్లే వారు పడవపై ఎక్కలేదు. అయితే ఇబ్నె అబ్బాస్ (ర) ప్రకారం వారి సంఖ్య 80 అని ఉంది. వీరిలో నూహ్ కుమారులు సామ్, హామ్, యాఫిస్, వారి భార్యలు, వీరిలోనే ఒకరు జుర్‌హుమ్ అని ఉండేవారు. ఈ పేరుతోనే ఒక వంశం ప్రఖ్యాతిగాంచింది. హాజిరహ్(అ) ఇస్మాయిల్(అ)ల తర్వాత మక్కాలో స్థిరపడిపోయారు.

41 : నూహ్ (అ) దైవశిక్ష రావటం చూసి విశ్వాసులకు పడవలో ఎక్కమని ఆదేశించారు. “ఇది అల్లాహ్ పేరుతో నడుస్తుంది. అల్లాహ్ పేరుతో ఆగుతుంది. మన ప్రభువు క్షమించేవాడూ, కరుణించేవాడు. మనల్ని తప్పకుండా ఈ తుఫాన్ నుండి రక్షిస్తాడు” అని అన్నారు. ధార్మిక పండితులు ఈ వాక్యం ఆధారంగా వాహనంపై ఎక్కినప్పుడు “బిస్మిల్లాహి” పఠించాలని తీర్మానించారు. ప్రవక్త (స) హదీసు కూడా దీన్ని సమర్థిస్తుంది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

42 : ఆ పడవ విశ్వాసులను తీసుకొని ఆ సహా జలప్రవాహంలో నడుస్తూ ఉంది. ఒక అభిప్రాయం ప్రకారం

يٰقَوْمِ لَآ اَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ اَجْرًا ؕ اِنْ اَجْرِىَ اِلَّا عَلَى الَّذِىْ فَطَرَنِىْ ؕ اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ﴿51﴾	(51) "ఓ నా ప్రజలారా! ఈ పని కొరకు నేను మీ నుండి ఏ ప్రతిఫలాన్నీ కోరను. నాకు ప్రతిఫలం ఇవ్వటం నన్ను సృష్టించిన వాని బాధ్యత. మీరు తెలివిని ఏమాత్రం ఉపయోగించరా?
وَيٰقَوْمِ اسْتَغْفِرُوْا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوْبُوْٓا اِلَيْهِ يُرْسِلِ السَّمَآءَ عَلَيْكُمْ مِّدْرَارًا وَّيَزِدْكُمْ قُوَّةً اِلٰى قُوَّتِكُمْ وَلَا تَتَوَلَّوْا مُجْرِمِيْنَ ﴿52﴾	(52) నా జాతి ప్రజలారా! మీ ప్రభువును క్షమాభిక్ష కోరండి. ఆయన వైపునకు పశ్చాత్తాపంతో మరలండి. ఆయన మీకై ఆకాశం ద్వారాలను తెరుస్తాడు. ఇప్పుడున్న శక్తికి మించిన శక్తిని మీకు ప్రసాదిస్తాడు. దోషుల్లా విముఖులు కాకండి."

80 మైళ్ళు అని ఉంది. ఆ పడవ దైవాదేశం వల్ల ఆ మహా ప్రవాహంలో ఎటువంటి ఆటంకం లేకుండా పయనిస్తూ పోయేది.

43 : నూహ్ (అ) తన కుమారునికి ఆప్యాయంగా పడవలోనికి ఎక్కమని నచ్చజెప్పారు. అతడు అతని నాలుగవ కుమారుడు. అతని పేరు యామ్. తనను విశ్వసించి ఇతర సోదరుల్లా పడవలోకి ఎక్కమని, అవిశ్వాసుల్లో కలసిపోకూడదని ఉపదేశించారు. అప్పుడు అతని కుమారుడు కొండపైకి ఎక్కి, నన్ను నేను రక్షించుకోగలనని అన్నాడు. ఆ అమాయకుడు ఆ నీళ్ళు కొండపైకి రావు అని అనుకున్నాడు. అప్పుడు నూహ్, ఓ నా కుమారుడా? ఇది వరద కాదు, అల్లాహ్ శిక్ష. దీన్నుండి అల్లాహ్ కరుణించిన వారే తప్పించుకోగలరు అని హితవు చెప్పారు. ఇంతలోనే ఒక పెద్ద కెరటం వారి మధ్యకు వచ్చి తండ్రి కొడుకులను శాశ్వతంగా వేరుచేసింది. చూస్తూ ఉండగానే కొడుకు తండ్రి చూపుల నుండి అదృశ్యమైపోయాడు.

44 : భూమిపై ఉన్న వారందరూ మునిగిపోయారు. పడవలో ఉన్న వారు మాత్రమే మిగిలారు. అప్పుడు అల్లాహ్ (త) నీటినంతా పీల్చుకోమని భూమిని ఆదేశించాడు. వర్షం ఆపమని ఆకాశాన్ని ఆదేశించాడు. నీరంతా ఇంకిపోయింది. ఈ విధంగా అవిశ్వాసులందరూ మరణించారు. పడవ ప్రయాణీకులందరినీ తీసుకొని జూదీ కొండపై నిలిచింది. (అల్ ఫజ్‌లుల్ కబీర్)

46 : నీ సొంత కుమారుడైనా పాపకార్యాలు చేసిన కారణంగా మీ వాడు అనబడే అర్హత కోల్పోయాడు.

47 : ఈ వృత్తాంతం వల్ల ఒక గొప్ప గుణపాఠం కలుగుతుంది. అల్లాహ్ వద్ద కేవలం విశ్వాసం, సత్కార్యాలకే గౌరవం విలువ ఉంది. ఒక గొప్ప ప్రవక్త తన కొడుకుని రక్షించలేకపోయారు. అలాంటప్పుడు సయ్యిద్ అవటం, మహా పురుషులు రక్షిస్తారని భావించటం ఎంతమాత్రం లాభం చేకూర్చదు. దీనివల్ల ప్రవక్తలకు అగోచర జ్ఞానం ఉండదని, వారు ఇలాంటి దుఆ చేయరని తెలుస్తుంది. ప్రవక్తలు ప్రజలకు ఆదర్శప్రాయులు. అందువల్లే వారిని కఠినంగా హెచ్చరించటం జరుగుతుంది.

48 : నీతో పాటు ఉన్న వారి నుండి కూడా తరువాతి తరాలలో అవిశ్వాసులు పుడతారని, వారు కూడా అల్లాహ్ విధానం ద్వారా కఠిన శిక్షకు గురి అవుతారని అల్లాహ్ నూహ్ (అ)కు తెలియజేసాడు.

(53) వారు ఇలా సమాధానమిచ్చారు : "హూద్! నీవు మా వద్దకు స్పష్టమైన ఏ సాక్ష్యాన్నీ తీసుకురాలేదు. నీవు చెప్పినంత మాత్రాన మేము మా ఆరాధ్య దైవాలను వదలిపెట్టలేము. నిన్ను మేము విశ్వసించటం లేదు. (54) మా ఆరాధ్యదైవాలలో ఎవరి దెబ్బ అయినా నీపై పడిందని భావిస్తున్నాము." హూద్ ఇలా అన్నాడు : "నేను అల్లాహ్‌ను సాక్షిగా నిలబెడ్తున్నాను. మీరు కూడా సాక్షులుగా ఉండండి, మీరు అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పిస్తున్న దానితో నాకూ ఎటువంటి సంబంధం లేదు. (55) మీరంతా కలసి నాకు వ్యతిరేకంగా కుట్రపన్నండి. నాకు ఏమాత్రం వ్యవధీ ఇవ్వకండి. (56) నా ప్రభువూ, మీ ప్రభువూ అయిన అల్లాహ్‌నే నేను నమ్ముకున్నాను. ఏ ప్రాణి జుట్టూ ఆయన చేతుల్లో లేకుండా లేదు. నిస్సందేహంగా నా ప్రభువు మార్గమే రుజుమార్గం. (57) ఒకవేళ మీరు మీ ముఖాలను తిప్పుకోదలిస్తే తిప్పుకోండి. ఏ సందేశంతో నేను మీ వద్దకు పంపబడ్డానో, ఆ సందేశాన్ని నేను మీకు అందజేసాను. నా ప్రభువు మీ స్థానంలో మరొక జాతిని ప్రభవింపజేస్తాడు. వారికి మీరు ఏమాత్రం హాని చెయ్యలేరు. నిస్సందేహంగా నా ప్రభువు ప్రతి వస్తువునూ కనిపెట్టి ఉన్నాడు. (58) మా ఆజ్ఞ వచ్చినప్పుడు మేము మా కారుణ్యం ద్వారా హూద్‌కూ, అతనితో పాటు విశ్వాసులకూ విముక్తిని ప్రసాదించాము. వారిని ఒక కఠోరమైన శిక్ష నుండి రక్షించాము. (59) వీరే ఆద్ జాతి వారు. వారు తమ ప్రభువు వాక్యాలను తిరస్కరించారు. ఆయన పంపిన ప్రవక్తల ఆదేశాలను వారు అనుసరించలేదు. అధికారం గల నిరంకుశుడైన ప్రతి సత్య విరోధికి విధేయత చూపారు.

قَالُوْا يٰهُوْدُ مَا جِئْتَنَا بِبَيِّنَةٍ وَّمَا نَحْنُ بِتَارِكِيْٓ
اٰلِهَتِنَا عَنْ قَوْلِكَ وَمَا نَحْنُ لَكَ بِمُؤْمِنِيْنَ ﴿53﴾

اِنْ نَّقُوْلُ اِلَّا اعْتَرٰىكَ بَعْضُ اٰلِهَتِنَا بِسُوْٓءٍ ؕ
قَالَ اِنِّيْٓ اُشْهِدُ اللّٰهَ وَاشْهَدُوْٓا اَنِّيْ بَرِيْٓءٌ مِّمَّا
تُشْرِكُوْنَ ۙ﴿54﴾

مِنْ دُوْنِهٖ فَكِيْدُوْنِيْ جَمِيْعًا ثُمَّ لَا تُنْظِرُوْنِ ﴿55﴾

اِنِّيْ تَوَكَّلْتُ عَلَى اللّٰهِ رَبِّيْ وَرَبِّكُمْ ؕ مَا مِنْ دَآبَّةٍ
اِلَّا هُوَ اٰخِذٌ ۢ بِنَاصِيَتِهَا ؕ اِنَّ رَبِّيْ عَلٰى صِرَاطٍ
مُّسْتَقِيْمٍ ﴿56﴾

فَاِنْ تَوَلَّوْا فَقَدْ اَبْلَغْتُكُمْ مَّآ اُرْسِلْتُ بِهٖٓ
اِلَيْكُمْ ؕ وَيَسْتَخْلِفُ رَبِّيْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ ۚ وَلَا
تَضُرُّوْنَهٗ شَيْـًٔا ؕ اِنَّ رَبِّيْ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ حَفِيْظٌ ﴿57﴾

وَلَمَّا جَآءَ اَمْرُنَا نَجَّيْنَا هُوْدًا وَّالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مَعَهٗ
بِرَحْمَةٍ مِّنَّا ۚ وَنَجَّيْنٰهُمْ مِّنْ عَذَابٍ غَلِيْظٍ ﴿58﴾

وَتِلْكَ عَادٌ ۟ۙ جَحَدُوْا بِاٰيٰتِ رَبِّهِمْ وَعَصَوْا رُسُلَهٗ
وَاتَّبَعُوْٓا اَمْرَ كُلِّ جَبَّارٍ عَنِيْدٍ ﴿59﴾

وَاُتْبِعُوْا فِيْ هٰذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةً وَّيَوْمَ الْقِيٰمَةِ ؕ
اَلَاۤ اِنَّ عَادًا كَفَرُوْا رَبَّهُمْ ؕ اَلَا بُعْدًا لِّعَادٍ قَوْمِ
هُوْدٍ ۧ ﴿60﴾ ع 5 11 5

وَاِلٰى ثَمُوْدَ اَخَاهُمْ صٰلِحًا ۘ قَالَ يٰقَوْمِ اعْبُدُوا
اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِّنْ اِلٰهٍ غَيْرُهٗ ؕ هُوَ اَنْشَاَكُمْ مِّنَ
الْاَرْضِ وَاسْتَعْمَرَكُمْ فِيْهَا فَاسْتَغْفِرُوْهُ ثُمَّ
تُوْبُوْۤا اِلَيْهِ ؕ اِنَّ رَبِّيْ قَرِيْبٌ مُّجِيْبٌ ﴿61﴾

(60) చివరకు ఈ లోకంలో కూడా వారిపై శాపం పడింది. తీర్పుదినం నాడు కూడా పడుతుంది. విను! ఆద్ జాతి వారు కూడా తమ ప్రభువును తిరస్కరించారు. విను, ఆద్, హూద్ జాతుల ప్రజలు నాశనం అవుగాక! (61) సమూద్ జాతి వద్దకు మేము వారి సోదరుడైన సాలెహ్‌ను పంపాము. అతను ఇలా హితోపదేశం చేసాడు: “ఓ నా జాతి ప్రజలారా! అల్లాహ్‌నే ఆరాధించండి. ఆయన తప్ప మీకు మరొక దేవుడు లేడు. ఆయనే మిమ్మల్ని భూమి నుండి సృష్టించాడు. ఇక్కడ మీకు నివాసం ఏర్పాటు చేసాడు. కనుక ఆయనను మీరు క్షమాభిక్ష కోరండి. ఆయన వైపునకు పశ్చాత్తాపంతో మరలండి. నిస్సందేహంగా నా ప్రభువు సమీపంలోనే ఉన్నాడు. ఆయన ప్రార్థనలకు సమాధానం కూడా ఇస్తాడు.

قَالُوْا يٰصٰلِحُ قَدْ كُنْتَ فِيْنَا مَرْجُوًّا قَبْلَ هٰذَاۤ
اَتَنْهٰىنَاۤ اَنْ نَّعْبُدَ مَا يَعْبُدُ اٰبَآؤُنَا وَاِنَّنَا لَفِيْ
شَكٍّ مِّمَّا تَدْعُوْنَاۤ اِلَيْهِ مُرِيْبٍ ﴿62﴾

(62) వారు ఇలా అన్నారు : సాలిహ్! నిన్నటి వరకు మా మధ్య ఉన్న నీ మీద మేము గొప్ప ఆశలు పెట్టుకున్నాము. మా తాత ముత్తాతలు పూజించిన దేవుళ్ళ నుండి మమ్మల్ని ఆపదలచుకున్నావా? నీవు ఏ మార్గం వైపునకు మమ్మల్ని పిలుస్తున్నావో, ఆ మార్గాన్ని గురించి మాకు పెద్ద అనుమానం ఉంది. అది మమ్మల్ని అనుమానానికి గురిచేసింది.

قَالَ يٰقَوْمِ اَرَءَيْتُمْ اِنْ كُنْتُ عَلٰى بَيِّنَةٍ مِّنْ
رَّبِّيْ وَاٰتٰىنِيْ مِنْهُ رَحْمَةً فَمَنْ يَّنْصُرُنِيْ مِنَ اللّٰهِ اِنْ
عَصَيْتُهٗ ۫ فَمَا تَزِيْدُوْنَنِيْ غَيْرَ تَخْسِيْرٍ ﴿63﴾

(63) సాలిహ్ ఇలా అన్నాడు : “నా జాతి ప్రజలారా! ఈ విషయాన్ని గురించి కొంతైనా ఆలోచించారా? ఒకవేళ నేను నా ప్రభువు తరఫు నుండి వచ్చిన ఒక స్పష్టమైన నిదర్శనాన్ని కలిగి ఉంటే, ఇంకా ఆయన నాకు తన కారుణ్యాన్ని కూడా ప్రసాదించి ఉంటే, ఆ తరువాత ఒకవేళ నేను అల్లాహ్‌కు అవిధేయత చూపితే ఆయన పట్టునుండి నన్ను ఎవరు రక్షిస్తారు? ఇంకా నన్ను నష్టంలోనికి నెట్టటానికి తప్ప మీరు నాకు ఏ విధంగా ఉపయోగపడతారు?

(64) ఓ నా జాతి ప్రజలారా! అల్లాహ్ యొక్క ఈ ఒంటె మీ కొరకు ఒక నిదర్శనంగా ఉంది. దానిని అల్లాహ్ భూమిపై మేయటానికి స్వేచ్ఛగా వదలిపెట్టండి. దాని జోలికి ఏమాత్రం పోకండి. అలా చేస్తే దైవశిక్ష మీపై అవతరించటానికి ఎంతో సేపు పట్టదు." (65) కాని వారు ఒంటెను చంపివేసారు. అప్పుడు సాలిహ్ వారిని ఇలా హెచ్చరించాడు : "కేవలం మూడు రోజులు మాత్రమే మీరు మీ ఇళ్ళల్లో గడపండి. ఈ వాగ్దానం అబద్ధం కానేరదు. (66) చివరకు మా తీర్పు సమయం వచ్చినపుడు, మేము మా కారుణ్యంతో సాలిహ్‌నూ, అతనితో పాటు విశ్వాసులనూ రక్షించాము. ఆనాటి పరాభవం నుండి వారిని కాపాడాము. నిస్సందేహంగా నీ ప్రభువు మాత్రమే శక్తిమంతుడూ, ప్రాబల్యం కలవాడూనూ, (67) దుర్మార్గానికి పాల్పడిన వారిపై ఒక పెద్ద ప్రేలుడు విరుచుకుపడింది. అప్పుడు వారు తమ గృహాలలో చలనమూ చైతన్యమూ లేకుండా పడిపోయారు. (68) అసలు వారు అక్కడ ఎప్పుడూ నివసించనే లేదన్నట్లుగా. విను, సమూద్ జాతి వారు తమ ప్రభువును తిరస్కరించారు. విను, సమూద్ జాతివారు ధూత్కరించబడ్డారు. (69) ఇబ్రాహీమ్ వద్దకు మా దూతలు శుభవార్తను తీసుకొని వచ్చారు, "మీకు సలామ్" అని వారు పలికారు. మీకూ సలామ్ అని ఇబ్రాహీమ్ బదులు పలికాడు. ఆ తరువాత కొద్ది సేపటికే ఇబ్రాహీమ్ వేపిన ఆవుదూడను తీసుకొని వచ్చాడు. (70) కాని వారి చేతులు భోజనం మీదకు పోకుండా ఉండటాన్ని చూసి ఆయన వారిని అనుమానించాడు. మనస్సులో భయపడ్డాడు. వారు ఇలా అన్నారు, "భయపడకు" మేము లూత్ జాతి వైపునకు పంపబడ్డాము.

وَيٰقَوْمِ هٰذِهٖ نَاقَةُ اللّٰهِ لَكُمْ اٰيَةً فَذَرُوْهَا تَاْكُلْ فِيْٓ اَرْضِ اللّٰهِ وَلَا تَمَسُّوْهَا بِسُوْٓءٍ فَيَاْخُذَكُمْ عَذَابٌ قَرِيْبٌ ﴿64﴾

فَعَقَرُوْهَا فَقَالَ تَمَتَّعُوْا فِيْ دَارِكُمْ ثَلٰثَةَ اَيَّامٍ ؕ ذٰلِكَ وَعْدٌ غَيْرُ مَكْذُوْبٍ ﴿65﴾

فَلَمَّا جَآءَ اَمْرُنَا نَجَّيْنَا صٰلِحًا وَّالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مَعَهٗ بِرَحْمَةٍ مِّنَّا وَمِنْ خِزْيِ يَوْمِئِذٍ ؕ اِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْقَوِيُّ الْعَزِيْزُ ﴿66﴾

وَاَخَذَ الَّذِيْنَ ظَلَمُوا الصَّيْحَةُ فَاَصْبَحُوْا فِيْ دِيَارِهِمْ جٰثِمِيْنَ ۙ ﴿67﴾

كَاَنْ لَّمْ يَغْنَوْا فِيْهَا ؕ اَلَآ اِنَّ ثَمُوْدَاۡ كَفَرُوْا رَبَّهُمْ ؕ اَلَا بُعْدًا لِّثَمُوْدَ ﴿68﴾ ع 6 8 6

وَلَقَدْ جَآءَتْ رُسُلُنَآ اِبْرٰهِيْمَ بِالْبُشْرٰى قَالُوْا سَلٰمًا ؕ قَالَ سَلٰمٌ فَمَا لَبِثَ اَنْ جَآءَ بِعِجْلٍ حَنِيْذٍ ﴿69﴾

فَلَمَّا رَآٰ اَيْدِيَهُمْ لَا تَصِلُ اِلَيْهِ نَكِرَهُمْ وَاَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيْفَةً ؕ قَالُوْا لَا تَخَفْ اِنَّآ اُرْسِلْنَآ اِلٰى قَوْمِ لُوْطٍ ؕ ﴿70﴾

وَامۡرَاَتُهٗ قَآٮِٕمَةٌ فَضَحِكَتۡ فَبَشَّرۡنٰهَا بِاِسۡحٰقَ ۙ وَمِنۡ وَّرَآءِ اِسۡحٰقَ يَعۡقُوۡبَ ﴿71﴾ قَالَتۡ يٰوَيۡلَتٰٓى ءَاَلِدُ وَاَنَا عَجُوۡزٌ وَّهٰذَا بَعۡلِىۡ شَيۡخًا ؕ اِنَّ هٰذَا لَشَىۡءٌ عَجِيۡبٌ ﴿72﴾ قَالُوۡۤا اَتَعۡجَبِيۡنَ مِنۡ اَمۡرِ اللّٰهِ رَحۡمَتُ اللّٰهِ وَبَرَكٰتُهٗ عَلَيۡكُمۡ اَهۡلَ الۡبَيۡتِ ؕ اِنَّهٗ حَمِيۡدٌ مَّجِيۡدٌ ﴿73﴾	(71) ఇబ్రాహీమ్ భార్య అక్కడే నిలబడి ఉంది. ఆమె ఇది విని నవ్వింది. అప్పుడు ఆమెకు ఇస్‌హాఖ్ శుభవార్తనూ, ఇస్‌హాఖ్ తరువాత యాఖూబ్ శుభవార్తనూ అందజేసాము. (72) ఆమె ఇలా అన్నది : "నా దౌర్భాగ్యం! నాకు ఇప్పుడా పిల్లలు పుట్టేది? నేనూ ముసలిదాన్ని. నా భర్త కూడా వృద్ధుడే. ఇది చాలా విచిత్రమైన విషయం." (73) దైవదూతలు ఇలా అన్నారు, "అల్లాహ్ ఆజ్ఞ పట్ల ఆశ్చర్యపడుతున్నావా? ఇబ్రాహీము కుటుంబ సభ్యులారా! అల్లాహ్ కారుణ్యమూ, ఆయన శుభాశీస్సులూ మీపై ఉన్నాయి. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్‌యే స్తోత్రానికి అర్హుడు. ఘనతకలవాడు."

50 – 73 వాక్యాల వివరణ :

వాక్యాల సంబంధం : ఏ జాతి అల్లాహ్ ప్రవక్తను తిరస్కరించినా, అల్లాహ్ గ్రంథాన్ని తిరస్కరించినా దానిని కఠినంగా శిక్షించడం జరుగుతుందని పేర్కొనబడింది. ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో హూద్, సమూద్ జాతులపై వచ్చిన కఠిన శిక్ష గురించి పేర్కొనడం జరిగింది.

51 : నిర్మలమైన మనస్సుతో సందేశ ప్రచారం చేస్తూ, కష్టనష్టాలు భరిస్తూ తాను చేసిందానికి ప్రతిఫలం దేవుని వద్ద లభిస్తుందని నమ్మే వ్యక్తి మీ నుండి ఎటువంటి ప్రతిఫలమూ కోరడు.

52 : లేదా మీ అసత్య దైవాల్ని వదలి అతని వైపునకు మరలండి. అనేక ఉల్లేఖనాల ప్రకారం ఆద్ జాతిపై వర్షాలు పడక కరువు అనేక సంవత్సరాల వరకు తాండవించింది. అప్పుడు హూద్ (అ) వారితో ఇలా అన్నారు – "విశ్వసించి, మీ తప్పులను ఒప్పుకొని పశ్చాత్తాపం చెందితే అల్లాహ్ దయ వలన వర్షం పడుతుంది. కరువుకు బదులు అన్ని రకాల సంపదలూ లభిస్తాయి." అనేక హదీసుల్లో పశ్చాత్తాపం లాభాలు ప్రస్తావించబడ్డాయి.

ఒక ఉల్లేఖనంలో "క్షమాపణ కోరుట అలవాటుగా చేసుకుంటే అతని ప్రతి ఆపద తొలగిపోతుంది. ప్రతి సమస్య పరిష్కరించబడుతుంది. ఊహించని విధంగా అతని అవసరాలు తీర్చబడతాయి" అని ఉంది. అల్లాహ్‌కు అవిధేయత చూపటం మహా నేరం.

54 : ఈనాడు ముస్లింలు మహా పురుషుల పట్ల మూఢనమ్మకాలకు గురిఅయ్యారు. అసలు ముస్లిములు అల్లాహ్ తప్ప ఇతరులెవ్వరూ ఏమాత్రం లాభంగానీ నష్టంగానీ కలిగించలేరని దృఢ విశ్వాసాన్ని కలిగి ఉండాలి. అంటే మీ ఈ విగ్రహాలతో నాకు ఎలాంటి సంబంధం లేదు. (వహీదీ)

55 : మీరూ మీ ఈ అసత్య ఆరాధ్యులు అందరూ కలసినా నన్ను ఏమీ చేయలేరు. నాకు వ్యతిరేకంగా ఎలాంటి కుట్ర అయినా పన్నండి. మీరూ మీ అసత్య ఆరాధ్యులూ ఇద్దరూ అసత్యవాదులే. (వహీదీ)

56 : రుజుమార్గంపై నడిచేవాడు అల్లాహ్‌ను కలుస్తాడు. అందరిపై అతని అధికారం ఉంది. ఆయన ఎవరి

పట్లా అన్యాయంగా ప్రవర్తించదు. (ఇబ్నె కసీర్)

57 : నా సందేశాన్ని స్వీకరించకుండా అవిశ్వాసాన్నే అవలంబిస్తూ ఉండండి. అల్లాహ్ అన్నీ తెలిసినవాడు గనుక ఆయన మీ కీడు నుండి నన్ను కాపాడుతాడు. (షౌకానీ)

59 : వారు కేవలం తిరస్కరించింది హూద్‌ని. అయినప్పటికీ ఒక ప్రవక్తను తిరస్కరించడం అంటే అందరినీ తిరస్కరించినట్లే. అందువల్లే వారు ప్రవక్తలను తిరస్కరించారు అని పేర్కొనబడింది (షౌకానీ). అనీద్ అంటే సత్యాన్ని తిరస్కరించేవాడు, సత్యవిరోధిగా ఉండేవాడు. అంటే జాతి నాయకులు అని అర్థం. (ఇబ్నె కసీర్).

60 : అంటే, తీర్పుదినం నాడు ఈ విధంగా పెడబొబ్బలు పెట్టారు. ఒక ఉల్లేఖనం ప్రకారం ఆద్ జాతి తరువాత అల్లాహ్ (త) పంపిన ప్రవక్తలందరూ ఆద్‌ని శపించారు. అంటే, వారికి ఉభయ లోకాల్లోనూ శపించబడింది. (షౌకానీ). సాలిహ్ (అ) కూడా అన్నిటికంటే ముందు తన జాతిని దేవుని ఏకత్వం గురించి సందేశ ప్రచారం చేసారు. ప్రవక్తలందరూ ఈ విధానాన్నే అనుసరించారు. అంటే మొదట మిమ్మల్ని మట్టితో సృష్టించాడు. ఆదమ్ హవ్వాలను మట్టితో సృష్టించటం జరిగింది. అతని వీపు నుండి మానవులందరినీ సృష్టించడం జరిగింది. మీరు తింటున్నది భూమి నుండే వస్తుంది. దాన్నుండే వీర్యం తయారవుతుంది. ఆ వీర్యమే స్త్రీ గర్భంలో ప్రవేశించి మానవ సృష్టికి కారణభూతమవుతుంది. అంటే మీకు భూమిపై నివసించే శక్తి ప్రసాదించాడు. మీరు నివసించడానికి గృహాలు నిర్మిస్తారు. పంటలు పండిస్తారు. ఇతర అవసరాలకు పరిశ్రమలు ప్రారంభిస్తారు.

62 : అంటే ప్రవక్త తన జాతిలో నైతిక విలువల్లో సద్గుణాల్లో ఆదర్శవంతుడుగా ఉంటాడు. అందుకే జాతి అతని నుండి మంచి కోరుకుంటుంది. సాలిహ్ ప్రవక్త కూడా తన జాతిలో గొప్ప ఆదర్శప్రాయులుగా ఉండేవారు. కాని ఎప్పుడైతే దేవుని ఏకత్వ సందేశం ఇచ్చారో వెంటనే వారి కళ్ళకు ముళ్ళులా కనబడసాగారు. వారు ఆయన సందేశాన్ని అనుమానించారు.

63 : మీరు కోరినట్లు నేను సందేశ ప్రచారం మానివేస్తే, మీరు నాకు ఎటువంటి లాభమూ చేకూర్చలేరు. అయితే నష్టాన్నే అధికం చేస్తారు.

64, 65 : సమూద్ జాతి వినాశనం వారి వివరాలు సూరె ఆరాఫ్‌లో పేర్కొనడం జరిగింది.

69 : వారు అల్లాహ్ పంపిన దైవదూతలు. ఇబ్రాహీమ్‌కు ఇస్‌హాఖ్ శుభవార్త ఇవ్వటానికి వచ్చారు. వారు లూత్ (అ) జాతి వైపు పంపబడ్డారని పేర్కొనడం జరిగింది. ఆ అతిథులు సలామ్ చేసారు. ఇబ్రాహీమ్‌కూడా వారికి ప్రతిసలామ్ చేసారు. వారు ఆతిథ్యం స్వీకరించనందున ఆయనకు భయం వేసింది. దైవదూతలు గ్రహించి “భయపడకండి, మేము లూత్ జాతి వైపు కఠిన శిక్షతో పంపబడ్డాము” అని అన్నారు.

70 : ఇబ్రాహీమ్ (అ) అతిథుల ముందు అన్నపానీయాలను సమర్పించటం వారు ఆతిథ్యం స్వీకరించకపోవటం చూసి సారహ్ (అ) పక్కున నవ్వారు.

72 : శుభవార్త వినగానే సారహ్ (అ) ఆశ్చర్యపడుతూ “భార్యాభర్తలిద్దరూ ముసలివారు, మరి సంతానం ఎలా కలుగుతుంది” అని చేత్తో నోటిపై కొట్టుకుంటూ ఆశ్చర్యం వ్యక్తం చేసారు.

73 : అల్లాహ్ ఆజ్ఞ పట్ల, ఆయన శక్తి పట్ల ఆశ్చర్యపడనవసరం లేదు అని దైవదూతలు అన్నారు. మీకు తప్పకుండా సంతానం కలుగుతుందని శుభవార్త తెలిపారు. ఓ ప్రవక్త కుటుంబీకులారా! మీపై అల్లాహ్ కారుణ్యం, కటాక్షం ఉన్నాయి. అల్లాహ్ గొప్పవాడు, మహోన్నతుడూను.

فَلَمَّا ذَهَبَ عَنْ اِبْرٰهِيْمَ الرَّوْعُ وَجَآءَتْهُ
الْبُشْرٰى يُجَادِلُنَا فِيْ قَوْمِ لُوْطٍ ؕ﴿74﴾

(74) ఇబ్రాహీము యొక్క భయం తొలగిపోయి శుభవార్త కూడా అందిన తరువాత అతను లూత్ జాతివారి గురించి మాతో మాట్లాడసాగాడు.

اِنَّ اِبْرٰهِيْمَ لَحَلِيْمٌ اَوَّاهٌ مُّنِيْبٌ ﴿75﴾

(75) నిస్సందేహంగా ఇబ్రాహీము సహనశీలుడూ, మృదు స్వభావుడూ, నమ్రతతో మరలేవాడూను.

يٰاِبْرٰهِيْمُ اَعْرِضْ عَنْ هٰذَا ۚ اِنَّهٗ قَدْ جَآءَ اَمْرُ
رَبِّكَ ۚ وَاِنَّهُمْ اٰتِيْهِمْ عَذَابٌ غَيْرُ مَرْدُوْدٍ ﴿76﴾

(76) ఓ ఇబ్రాహీము! దీనికి దూరంగా ఉండు. ఎందుకంటే నీ ప్రభువు ఆజ్ఞ వచ్చేసింది. ఇక వారిపై ఆ శిక్ష వచ్చి పడటం తథ్యం. అది ఎవరు తప్పించినా తప్పదు.

وَلَمَّا جَآءَتْ رُسُلُنَا لُوْطًا سِيْٓءَ بِهِمْ وَضَاقَ
بِهِمْ ذَرْعًا وَّقَالَ هٰذَا يَوْمٌ عَصِيْبٌ ﴿77﴾

(77) మా దూతలు లూత్ వద్దకు వచ్చినపుడు వారి రాకకు అతను చాలా భయపడ్డారు. అతని హృదయం కృంగిపోయింది. "ఈ రోజు ఒక పెద్ద ఆపద రోజు" అని అన్నాడు.

وَجَآءَهٗ قَوْمُهٗ يُهْرَعُوْنَ اِلَيْهِ ؕ وَمِنْ قَبْلُ كَانُوْا
يَعْمَلُوْنَ السَّيِّاٰتِ ؕ قَالَ يٰقَوْمِ هٰٓؤُلَآءِ بَنَاتِيْ
هُنَّ اَطْهَرُ لَكُمْ فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَلَا تُخْزُوْنِ فِيْ
ضَيْفِيْ ؕ اَلَيْسَ مِنْكُمْ رَجُلٌ رَّشِيْدٌ ﴿78﴾

(78) అతని జాతి ప్రజలు అప్రయత్నంగా అతని ఇంటి వైపునకు పరుగెత్తారు. మొదటి నుండీ వారు నీచ కార్యాలకు అలవాటుపడినవారు. లూత్ వారితో ఇలా అన్నాడు, "ఓ నా జాతి ప్రజలారా! ఇదిగో నా కుమార్తెలు ఉన్నారు. వీరు మీకు ఎక్కువ పరిశుద్ధత గలవారు. కొంచెమైనా దేవునికి భయపడండి. నా అతిథుల విషయంలో నన్ను అవమానం పాలుచేయకండి. మీలో ఒక్కడైనా మంచివాడు లేడా?

قَالُوْا لَقَدْ عَلِمْتَ مَا لَنَا فِيْ بَنٰتِكَ مِنْ حَقٍّ ۚ
وَاِنَّكَ لَتَعْلَمُ مَا نُرِيْدُ ﴿79﴾

قَالَ لَوْ اَنَّ لِيْ بِكُمْ قُوَّةً اَوْ اٰوِيْٓ اِلٰى رُكْنٍ
شَدِيْدٍ ﴿80﴾

(79) వారు ఇలా అన్నారు : "నీ కూతుళ్ళ అవసరం మాకు లేదని నీకు బాగా తెలుసు, అసలు మేము కోరేది ఏమిటో కూడా నీకు తెలుసు." (80) లూత్ (అ)ఇలా అన్నాడు : "మీకు బుద్ధిచెప్పే బలం నాకు ఉంటే ఎంతో బాగుండేది. లేదా శరణు పొందటానికి ఏదైనా పటిష్ఠమైన ఆధారం ఉంటే ఎంతో బాగుండేది!"

قَالُوْا يٰلُوْطُ اِنَّا رُسُلُ رَبِّكَ لَنْ يَّصِلُوْۤا اِلَيْكَ
فَاَسْرِ بِاَهْلِكَ بِقِطْعٍ مِّنَ الَّيْلِ وَلَا يَلْتَفِتْ
مِنْكُمْ اَحَدٌ اِلَّا امْرَاَتَكَ ؕ اِنَّهٗ مُصِيْبُهَا مَاۤ
اَصَابَهُمْ ؕ اِنَّ مَوْعِدَهُمُ الصُّبْحُ ؕ اَلَيْسَ
الصُّبْحُ بِقَرِيْبٍ ﴿81﴾

(81) అప్పుడు దైవదూతలు అతనితో ఇలా అన్నారు: "ఓ లూత్ ! మేము నీ ప్రభువు పంపిన దూతలము. వారు నీకు ఏమాత్రం కీడు చేయలేరు. కనుక కొంత రాత్రి ఉండగానే నీవు నీ ఇంటి వారిని తీసుకొని బయలుదేరు. చూడు, మీలో ఎవరూ వెనక్కి తిరిగి చూడరాదు. కానీ నీ భార్య తప్ప. ఎందుకంటే వారికి ఏమి జరుగనున్నదో అదే ఆమెకూ జరుగుతుంది. వారి వినాశన సమయం ఉదయంగా నిర్ణయించ బడింది. ఉదయం ఇంకెంతో దూరం లేదు.

فَلَمَّا جَآءَ اَمْرُنَا جَعَلْنَا عَالِيَهَا سَافِلَهَا وَاَمْطَرْنَا
عَلَيْهَا حِجَارَةً مِّنْ سِجِّيْلٍ ۙ مَّنْضُوْدٍ ۙ﴿82﴾
مُّسَوَّمَةً عِنْدَ رَبِّكَ ؕ وَمَا هِيَ مِنَ الظّٰلِمِيْنَ
بِبَعِيْدٍ ۧ﴿83﴾
7 ع 15 7

(82) మా తీర్పు సమయం వచ్చినపుడు మేము ఆ పట్టణాన్ని తలక్రిందులుగా చేసివేసాము. కాల్చిన రాళ్ళు దానిపై ఎడతెగకుండా కురిపించాము. (83) ప్రతి రాయికీ గుర్తు నీ ప్రభువు వద్ద వేయబడింది. ఈ శిక్ష దుర్మార్గులకు ఎంతో దూరం లేదు.

وَاِلٰى مَدْيَنَ اَخَاهُمْ شُعَيْبًا ؕ قَالَ يٰقَوْمِ اعْبُدُوا
اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِّنْ اِلٰهٍ غَيْرُهٗ ؕ وَلَا تَنْقُصُوا
الْمِكْيَالَ وَالْمِيْزَانَ اِنِّيْۤ اَرٰىكُمْ بِخَيْرٍ وَّاِنِّيْۤ اَخَافُ
عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ مُّحِيْطٍ ﴿84﴾
وَيٰقَوْمِ اَوْفُوا الْمِكْيَالَ وَالْمِيْزَانَ بِالْقِسْطِ وَلَا
تَبْخَسُوا النَّاسَ اَشْيَآءَهُمْ وَلَا تَعْثَوْا فِي
الْاَرْضِ مُفْسِدِيْنَ ﴿85﴾
بَقِيَّتُ اللّٰهِ خَيْرٌ لَّكُمْ اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ۚ وَمَاۤ
اَنَا عَلَيْكُمْ بِحَفِيْظٍ ﴿86﴾

(84) మద్‌యన్ వైపునకు మేము వారి సోదరుడైన షుఐబ్‌ను పంపాము. అతను ఇలా అన్నాడు : "ఓ నా జాతి ప్రజలారా! అల్లాహ్‌ను ఆరాధించండి. ఆయన తప్ప మీకు మరొక దేవుడు ఎవ్వరూ లేరు, కొలతల్లో, తూనికల్లో తగ్గించకండి. నేను ఈనాడు మిమ్మల్ని మంచిస్థితిలో చూస్తున్నాను. కానీ రేపు మీపైకి అందరినీ చుట్టుముట్టే దినం వస్తుందని నేను భయపడుతున్నాను. (85) ఓ నా జాతి ప్రజలారా! న్యాయంగా, ధర్మంగా కొలవండి, తూయండి. ప్రజలకు వారి వస్తువులను తగ్గించి ఇవ్వకండి. భూమిపై కల్లోలాన్ని వ్యాపింపజేస్తూ తిరగకండి. (86) అల్లాహ్ ప్రసాదించిన మిగులే మీకు మేలైనది, మీరు విశ్వాసులే అయితే. ఏది ఏమైనా నేను మీపై కావలివాణ్ణి మాత్రం కాను.

قَالُوا۟ يَٰشُعَيْبُ أَصَلَوٰتُكَ تَأْمُرُكَ أَن نَّتْرُكَ مَا
يَعْبُدُ ءَابَآؤُنَآ أَوْ أَن نَّفْعَلَ فِىٓ أَمْوَٰلِنَا مَا نَشَٰٓؤُا۟ ۖ
إِنَّكَ لَأَنتَ ٱلْحَلِيمُ ٱلرَّشِيدُ ﴿87﴾

(87) వారు ఇలా అన్నారు : "ఓ షుఐబ్, మా తాత ముత్తాతలు ఆరాధించిన దేవుళ్ళందరినీ మేము వదలిపెట్టాలనీ, లేదా మా ధనాన్ని మా ఇష్టానుసారం ఖర్చు చేసుకునే అధికారం మాకు ఉండకూడదనీ, నీకు నీ నమాజు బోధిస్తున్నదా? నువ్వు మరీ ఉదాత్త హృదయునిలా, రుజువర్తనునిలా ఉన్నావే!"

قَالَ يَٰقَوْمِ أَرَءَيْتُمْ إِن كُنتُ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّن
رَّبِّى وَرَزَقَنِى مِنْهُ رِزْقًا حَسَنًا ۚ وَمَآ أُرِيدُ أَنْ
أُخَالِفَكُمْ إِلَىٰ مَآ أَنْهَىٰكُمْ عَنْهُ ۚ إِنْ أُرِيدُ إِلَّا
ٱلْإِصْلَٰحَ مَا ٱسْتَطَعْتُ ۚ وَمَا تَوْفِيقِىٓ إِلَّا
بِٱللَّهِ ۚ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ ﴿88﴾

(88) షుఐబ్ ఇలా అన్నాడు, "ఓ నా జాతి ప్రజలారా! మీరే ఆలోచించండి. ఒకవేళ నేను నా ప్రభువు తరఫు నుండి ఒక స్పష్టమైన సూచనను కలిగి ఉంటే తరువాత ఆయన నాకు తన వద్ద నుండి మంచి ఉపాధిని కూడా ప్రసాదిస్తే, ఏ విషయాల నుండి నేను మిమ్మల్ని వారిస్తున్నానో వాటిని నేనే స్వయంగా చెయ్యటాన్ని నేను ఎంతమాత్రం ఇష్టపడను. నేను నా శక్తి మేరకు మిమ్మల్ని సంస్కరించదలచుకున్నాను. ఇదంతా అల్లాహ్‌పైనే ఆధారపడి ఉంది. ఆయన్నే నేను నమ్ముకున్నాను. ఆయన వైపునకే మరలుతాను.

وَيَٰقَوْمِ لَا يَجْرِمَنَّكُمْ شِقَاقِىٓ أَن يُصِيبَكُم
مِّثْلُ مَآ أَصَابَ قَوْمَ نُوحٍ أَوْ قَوْمَ هُودٍ أَوْ قَوْمَ
صَٰلِحٍ ۚ وَمَا قَوْمُ لُوطٍ مِّنكُم بِبَعِيدٍ ﴿89﴾

وَٱسْتَغْفِرُوا۟ رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوٓا۟ إِلَيْهِ ۚ إِنَّ رَبِّى
رَحِيمٌ وَدُودٌ ﴿90﴾

قَالُوا۟ يَٰشُعَيْبُ مَا نَفْقَهُ كَثِيرًا مِّمَّا تَقُولُ وَإِنَّا
لَنَرَىٰكَ فِينَا ضَعِيفًا ۖ وَلَوْلَا رَهْطُكَ
لَرَجَمْنَٰكَ ۖ وَمَآ أَنتَ عَلَيْنَا بِعَزِيزٍ ﴿91﴾

(89) ఓ నా జాతి ప్రజలారా! నాకు వ్యతిరేకంగా ఉన్న మీ మొండి వైఖరి చివరకు నూహ్ జాతిపై లేదా హూద్ జాతిపై లేదా సాలిహ్ జాతిపై పడిన శిక్షయే మీపై కూడా పడే వరకు తీసుకొనిపోదు కదా! లూత్ జాతి వారు మీకు ఎంతో దూరంలో కూడా లేరు. (90) చూడండి! మీ ప్రభువును క్షమాపణ కోరండి. పశ్చాత్తాపంతో ఆయన వైపునకు మరలండి. నిస్సందేహంగా నా ప్రభువు కారుణ్యమూర్తి, ప్రేమించేవాడూను. (91) వారు ఇలా అన్నారు : "ఓ షుఐబ్! నీవు చెప్పే చాలా విషయాలు మాకు అర్థమే కావు. నిన్ను మాలో ఒక దుర్బలుడుగానే మేము చూస్తున్నాము. నీ వంశీయులే గనక లేకుంటే మేము నిన్ను ఎప్పుడో రాళ్ళతో కొట్టి చంపి ఉండేవాళ్ళం. మాపై ఆధిక్యం పొందగలిగేంత శక్తి నీకు లేదు.

(92) షుఐబ్ ఇలా అన్నాడు – "ఓ నా జాతి ప్రజలారా! మా వంశం వారు మీపై అల్లాహ్ కంటే ఎక్కువ ఆధిక్యం గలవారా? మీరు అల్లాహ్‌ను మాత్రం పూర్తిగా వెనక్కి నెట్టేస్తారు. గుర్తుంచుకోండి. మీరు చేస్తున్నవన్నీ అల్లాహ్ పరిధిలోనే ఉన్నాయి. (93) నా జాతి జనులారా! మీరు మీ ఇష్ట ప్రకారం పని చేస్తూ పోండి, నేను నా విధానం ప్రకారం పనిచేస్తూ ఉంటాను. త్వరలోనే మీకు తెలిసిపోతుంది. ఎవరిపై అవమానకరమైన శిక్ష పడుతుందో, ఎవరు అసత్యవాదో. మీరూ నిరీక్షించండి. మీతో పాటూ నేనూ నిరీక్షిస్తాను. (94) చివరకు మా తీర్పు సమయం వచ్చేసినపుడు మేము మా కారుణ్యంతో షుఐబ్‌నూ, అతనితో పాటు విశ్వాసులనూ రక్షించాము. దుర్మార్గం చేసిన వారిపై ఒక తీవ్రమైన ప్రేలుడు విరుచుకుపడింది. వారు తమ గృహాలలో చలనము, చైతన్యము లేకుండా ఉండిపోయారు. (95) అక్కడ వారు ఎన్నడూ నివసించనట్లుగా. విను, సమూద్ జాతి వారు విసిరివేయబడినట్లు మద్‌యన్ వారు కూడా దూరంగా విసరివేయబడ్డారు. (96) ఇంకా మేము మూసాను మా సూచనలతో, స్పష్టమైన ఉత్తరువుతో పంపాము (97) ఫిరౌన్ వద్దకు అతని అధికారుల వద్దకు. కాని వారు, ఫిరౌను ఆజ్ఞనే అనుసరించారు. అయితే ఫిరౌను ఆజ్ఞ సరైనది కాదు. (98) తీర్పుదినం నాడు అతడు తన జాతి వారికి నాయకత్వం వహిస్తాడు. తన నాయకత్వంలో వారిని నరకం వైపు తీసుకుపోతాడు. అది ఎంత నికృష్టమైన గమ్యస్థానం!

(99) ప్రపంచంలో కూడా వారిపై శాపం పడింది. ప్రళయం నాడు కూడా పడుతుంది. వారికి దొరికే ప్రతిఫలం ఎంత చెడ్డది.

قَالَ يٰقَوْمِ اَرَهْطِيْۤ اَعَزُّ عَلَيْكُمْ مِّنَ اللّٰهِ ؕ
وَاتَّخَذْتُمُوْهُ وَرَآءَكُمْ ظِهْرِيًّا ؕ اِنَّ رَبِّيْ بِمَا
تَعْمَلُوْنَ مُحِيْطٌ ﴿92﴾

وَيٰقَوْمِ اعْمَلُوْا عَلٰى مَكَانَتِكُمْ اِنِّيْ عَامِلٌ ؕ
سَوْفَ تَعْلَمُوْنَ ۙ مَنْ يَّاْتِيْهِ عَذَابٌ يُّخْزِيْهِ وَمَنْ
هُوَ كَاذِبٌ ؕ وَارْتَقِبُوْۤا اِنِّيْ مَعَكُمْ رَقِيْبٌ ﴿93﴾

وَلَمَّا جَآءَ اَمْرُنَا نَجَّيْنَا شُعَيْبًا وَّالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا
مَعَهٗ بِرَحْمَةٍ مِّنَّا وَاَخَذَتِ الَّذِيْنَ ظَلَمُوا
الصَّيْحَةُ فَاَصْبَحُوْا فِيْ دِيَارِهِمْ جٰثِمِيْنَ ۙ ﴿94﴾

كَاَنْ لَّمْ يَغْنَوْا فِيْهَا ؕ اَلَا بُعْدًا لِّمَدْيَنَ كَمَا
بَعِدَتْ ثَمُوْدُ ﴿95﴾ ع 8 12 8

وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا مُوْسٰى بِاٰيٰتِنَا وَسُلْطٰنٍ مُّبِيْنٍ ۙ ﴿96﴾

اِلٰى فِرْعَوْنَ وَمَلَا۠ئِهٖ فَاتَّبَعُوْۤا اَمْرَ فِرْعَوْنَ ۚ وَمَاۤ
اَمْرُ فِرْعَوْنَ بِرَشِيْدٍ ﴿97﴾

يَقْدُمُ قَوْمَهٗ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فَاَوْرَدَهُمُ النَّارَ ؕ
وَبِئْسَ الْوِرْدُ الْمَوْرُوْدُ ﴿98﴾

وَاُتْبِعُوْا فِيْ هٰذِهٖ لَعْنَةً وَّيَوْمَ الْقِيٰمَةِ ؕ بِئْسَ
الرِّفْدُ الْمَرْفُوْدُ ﴿99﴾

ذٰلِكَ مِنۡ اَنۡۢبَآءِ الۡقُرٰى نَقُصُّهٗ عَلَيۡكَ مِنۡهَا قَآٮِٕمٌ وَّحَصِيۡدٌ﴿100﴾

وَمَا ظَلَمۡنٰهُمۡ وَلٰـكِنۡ ظَلَمُوۡۤا اَنۡفُسَهُمۡ فَمَاۤ اَغۡنَتۡ عَنۡهُمۡ اٰلِهَتُهُمُ الَّتِىۡ يَدۡعُوۡنَ مِنۡ دُوۡنِ اللّٰهِ مِنۡ شَىۡءٍ لَّمَّا جَآءَ اَمۡرُ رَبِّكَ‌ؕ وَمَا زَادُوۡهُمۡ غَيۡرَ تَتۡبِيۡبٍ﴿101﴾

(100) ఇవి కొన్ని పట్టణాల గాథలు, వాటిని మేము నీకు వినిపిస్తున్నాము. ఈ పట్టణాలలో కొన్ని ఇప్పటికీ నిలబడి ఉన్నాయి. కొన్ని నాశనం అయ్యాయి. (101) మేము వారికి అన్యాయం చేయలేదు. వారు తమకు తామే అన్యాయం చేసుకున్నారు. నీ ప్రభువు ఆజ్ఞ వచ్చినపుడు అల్లాహ్ తప్ప వారు ప్రార్థిస్తూ వచ్చిన దేవుళ్ళు వారిని ఏ విధంగానూ పనికి రాలేదు. వారు వారికి వినాశనం, విధ్వంసం తప్ప ఏ లాభాన్ని చేకూర్చలేదు.

74 – 99 వాక్యాల వివరణ :

వాక్యాల సంబంధం : వెనుకటి వాక్యాల్లో దైవదూతలు ఇబ్రాహీమ్ (అ) వద్దకు వచ్చారని, ఆయనకు ఇస్‌హాఖ్ గురించిన శుభవార్త ఇచ్చారని పేర్కొనబడింది.

ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో ఆ దైవదూతలు లూత్ జాతిని నాశనం చేసేందుకు వచ్చారనీ వారిని నాశనం చేసివేసారని పేర్కొనబడింది. ఇదేవిధంగా షుఐబ్ జాతి నాశనం అయ్యింది. ఇంకా ఫిరౌన్ జాతి నాశనం అయ్యింది. ఎందుకంటే వీరందరూ అల్లాహ్ ప్రవక్తలను తిరస్కరించారు. దేవుని ఏకత్వపు సందేశాన్ని ధిక్కరించారు. దీనివల్ల తెలిసేదేమిటంటే అల్లాహ్ ప్రవక్తనూ, గ్రంథాన్నీ తిరస్కరించరాదు.

74 : ఇబ్రాహీము మనస్సు నుండి భయం తొలగి కుమారుని, మనవడి శుభవార్త అందిన తరువాత లూత్ జాతి గురించి ప్రస్తావించారు. అక్కడ లూత్ మరియు కొందరు విశ్వాసులు కూడా ఉన్నారని, మరి వారి సంగతేమిటని విన్నవించుకున్నారు. ఎందుకంటే ఇబ్రాహీమ్ (అ) దయామయులు, మృదు మనస్కులు. కీడు కలిగించే వారికి ప్రతీకారం తీర్చుకోవడానికి తొందరపడేవారు కారు. ఎల్లప్పుడూ అల్లాహ్‌ను ప్రార్థిస్తూ ఉండేవారు.

76 : ఈ విషయంపై ఏమీ మాట్లాడవద్దని ఇబ్రాహీమ్‌ను దైవదూతలు వారించారు. దైవ నిర్ణయం అయిపోయింది. వారిపై దైవశిక్ష తప్పక అవతరిస్తుంది. ఏ ప్రార్థనగానీ, సిఫారసుగానీ ఇక దాన్ని తొలగించలేదు.

కొన్ని ఉల్లేఖనాల్లో మగ సంతానం అల్లాహ్ అనుగ్రహమని ప్రస్తావించబడింది. అదేవిధంగా అవిధేయుల వినాశనం కూడా అల్లాహ్ అనుగ్రహమే. ఎవరికైనా ఏదైనా శుభవార్త ఇవ్వబడితే అల్లాహ్‌కు కృతజ్ఞతలు తెలుపుకోవాలి. ఒక ఉల్లేఖనంలో ఇబ్రాహీమ్ (అ) పొలంలో పని చేస్తున్నప్పుడు దైవదూతలు వచ్చారని ఉంది. పని ముగించుకొని రెండు రకాతులు నమాజ్ చదివి సలామ్ చేసారు.

77 : దైవదూతలు ఇబ్రాహీమ్(అ) వద్ద నుండి బయలుదేరి యువకుల రూపంలో లూత్ (అ) వద్దకు వచ్చారు. లూత్ వారిని ఆ వేషంలో చూసి కలవరపడ్డారు. ఈ రోజు నాపై ఒక పెద్ద ఆపద వచ్చి పడిందని మనసులో భావించారు. నేను ఈ అతిథులను ఆ అల్లరి మూకల నుండి ఎలా రక్షించగలను అని భయపడ్డారు.

78 : లూత్ జాతివారికి అందమైన యువకులు వచ్చారనే వార్త అందింది. వారితో మహా పాపకార్యం చేసేందుకు పరుగెత్తుతూ వచ్చారు. ఎందుకంటే ముందు నుంచే ఆ జాతివారు స్వలింగ సంపర్కానికి అలవాటు పడ్డారు. వారిలో సిగ్గూ లజ్జా ఏమీ లేకుండా పోయాయి. వారు అతిథుల వైపు తమ చేతులను చాచుతున్నప్పుడు

లూత్ (అ) అతిథులను రక్షిస్తూ వారికి ఇలా హితబోధ చేసారు, "ఓ నా జాతి ప్రజలారా! మీకు కావాలంటే నా కుమార్తెలు ఉన్నారు. మీరు వీరిని వివాహం చేసుకోండి. అన్నివిధాలా వీరే మీ కొరకు పరిశుద్ధులు. చూడండి, అల్లాహ్‌కు భయపడండి. వ్యభిచారం, స్వలింగసంపర్కం మొదలైన వాటికి గురిఅయి అవిధేయత చూపకండి. అతిథులను హింసించి నన్ను అవమానానికి గురిచేయకండి. మీలో ఒక్కరైనా మంచివారు లేరా?

79 : ఆ పాపాత్ములు లూత్ పలుకులను ఏమాత్రం వినిపించుకోలేదు. అశ్లీలంగా వ్యవహరిస్తూ ఓ లూత్! మాకు స్త్రీల పట్ల ఏమాత్రం ఆసక్తి లేదు. మాకు ఏం కావాలో కూడా నీకు తెలుసు. మా దాహం తీర్చుకోవడానికి ఈ అందమైన యువకులే సరయిన వారు, వారు నీ దగ్గర ఉన్నారు అని అన్నారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

80 : శక్తి అంటే కండబలం లేదా సంతానబలం. తన వర్గం, కుటుంబం ఆధారం అంటే నాకు శక్తి ఉంటే అతిథులను రక్షించి నన్ను అవమానం పాలు చేసుకోను. ఇలా ఆలోచించడం అల్లాహ్‌ను నమ్ముకోవటానికి వ్యతిరేకం కాదు. ఎందుకంటే బాహ్యంగా వనరులు ఉపయోగించి ఆతరువాత అల్లాహ్‌పై భారం వేయాలి. దీనివల్ల తెలిసిందేమిటంటే, అల్లాహ్ ప్రవక్తలకు అగోచర జ్ఞానంగానీ, సంపూర్ణ అధికారాలు గానీ ఉండవు. కాని ఈనాడు చాలామంది ఇలాంటి మూఢనమ్మకాలకు గురవుతున్నారు. ఒకవేళ లూత్ (అ) కు అధికారాలే ఉంటే తన నిస్సహాయతను బహిర్గతం చేయరు. లూత్ (అ) ప్రతి విషయంలో అల్లాహ్‌నే నమ్ముకునేవారు.

81 : దైవదూతలు లూత్ (అ) నిస్సహాయత, అతని జాతి దుర్మార్గాన్ని చూసి ఇలా అన్నారు, "ఓ లూత్! నిరాశ చెందకండి. ఇకమీదట మీకు వీళ్ళ బెడద ఉండదు. తెల్లవారే ముందు మీ భార్యను తప్ప మీ ఇంటి వారినందరినీ తీసుకొని బయలుదేరండి. తెల్లవారిన వెంటనే ఈ పట్టణం నాశనం చేయబడుతుంది.

మద్‌యన్ అనే తెగలో దైవప్రవక్త షుఐబ్ (అ) సందేశ ప్రచారం చేసారు. తౌరాతులో ఖుతూరహ్ (Keturah) అనే స్త్రీ ద్వారా ఇబ్రాహీమ్ (అ)కు ఆరుగురు కుమారులు జన్మించారని, అందులో ఒకరి పేరు, "మద్‌యాన్" అని ఇదే అరబీలో మద్‌యన్‌గా మారిందని, ఇతని సంతానం సముద్ర తీరాన స్థిరపడ్డారని, అందులోనే షుఐబ్ (అ) జన్మించారని, బనీ ఇస్రాయీలు వీరిని బనీ ఖుతూరహ్ అనేవారని ఉంది.

(1) షుఐబ్ ఇలా అన్నారు – అల్లాహ్‌నే ఆరాధించండి. ఆయన తప్ప ఇతర ఆరాధ్యులెవ్వరూ లేరు. కొలతల్లో, తూనికల్లో ద్రోహం చేయకండి. అన్యాయంగా అల్లకల్లోలాలు, ఉపద్రవాలు సృష్టించకండి. దోపిడీలు చేయకండి. నేను మిమ్మల్ని సంతోషంగా చూస్తున్నాను. కాని మీరు కఠిన శిక్షకు గురవుతారని భయపడుతున్నాను.

(2) ప్రజలు ఇలా అన్నారు : "నువ్వు నీ ఇష్టం వచ్చిన విధంగా అల్లాహ్‌ను ప్రార్థించుకో కాని ఇతరుల తాత ముత్తాతలు నడిచే మార్గం నుండి వారిని తప్పించాలని నీ నమాజు బోధిస్తుందా? మా ధనానికి మేమే అధికారులము. నీ బోధనలు నీ దగ్గరే ఉంచుకో. ప్రపంచంలో నువ్వు ఒక్కడివే సత్యవంతుడివిలా ఉన్నావే!"

(3) అప్పుడు షుఐబ్ (అ) ఇలా అన్నారు – "నాకు అల్లాహ్ దివ్యజ్ఞానం, వివేకం ప్రసాదించిన తరువాత మీరు వక్రమార్గం అనుసరిస్తుంటే మిమ్మల్ని వారించడం నా బాధ్యత కాదా? అల్లాహ్ తన అనుగ్రహంతో ధనధాన్యాలు ప్రసాదించిన తరువాత కూడా విధినిర్వహణలో లోటు చేయటం న్యాయమా? మీరెందుకు సత్యాన్ని తిరస్కరిస్తున్నారు? మిమ్మల్ని ఒక పని నుండి వారించి దాన్ని నేను చేయడం లేదు కదా? నా ఉద్దేశం కేవలం సంస్కరణ మాత్రమే. నా శక్తిమేరకు కృషి చేస్తున్నాను. అదీ దైవ సహాయంతోనే. నేనుకేవలం అల్లాహ్‌నే నమ్ముకున్నాను.

(4) వీరి ప్రాంతం వ్యాపార కేంద్రంగా ఉండేది. అందువల్లే వీరు సిరి సంపదలతో సంతోషంగా ఉండేవారు. కాని తరువాత వారు దుర్గుణాలకు గురయ్యారు. వ్యాపారంలో ద్రోహం తలపెట్టేవారు. కొలతల్లో, తూనికల్లో మోసం చేసేవారు. ఈవిధంగా న్యాయం ధర్మం వారికి తెలియకుండా పోయాయి. వీటి నుండే షుఐబ్ (అ) వారిని వారించారు.

وَكَذٰلِكَ اَخۡذُ رَبِّكَ اِذَاۤ اَخَذَ الۡقُرٰى وَهِىَ
ظٰلِمَةٌ ؕ اِنَّ اَخۡذَهٗۤ اَلِيۡمٌ شَدِيۡدٌ ﴿102﴾

اِنَّ فِىۡ ذٰلِكَ لَاٰيَةً لِّمَنۡ خَافَ عَذَابَ الۡاٰخِرَةِ ؕ
ذٰلِكَ يَوۡمٌ مَّجۡمُوۡعٌ ۙ لَّهُ النَّاسُ وَذٰلِكَ يَوۡمٌ
مَّشۡهُوۡدٌ ﴿103﴾

(102) నీ ప్రభువు ఒక దుర్మార్గపు నగరాన్ని శిక్షించదలిస్తే ఆయన శిక్ష ఇలాగే ఉంటుంది. నిజంగానే ఆయన శిక్ష బహు కఠినమైనది, వ్యధాభరితమైనదీను. (103) వాస్తవంగా పరలోక శిక్షకు భయపడే ప్రతి మనిషికీ ఇందులో ఒక సూచన ఉంది. అది మానవులందరూ సమావేశమయ్యే రోజు, ఆ రోజు జరిగేదంతా అందరి కళ్ళముందే జరుగుతుంది.

(5) పై వాక్యాలను గమనించండి. “నువ్వు నమాజ్ చేస్తావు, దానికి తోడు మమ్మల్నెందుకు వారిస్తావు? అప్పుడు షుఐబ్ (అ) ఇలా అన్నారు, ఇదే నా అసలు బాధ్యత. సత్యం నా ముందుకు వచ్చిన తరువాత దాన్ని ప్రకటించకుండా ఎలా ఉండను? అయితే దాన్ని స్వీకరించడం, స్వీకరించకపోవడం మీ వంతు. ఇందులో ఏమీ బలవంతం లేదు.

దీనివల్ల తెలిసిందేమిటంటే, ఒక వ్యక్తి తాను ఆచరిస్తూ ఇతరులను కూడా దాన్ని గురించి తెలియజేయాలి.

(6) సత్య స్వీకరణ మార్గంలో శత్రుత్వం గర్వం, అహంకారం, అవరోధాలుగా పనిచేస్తాయి. అంటే ఆ జాతి నాయకులు షుఐబ్ (అ)ని శత్రువుగా భావించారు. అందువల్లే షుఐబ్ (అ) నా శత్రుత్వం వల్ల సత్యాన్ని తిరస్కరించి దైవశిక్షకు గురికాకండని హితవు చేసారు. (తర్జుమానుల్ ఖుర్ఆన్)

91 : వ్యాపారంలో మోసం చెయ్యవద్దని అంటున్నావు. మరి మా వ్యాపారమే నడవదు. నీ మాటలు మా బుద్ధికి అందనివి.

94 : ఇక్కడ షుఐబ్ జాతి ఒక భయంకరమైన కేక ద్వారా నాశనం చేయబడింది. అంటే వారిపై కఠిన శిక్షా మేఘాలు కమ్ముకున్నాయి. మొదట ఒక మేఘం ద్వారా అగ్ని జ్వాలలు, నిప్పురవ్వలు పడసాగాయి. ఆ తరువాత దాన్నుండి భయంకరమైన శబ్దం వచ్చింది. దీనికి తోడు క్రింద నుండి భూకంపం వచ్చింది. అందరూ ఒక్కసారిగా మరణించారు. వీరు కఠిన శిక్ష నుండి తప్పించుకోవటానికి బోర్లాపడుకున్నారు.

ఈ వాక్యం ద్వారా సమూద్ నాశనం అయినట్లే మద్యన్ వారిని కూడా నాశనం చేయడం జరిగిందని తెలుస్తుంది.

96 : మూసాకు ఇవ్వబడిన సూచనల్లో కొన్ని గొప్ప గొప్ప సూచనలు ఉండేవి. చేతికర్ర పాముగా మారటం, మాంత్రికులపై ఆధిక్యం సంపాదించటం లాంటివి. దీని తర్వాత అతని దైవదౌత్యాన్ని శంకించే అవకాశం ఎంతమాత్రం లేదు.

97 : అంటే, ఫిరౌన్ మాటలు న్యాయానికి ధర్మానికి దూరంగా ఉండేవి. అధర్మంగా పాలించేవాడు. అయినా ప్రజలు అతన్నే అనుసరించేవారు. అల్లాహ్ ప్రవక్తను తిరస్కరించేవారు. ఇహలోకంలో ఫిరౌన్‌ను అతని జాతి నాయకునిగా ఎన్నుకున్నది. అందువల్ల తీర్పుదినం నాడు కూడా ఫిరౌన్ తన జాతికి నాయకత్వం వహిస్తాడు. అయితే వీరందరూ నరకంలోనికి పోతారు. అక్కడి నుండి తిరిగి రావడం ఎంతమాత్రం సాధ్యం కాదు.

99 : నరకం లాంటి నీచమైన స్థానం గురించి ప్రస్తావించిన తరువాత ఫిరౌన్ల గురించి ప్రస్తావించబడుతుంది. ఇహపరలోకాల్లోనూ వారు శపించబడ్డారు. అంటే వారు ఎక్కడున్నా దైవ కారుణ్యానికి దూరంగా ఉంటారు. అంటే ఆ పాపాత్ముల అసహ్యకరమైన ఘోరపరాభవం, అవమానాన్ని గురించి సూచించబడింది.

(104) మేము దానిని తీసుకురావటంలో ఏమంత ఆలస్యం చేయటం లేదు. దానికి ఒక గడువు నిర్ణయమై ఉంది. (105) అది వచ్చినపుడు మాట్లాడటానికి ఎవరికీ గుండెలు చాలవు. అల్లాహ్ అనుమతితో ఏమైనా మనవి చేసుకోవడం తప్ప. ఆ రోజున కొందరు దురదృష్టవంతులు, మరికొందరు అదృష్టవంతులు ఉంటారు.

(106) దురదృష్టవంతులు నరకానికి పోతారు. అక్కడ వారు రొప్పుతూ రోజుతూ ఉంటారు. (107) అక్కడ వారు కలకాలం ఉంటారు - భూమ్యాకాశాలు ఉన్నంత వరకు, నీ ప్రభువు ఏదైనా తలిస్తే తప్ప. నిస్సందేహంగా నీ ప్రభువు తాను కోరింది చెయ్యడానికి సర్వాధికారాలు కలిగి ఉన్నాడు. (108) ఇక అదృష్టవంతులు స్వర్గంలో ఉంటారు. అక్కడ వారు శాశ్వతంగా ఉంటారు. భూమ్యాకాశాలు ఉన్నంతవరకు, నీ ప్రభువు మరేదైనా తలిస్తే తప్ప. ఎన్నటికీ తరగని అనుగ్రహం అది. (109) కనుక ఓ ప్రవక్తా! వారు ఆరాధిస్తున్న దేవుళ్ళను గురించి నీవు సందేహించకు. పూర్వం వారి తాత ముత్తాతలు చేసినట్లుగానే వారు కూడా పూజాపురస్కారాలు చేసుకుంటూ పోతున్నారు. మేము కూడా వారికి ఇవ్వవలసిన దాన్ని వారికి పూర్తిగా ఇస్తాము, ఎటువంటి లోటు లేకుండా. (110) మేము ఇదివరకు మూసాకు గ్రంథాన్ని ప్రసాదించాము. దాని విషయంలో కూడా విభేదించటం జరిగింది. నీ ప్రభువు తరఫు నుండి ఒక విషయం ముందే గనుక నిర్ణయించబడి ఉండకపోతే, వీరి విషయంలో ఎప్పుడో తీర్పు జరిగి ఉండేది. వారు దీని విషయంలో అనుమానానికి అయోమయానికి గురయ్యారు. (111) నీ ప్రభువు వారికి, వారు చేసిన సత్కార్యాలకూ పూర్తి ప్రతిఫలాన్ని తప్పకుండా ఇస్తాడు అనేదీ యదార్థమే. నిస్సందేహంగా వారు చేస్తున్నవన్నీ ఆయనకు తెలుసు.

وَمَا نُؤَخِّرُهٗۤ اِلَّا لِاَجَلٍ مَّعْدُوْدٍ ؕ﴿104﴾

يَوْمَ يَاْتِ لَا تَكَلَّمُ نَفْسٌ اِلَّا بِاِذْنِهٖ ۚ فَمِنْهُمْ
شَقِيٌّ وَّسَعِيْدٌ﴿105﴾

فَاَمَّا الَّذِيْنَ شَقُوْا فَفِى النَّارِ لَهُمْ فِيْهَا زَفِيْرٌ
وَّشَهِيْقٌ ۙ﴿106﴾

خٰلِدِيْنَ فِيْهَا مَا دَامَتِ السَّمٰوٰتُ وَالْاَرْضُ اِلَّا
مَا شَآءَ رَبُّكَ ؕ اِنَّ رَبَّكَ فَعَّالٌ لِّمَا يُرِيْدُ﴿107﴾

وَاَمَّا الَّذِيْنَ سُعِدُوْا فَفِى الْجَنَّةِ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا مَا
دَامَتِ السَّمٰوٰتُ وَالْاَرْضُ اِلَّا مَا شَآءَ رَبُّكَ ؕ
عَطَآءً غَيْرَ مَجْذُوْذٍ﴿108﴾

فَلَا تَكُ فِىْ مِرْيَةٍ مِّمَّا يَعْبُدُ هٰۤؤُلَآءِ ؕ مَا يَعْبُدُوْنَ
اِلَّا كَمَا يَعْبُدُ اٰبَآؤُهُمْ مِّنْ قَبْلُ ؕ وَاِنَّا
9 ع 14 9 لَمُوَفُّوْهُمْ نَصِيْبَهُمْ غَيْرَ مَنْقُوْصٍ ۧ﴿109﴾

وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوْسَى الْكِتٰبَ فَاخْتُلِفَ فِيْهِ ؕ
وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَّبِّكَ لَقُضِىَ بَيْنَهُمْ ؕ
وَاِنَّهُمْ لَفِىْ شَكٍّ مِّنْهُ مُرِيْبٍ﴿110﴾

وَاِنَّ كُلًّا لَّمَّا لَيُوَفِّيَنَّهُمْ رَبُّكَ اَعْمَالَهُمْ ؕ اِنَّهٗ
بِمَا يَعْمَلُوْنَ خَبِيْرٌ﴿111﴾

(112) కనుక ఓ ప్రవక్తా! నీవూ, మరలి వచ్చిన నీ సహచరులు నీకు ఆజ్ఞాపించిన విధంగా రుజుమార్గంపై స్థిరంగా ఉండండి. హద్దులను అతిక్రమించకండి. మీ ప్రభువు మీరు చేస్తున్నవన్నీ కనిపెట్టి ఉన్నాడు. (113) ఈ దుర్మార్గుల వైపు ఎంతమాత్రం మొగ్గకండి. అలాచేస్తే నరకాగ్ని మిమ్మల్ని చుట్టుకుంటుంది. మిమ్మల్ని అల్లాహ్ నుండి కాపాడగల సహాయకుడూ, సంరక్షకుడూ ఎవ్వడూ మీకు దొరకడు. ఎటువైపు నుండీ మీకు సహాయం లభించదు. (114) నమాజును స్థాపించు, పగటి రెండు చివరి సమయాల్లోనూ, కొంత రాత్రి గడిచిన తర్వాతనూ, వాస్తవంగా సత్కార్యాలు దుష్కార్యాలను దూరం చేస్తాయి. అల్లాహ్‌ను గుర్తుంచుకునే వారికి ఇది ఒక జ్ఞాపిక. (115) సహనం కలిగి ఉండు. అల్లాహ్ సత్కార్యం చేసేవారి ప్రతిఫలాన్ని ఎన్నటికీ వృథా చేయడు. (116) నీకు పూర్వం గతించిన జాతులలో ప్రజలను భూమిపై కల్లోలాన్ని రేకెత్తించకుండా నిరోధించే సజ్జనులు ఎందుకు లేరు? ఉన్నా వారు చాలా కొద్దిమంది మాత్రమే. వారిని మేము ఆ జాతుల బారి నుండి రక్షించాము. దుర్మార్గులు ఐహిక సుఖాల వెంటపడ్డారు. ఆ సుఖసాధనాలు వారికి పుష్కలంగా ఇవ్వబడ్డాయి. ఏది ఏమైనా వారు దోషులే. (117) నీ ప్రభువు అన్యాయంగా పట్టణాలను నాశనం చేసేవాడు ఎంతమాత్రం కాదు. వాటి ప్రజలు సంస్కరించే వారైనప్పటికీ.

(118) నీ ప్రభువు తలచుకుంటే మానవులందరినీ ఒకే వర్గంగా చెయ్యగలిగేవాడే. అయితే వారు విభేదాలకు గురవుతూనే ఉన్నారు.

فَاسْتَقِمْ كَمَآ اُمِرْتَ وَمَنْ تَابَ مَعَكَ وَلَا
تَطْغَوْا ؕ اِنَّهٗ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ﴿112﴾

وَلَا تَرْكَنُوْٓا اِلَى الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا فَتَمَسَّكُمُ
النَّارُ ۙ وَمَا لَكُمْ مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ مِنْ اَوْلِيَآءَ ثُمَّ
لَا تُنْصَرُوْنَ ﴿113﴾

وَاَقِمِ الصَّلٰوةَ طَرَفَيِ النَّهَارِ وَزُلَفًا مِّنَ الَّيْلِ ؕ اِنَّ
الْحَسَنٰتِ يُذْهِبْنَ السَّيِّاٰتِ ؕ ذٰلِكَ ذِكْرٰى
لِلذّٰكِرِيْنَ ۚ ﴿114﴾

وَاصْبِرْ فَاِنَّ اللّٰهَ لَا يُضِيْعُ اَجْرَ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿115﴾

فَلَوْلَا كَانَ مِنَ الْقُرُوْنِ مِنْ قَبْلِكُمْ اُولُوْا بَقِيَّةٍ
يَّنْهَوْنَ عَنِ الْفَسَادِ فِى الْاَرْضِ اِلَّا قَلِيْلًا مِّمَّنْ
اَنْجَيْنَا مِنْهُمْ ۚ وَاتَّبَعَ الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا مَآ اُتْرِفُوْا
فِيْهِ وَكَانُوْا مُجْرِمِيْنَ ﴿116﴾

وَمَا كَانَ رَبُّكَ لِيُهْلِكَ الْقُرٰى بِظُلْمٍ وَّاَهْلُهَا
مُصْلِحُوْنَ ﴿117﴾

وَلَوْ شَآءَ رَبُّكَ لَجَعَلَ النَّاسَ اُمَّةً وَّاحِدَةً وَّلَا
يَزَالُوْنَ مُخْتَلِفِيْنَ ۙ ﴿118﴾

اِلَّا مَنۡ رَّحِمَ رَبُّكَ‌ ؕ وَلِذٰلِكَ خَلَقَهُمۡ‌ ؕ وَتَمَّتۡ
كَلِمَةُ رَبِّكَ لَاَمۡلَئَنَّ جَهَنَّمَ مِنَ الۡجِنَّةِ وَالنَّاسِ
اَجۡمَعِيۡنَ ﴿119﴾

وَكُلًّا نَّقُصُّ عَلَيۡكَ مِنۡ اَنۡۢبَآءِ الرُّسُلِ مَا نُثَبِّتُ
بِهٖ فُؤَادَكَ‌ ۚ وَجَآءَكَ فِىۡ هٰذِهِ الۡحَـقُّ وَمَوۡعِظَةٌ
وَّذِكۡرٰى لِلۡمُؤۡمِنِيۡنَ ﴿120﴾

وَقُلْ لِّلَّذِيۡنَ لَا يُؤۡمِنُوۡنَ اعۡمَلُوۡا عَلٰى
مَكَانَتِكُمۡ‌ ؕ اِنَّا عٰمِلُوۡنَ ۙ‏ ﴿121﴾

وَانْتَظِرُوۡا‌ ۚ اِنَّا مُنۡتَظِرُوۡنَ ﴿122﴾

وَلِلّٰهِ غَيۡبُ السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضِ وَاِلَيۡهِ يُرۡجَعُ
الۡاَمۡرُ كُلُّهٗ فَاعۡبُدۡهُ وَتَوَكَّلۡ عَلَيۡهِ‌ ؕ وَمَا رَبُّكَ
بِغَافِلٍ عَمَّا تَعۡمَلُوۡنَ ‏ ﴿123﴾ ع 10 14 10

(119) అయితే నీ ప్రభువు కరుణించినవారే వక్రమార్గాలకు గురికాకుండా ఉంటారు. ఆయన వారిని దీని కొరకే సృష్టించాడు. “నేను నరకాన్ని జిన్నాతులతో మానవులతో నింపుతాను” అని నీ ప్రభువు అన్నమాట నెరవేరింది. (120) ప్రవక్తా! మేము నీకు వినిపిస్తున్న ఈ ప్రవక్తల గాథల ద్వారా నీ హృదయాన్ని శక్తిమంతం చేస్తున్నాము. వాటి ద్వారా నీకు యదార్థానికి సంబంధించిన జ్ఞానం లభించింది. విశ్వాసులకు హితవూ, జాగృతీ పొందే భాగ్యం కలిగింది. (121) ఇక అవిశ్వాసులతో ఇలా అను : “మీరు మీ పద్ధతి ప్రకారం పనిచేస్తూ ఉండండి. మేము మా పద్ధతి ప్రకారం పనిచేస్తూ ఉంటాము. (122) మీరూ వేచి ఉండండి. మేమూ వేచి ఉంటాము. (123) ఆకాశాలలో భూమిలో దాగి ఉన్నవన్నీ అల్లాహ్ అధీనంలోనే ఉన్నాయి. విషయాలన్నీ ఆయన వైపునకే మరలింపబడతాయి. కనుక ప్రవక్తా! నీవు ఆయన్నే ఆరాధించు, ఆయన్నే నమ్ముకో. మీరు చేస్తున్నదంతా నీ ప్రభువుకు తెలియకుండా లేదు.

100 – 123 వాక్యాల వ్యాఖ్యానం

వాక్యాల సంబంధం : వెనుకటి వాక్యాల్లో కొన్ని జాతుల వినాశనం గురించి ప్రస్తావించబడింది. ఎందుకంటే వారు దేవుని ఏకత్వాన్ని, దైవదౌత్యాన్ని, తీర్పుదినాన్ని తిరస్కరించారు. ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో అల్లాహ్ సత్య తిరస్కారులను ఉభయలోకాల్లోనూ నాశనం చేస్తాడనీ, భూలోకంలో అవిశ్వాసులను, విగ్రహారాధకులనూ, నాశనం చేసి విశ్వాసులకు సహాయం చేస్తాడనీ పేర్కొనబడింది. ఇంకా తీర్పుదినం నాడు, సత్య స్వీకారులు మాత్రమే సాఫల్యం పొందుతారు. స్వర్గ సుఖాలను అనుభవిస్తారు. సత్య తిరస్కారులు తీర్పుదినం నాడు నరకంలో ప్రవేశిస్తారు. అక్కడ వ్యధాభరితమైన శిక్ష ఉంది.

100 : పూర్వపు జాతుల, ప్రవక్తల గాథలను వినిపించి ఇవి కొన్ని పట్టణాల గాథలని, వీటిలో కొన్ని పట్టణాలు ఇప్పటికీ ఉన్నాయని, కొన్ని నాశనం అయిపోయాయని చెప్పటం జరిగింది.

101 : అంటే, అల్లాహ్ వారిని నాశనం చేసి వారి పట్ల అన్యాయంగా ప్రవర్తించలేదు. వారు తమకు తామే అన్యాయం చేసుకున్నారు. మా ప్రవక్తలను తిరస్కరించారు. వారిని వ్యతిరేకించారు. మా శిక్ష వస్తే వారి అసత్యపు ఆరాధ్యులు వారికి ఎలాంటి సహాయం చేయలేదు. వారి ఆరాధన వారిన నరకం పాలు చేసింది. లాభం సంగతి అలా ఉంచి వారిని నష్టానికే గురిచేసింది. (ఇబ్నె కసీర్)

102 : అబూ మూసా అష్అరీ (రజి) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు – ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు – "అల్లాహ్ విగ్రహారాధకులను, పాపాత్ములను, హింసించేవారిని వ్యవధినిస్తూ పోతాడు. కాని వారిని పట్టుకుంటే వదలడు" అబూ మూసా (ర) ఇలా అంటున్నారు, "ఆ తరువాత ప్రవక్త (స) ఈ వాక్యాన్ని పఠించారు." (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం.4686) (అహ్సనుల్ బయాన్)

103 : అందరినీ లెక్క తీసుకోవడానికి ఒకచోట చేర్చటం జరుగుతుంది. ఇంకోవిధంగా ఆ రోజు సాక్ష్యమివ్వబడుతుంది అని వ్యాఖ్యానించబడింది. ఇబ్నె మస్ఊద్ (ర) ఇలా ఉల్లేఖించారు : "ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు – "అవిధేయులు మాత్రమే ఉండే కాలంలోనే తీర్పుదినం సంభవిస్తుంది." (సహీహ్ ముస్లిమ్ – హ.నెం.5243). తీర్పుదినం ఎప్పుడు సంభవిస్తుందో, మరణం ఎప్పుడు వస్తుందో ఎవ్వరికీ తెలియదు. ఇవన్నీ అల్లాహ్ అధీనంలోనే ఉన్నాయి. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

104 : అల్లాహ్ (త) తీర్పుదినానికి ఒక వ్యవధి, సమయం నిర్ణయించి ఉన్నాడు, ఆ వ్యవధి పూర్తవగానే, ఆ సమయం రాగానే ఒక్క నిమిషం కూడా ఆలస్యం జరుగదు.

105 : మాట్లాడలేరు అంటే అల్లాహ్ ముందు వాదించటానికి, సిఫారసు చేయటానికి ఎవ్వరికీ ధైర్యం ఉండదు, ఆయన అనుమతి ఇస్తే తప్ప.

హదీసులో ఇలా ఉంది, "ఆ రోజు ప్రవక్తలు తప్ప ఎవ్వరూ మాట్లాడలేరు, అయితే వారు కూడా "దేవా! మమ్మల్ని రక్షించు, మమ్మల్ని రక్షించు" అనే ప్రార్థిస్తూ ఉంటారు. (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం.6885)

107 : ఈ పదాల వల్ల కొందరు అవిశ్వాసులు శిక్ష ఎల్లప్పుడు ఉండదనీ, తాత్కాలికంగా ఉంటుందని భావిస్తారు. ఎందుకంటే అరబ్బుల వాడుక పదాలను ఇక్కడ ఉపయోగించటం జరిగింది.

దీని అర్థం ఏమిటంటే అవిశ్వాసులు, విగ్రహారాధకులు నరకంలో ఎల్లప్పుడూ ఉంటారు. ఆ రోజు ఈ భూమి ఇంకో భూమిలా, ఈ ఆకాశం ఇంకో ఆకాశంలా మారిపోతాయి. ఇవి ఎల్లప్పుడూ ఉంటాయి. ఇహలోక భూమ్యాకాశాలు నాశనం అయిపోతాయి. (ఇబ్నె కసీర్). ఇమామ్ షౌకానీ దీన్ని గురించి అనేక వ్యాఖ్యానాలు చేసారు. (ఫత్హుల్ ఖదీర్) (అహ్సనుల్ బయాన్)

108 : అంటే, పుణ్యాత్ములు స్వర్గంలో ఎల్లప్పుడూ ఉంటారు. వారిపై ఎల్లప్పుడూ దైవానుగ్రహాలు ఉంటాయి. వారికి ప్రసాదించబడిన కారుణ్యం ఎన్నటికీ తరగదు.

109 : అంటే, ఇహలోకంలో వారికి లభించవలసినదంతా లభిస్తుంది. కాని వారి సంపాదనకు ప్రతిఫలం కూడా అనుభవించవలసి ఉంటుంది. అక్కడ వారి శిక్షను తగ్గించటం గానీ, వ్యవధి నివ్వటంగానీ జరగదు. (దావతుల్ ఖుర్ఆన్)

110 : మేము మూసాకు తౌరాతు ప్రసాదించామని అందులో ప్రజలు రెండు వర్గాలుగా మారారని కొందరు విశ్వసించారని, మరికొందరు తిరస్కరించారని, కొందరు ఆదేశాలను పాటించారని, మరికొందరు పాటించలేదని, అల్లాహ్ ప్రవక్త (స) కు తెలిపి ప్రవక్త (స)ను ఓదార్చాడు. ఖుర్ఆన్ పట్ల కూడా అవిశ్వాసుల ప్రవర్తన చూసి నిరాశ చెందవద్దని ఒకవేళ అల్లాహ్ ఒక నిర్ణయం తీసుకోబడకుండా ఉంటే, వాళ్ళ గురించి ఎప్పుడో తీర్పు జరిగి ఉండేదని చెప్పాడు. ఇంకోవిధంగా ఆలోచిస్తే అల్లాహ్ కారుణ్యం ఆయన ఆగ్రహాన్ని అధిగమించింది. అందువల్లే అల్లాహ్ వారికి వ్యవధినిచ్చాడు. శిక్షించటంలో తొందరపడలేదు. వాస్తవమేమిటంటే అవిశ్వాసులు ఖుర్ఆన్ విషయంలో అనుమానానికి గురయ్యారు.

111 : అల్లాహ్ (త) తీర్పుదినం నాడు గతించిన జాతులన్నింటినీ సమావేశపరుస్తాడు. ప్రతి ఒక్కరికీ పూర్తి ప్రతిఫలాన్ని ప్రసాదిస్తాడు, సత్కార్యం అయితే పుణ్యఫలం లభిస్తుంది. దుష్కార్యం అయితే చెడు ప్రతిఫలం ఇవ్వబడుతుంది. వారు చేసే ఏ కార్యం కూడా అల్లాహ్‌కు తెలియకుండా లేదు – అది చిన్నదైనా పెద్దదైనా, మంచి అయినా చెడు అయినా సరే.

ఈ వాక్యంలో పుణ్యాత్ములకు స్వర్గం గురించి వాగ్దానం చేయబడింది. పాపాత్ములకు నరకం గురించి హెచ్చరించబడింది. 112వ వాక్యంలో ప్రవక్తనూ ప్రారంభంలో నిస్సహాయత స్థితిలో ఇస్లాం స్వీకరించిన అనుచరులనూ ఉద్దేశించి ఈ క్రింది హితబోధ చేయబడింది –

(1) నిర్దేశించిన దానిపై స్థిరంగా ఉండండి. ఆదేశాలను పాటించండి.

(2) హద్దులను మీరకండి. ప్రతీకారం కొరకు ఉరకలు వేయకండి. కలహాలకు దూరంగా ఉండండి.

(3) నిస్సహాయుని వలె ప్రవర్తించకండి. పిరికితనం ప్రదర్శించకండి.

(4) నమాజును స్థాపించండి, మీ శక్తికి మూలం ఇదే. ఇది గొప్ప ఘనకార్యం. సత్కార్యాలు దుష్కార్యాలను రూపుమాపుతాయి.

ఇబ్నె మస్‌ఊద్ (ర) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : "ఒక వ్యక్తి ఒక అన్సారీ స్త్రీని ముద్దు పెట్టుకున్నాడు. తరువాత పశ్చాత్తాపం చెంది, ప్రవక్త (స) వద్దకు వచ్చి విన్నవించుకున్నాడు. అప్పుడు ఈ వాక్యం అవతరించింది. ఈ వాక్యం విని 'ఇది నా గురించేనా' అని ప్రశ్నించాడు. "కాదు, ఇలా చేసిన ప్రతి ఒక్కరికీ అని" ఆయన (స) అన్నారు. (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం.495)

ఉస్మాన్ (ర) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు – "ఒక విశ్వాసి చక్కగా వుజూచేసి వినయవిధేయతలతో ఫర్జ్ నమాజ్ చేస్తే, అది అతని పూర్వపు పాపాలకు పరిహారం అయిపోతుంది. అయితే అతను మహాపాపాలకు దూరంగా ఉండాలి." (ముస్లిం)

(5) సహనం వహించండి. అల్లాహ్ పుణ్యాత్ముల ప్రతిఫలాన్ని వృధా చేయడు. చివరకు సాఫల్యం వారినే వరిస్తుంది.

(6) పూర్వపు జాతులలో పుణ్యాత్ములు, సంస్కర్తలు లేనందువల్లే అవి నాశనం చేయబడ్డాయి. అన్యాయాన్నీ, అధర్మాన్నీ అడ్డుకునేవారు ఎవరూ లేకపోయారు. ఒకవేళ వాటిలో మంచిని గురించి బోధించేవారూ, చెడును నిర్మూలించేవారు ఉంటే ఎన్నడూ అలాంటి పరిస్థితి వచ్చేది కాదు. ఎందుకంటే పుణ్యాత్ములూ, సంస్కర్తలు ఉన్నచోట దైవశిక్ష అవతరించదు.

(7) గుర్తుంచుకోండి! ప్రపంచంలో భేదాభిప్రాయాలు ఆచరణలో వివిధ రకాలుగా ఉండటం తప్పనిసరి. అందరూ ఒకే మార్గాన్ని అనుసరించటం, అందరి ఆలోచన ఒకేలా ఉండటం జరగని పని. విశ్వసించేవారు, తిరస్కరించేవారు, పుణ్యాత్ములు, పాపాత్ములూ ఉండటం ఈలోకం ధర్మం. అయితే మీ బాధ్యత మీరు నిర్వర్తిస్తూపోవాలి.

120 : ఈ వాక్యంలో పూర్వం ప్రవక్తల గాథలు ప్రస్తావించటంలోని ఖుర్‌ఆన్ ఉద్దేశం తేటతెల్లమయింది.

(1) వారు విశ్వసించటం లేదని నిరాశ చెందవద్దు, సందేశ ప్రచారం, సంస్కరణలు నిన్ను తొందరపాటుకు గురిచేస్తున్నాయి. గతించిన ప్రవక్తలతో కూడా ఇలాగే ప్రవర్తించటం జరిగిందని, ఇంతకంటే ఘోరంగా వ్యవహరించటం జరిగిందని, దీనికి ఏమాత్రం నిరాశ చెందవద్దని ధైర్యం చెప్పబడింది.

(2) ఈ గాథలు సత్యాన్ని బహిర్గతం చేస్తాయి. వాటిలో సత్యానికి సంబంధించిన స్పష్టమైన సూచనలు ఉన్నాయి. ఇవన్నీ అల్లాహ్ వ్యవస్థలో ఎలాంటి మార్పులు ఉండవని సూచిస్తాయి.

(3) వీటిలో బోధనలు, ఉపదేశాలు ఉన్నాయి. వీటిని వినేవారికి గుణపాఠం లభిస్తుంది ఇవి నిద్రపోయే వారిని, ఏమరుపాటులో పడి ఉన్నవారిని మేల్కొలుపుతాయి.

(4) విశ్వాసులకు ఇది జ్ఞాపికలాంటిది. అంటే సత్యాన్ని గుర్తుచేస్తుంది. అలసత్వాన్ని దూరం చేస్తుంది.

ఈ విషయాలను దృష్టిలో ఉంచుకొని ఖుర్ఆన్ గాథలను పఠిస్తే సమస్యలన్నీ పరిష్కారమవుతాయి. ఈ సూరా సత్యప్రకటనల ద్వారా ప్రారంభమయింది. వెనుకటి జాతులకు కూడా ఈ సందేశమే ఇవ్వబడిందని తెలుపబడింది. ఆ వెంటనే సూరా ముగుస్తుంది. చివరి మూడు వాక్యాల్లో హితోపదేశాలు ఉన్నాయి.

(1) సత్య తిరస్కారులకు ఎల్లప్పుడూ ఉపదేశించే వాటినే ఉపదేశించమని ఆదేశించబడింది. అంటే, మీ బాధ్యత మీరు నిర్వర్తించండి. మా బాధ్యత మేము నిర్వర్తిస్తున్నాము. ఫలితం కొరకు మీరూ నిరీక్షించండి. మేమూ నిరీక్షిస్తున్నాము. ఫలితం ఎప్పటిలా తీర్పు ఇస్తుంది.

(2) అగోచరాలన్నీ అల్లాహ్‌కే తెలుసు. అన్నీ ఆయన చేతిలోనే ఉన్నాయి.

(3) మీరూ మీ అనుచరులు ఆయన్నే ఆరాధించండి, ఆయన్నే నమ్మండి. (తర్జుమానుల్ ఖుర్ఆన్).

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

12. యూసుఫ్ సూరా పరిచయం

సూరె యూసుఫ్ మక్కాలో అవతరించింది. ఇందులో 111 వాక్యాలు, 12 రుకూలు ఉన్నాయి. ఇందులోని చాలా వాక్యాల్లో యూసుఫ్ (అ) ప్రస్తావన ఉంది. అందువల్లే దీనికి సూరె యూసుఫ్ అనే పేరు పెట్టబడింది. ఈ సూరా మక్కీ సూరా అనే విషయంలో వ్యాఖ్యాతల మధ్య ఏకాభిప్రాయం ఉంది. దీన్ని సూరె హూద్ చివరి భాగం అని కూడ అంటారు. హూద్ సూరాలో ఏడుగురు ప్రవక్తల, వారి జాతుల గాధలు ఉన్నాయి. ఆ తర్వాత యూసుఫ్ (అ) గాధను వివరంగా ప్రస్తావించటం జరిగింది.

ఇబ్రాహీమ్ (అ) తన కొడుకు ఇస్‌హాఖ్‌ని కన్‌ఆన్ (పాలస్తీనా)లో స్థిరపరిచారు. ఇస్‌హాఖ్ ఒక ప్రవక్తగా ఉండేవారు. ఈయన కుమారులైన యాఖూబ్‌ను కూడా అల్లాహ్ తన ప్రవక్తగా నియమించాడు. ఈయనకు 12 మంది సంతానం ఉండేవారు. వీరి నుండే ఇస్రాయీల్ వంశం ప్రారంభమయింది. యూసుఫ్ మరియు బిన్ యామీన్ అందరికంటే చిన్నవారు. ఇతర భార్యల ద్వారా ఈ వంశం, పాలస్తీనా ప్రాంతమయిన హిబ్రూన్‌లో ఉండేవారు. వీరికాలం క్రీస్తు పూర్వం 1800 సం.లు ప్రాచీనమైనది.

ఖురైషు నాయకులకు – ముహమ్మద్ (స) మధ్య జరుగుతున్న తతంగం అంతా యూసుఫ్ (అ) మరియు వారి సోదరుల మధ్య జరిగిన గాధలా ఉందని సూచించడం జరిగింది. వారు యూసుఫ్‌తో ప్రవర్తించిన విధంగానే మీరూ ఈనాడు ప్రవక్త (స) తో ప్రవర్తిస్తున్నారని, వారికి జరిగిన విధంగానే మీకూ జరుగుతుందని హెచ్చరించడం జరిగింది. ఎందుకంటే యూసుఫ్ గాధలో ఆలోచించేవారి కొరకు అనేక గొప్ప సూచనలు ఉన్నాయి. యూసుఫ్ (అ) కు వ్యతిరేకంగా ఆయన సోదరులు కుట్ర పన్నినట్లు ముహమ్మద్ (స)కు వ్యతిరేకంగా మక్కా నాయకులు హత్యాప్రయత్నం చేసారు. ఏ దారీ లేక వారినుండి తప్పించుకోవటానికి మక్కా నుండి దూరం కావలసి వచ్చింది. కాని ఆ తరువాత వారికి వ్యతిరేకంగా ప్రవక్త (స)కు వారిపై సర్వాధికారాలు లభించాయి. అయితే యూసుఫ్ (అ) ప్రవర్తించినట్లే మహాప్రవక్త (స) కూడా ప్రవర్తించారు. యూసుఫ్ (అ) ప్రతీకారం తీర్చుకునే శక్తి ఉండి కూడా తన సోదరులను క్షమించారు. మహాప్రవక్త (స)కూడా మక్కాను జయించిన తరువాత తనను విశ్వాసులను అష్టకష్టాలపాలు చేసిన ఖురైషు నాయకులపై ప్రతీకారం తీర్చుకునే బదులు వారిని క్షమించివేశారు.

అయితే ఇందులో ఒక గొప్ప గుణపాఠం ఉంది. ఒక విశ్వాసి తన సద్గుణాల ద్వారా, తన నైతికతల ద్వారా ఒక దేశాన్ని జయించగలడు.

12. యూసుఫ్

ఆయత్‌లు : 111 **అవతరణ : మక్కాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

(1) అలిఫ్ లామ్ రా, ఇవి స్పష్టంగా ప్రకటించే గ్రంథంలోని వాక్యాలు. (2) మేము దానిని ఖురానుగా అరబీ భాషలో అవతరింపజేసాము. మీరు దానిని స్పష్టంగా అర్థం చేసుకోవాలని. (3) (ఓ ప్రవక్తా!) మేము ఈ ఖురానును వహీ ద్వారా నీ వద్దకు పంపి అత్యుత్తమమైన రీతిలో యదార్థ సంఘటనలను నీకు వివరిస్తున్నాము. ఇంతకు ముందు నీకు ఇవి ఎంతమాత్రం తెలియవు.

(4) యూసుఫ్ తన తండ్రితో "తండ్రీ – నేను కలలో పదకొండు నక్షత్రాలనూ, సూర్యుణ్ణి, చంద్రుణ్ణి చూశాను. అవి నా ముందు సాష్టాంగపడ్డాయి" అని అన్నప్పుడు, (5) అతని తండ్రి ఇలా అన్నాడు : "కుమారా! నీ స్వప్నాన్ని గురించి నువ్వు నీ సోదరులకు చెప్పకు. ఎందుకంటే వారు నీకు వ్యతిరేకంగా కుట్రలు పన్నుతారు. వాస్తవంగా షైతాను మానవునికి బద్ధశత్రువు. (6) ఆ విధంగానే జరుగుతుంది నీ ప్రభువు నిన్ను ఎన్నుకుంటాడు. నీకు విషయాల పరమార్థాలను నేర్పుతాడు. నీకూ యాఖూబ్ సంతానానికి తన అనుగ్రహాన్ని పూర్తిగా ప్రసాదిస్తాడు. ఇంతకు ముందు ఆయన నీ పెద్దలైన ఇబ్రాహీముకు, ఇస్హాఖ్‌కూ, పూర్తిగా ప్రసాదించి నట్లు. నిస్సందేహంగా నీ ప్రభువు సర్వజ్ఞుడు, వివేకవంతుడూను."

(7) యదార్థంగా యూసుఫ్, అతని సోదరుల గాథలో ప్రశ్నించే వారికి గొప్ప సూచనలు ఉన్నాయి.

اٰيَاتُهَا 111 ﴿12 سُوْرَةُ يُوْسُفَ مَكِّيَّةٌ﴾ رُكُوْعَاتُهَا 12

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

الٓرٰ ۚ تِلْكَ اٰيٰتُ الْكِتٰبِ الْمُبِيْنِ ﴿1﴾
اِنَّآ اَنْزَلْنٰهُ قُرْءٰنًا عَرَبِيًّا لَّعَلَّكُمْ تَعْقِلُوْنَ ﴿2﴾
نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ اَحْسَنَ الْقَصَصِ بِمَآ
اَوْحَيْنَآ اِلَيْكَ هٰذَا الْقُرْاٰنَ ۖ وَاِنْ كُنْتَ مِنْ
قَبْلِهٖ لَمِنَ الْغٰفِلِيْنَ ﴿3﴾
اِذْ قَالَ يُوْسُفُ لِاَبِيْهِ يٰٓاَبَتِ اِنِّيْ رَاَيْتُ اَحَدَ
عَشَرَ كَوْكَبًا وَّالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ رَاَيْتُهُمْ لِيْ
سٰجِدِيْنَ ﴿4﴾
قَالَ يٰبُنَيَّ لَا تَقْصُصْ رُءْيَاكَ عَلٰٓى اِخْوَتِكَ
فَيَكِيْدُوْا لَكَ كَيْدًا ۭ اِنَّ الشَّيْطٰنَ لِلْاِنْسَانِ
عَدُوٌّ مُّبِيْنٌ ﴿5﴾
وَكَذٰلِكَ يَجْتَبِيْكَ رَبُّكَ وَيُعَلِّمُكَ مِنْ تَاْوِيْلِ
الْاَحَادِيْثِ وَيُتِمُّ نِعْمَتَهٗ عَلَيْكَ وَعَلٰٓى اٰلِ
يَعْقُوْبَ كَمَآ اَتَمَّهَا عَلٰٓى اَبَوَيْكَ مِنْ قَبْلُ
اِبْرٰهِيْمَ وَاِسْحٰقَ ۭ اِنَّ رَبَّكَ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ﴿6﴾ ع 1 6 11
لَقَدْ كَانَ فِيْ يُوْسُفَ وَاِخْوَتِهٖٓ اٰيٰتٌ
لِّلسَّاۗىِٕلِيْنَ ﴿7﴾

اِذۡ قَالُوۡا لَيُوۡسُفُ وَاَخُوۡهُ اَحَبُّ اِلٰٓى اَبِيۡنَا مِنَّا
وَنَحۡنُ عُصۡبَةٌ ؕ اِنَّ اَبَانَا لَفِىۡ ضَلٰلٍ مُّبِيۡنِۚ ۖ ﴿8﴾
اۨقۡتُلُوۡا يُوۡسُفَ اَوِ اطۡرَحُوۡهُ اَرۡضًا يَّخۡلُ لَـكُمۡ
وَجۡهُ اَبِيۡكُمۡ وَتَكُوۡنُوۡا مِنۡۢ بَعۡدِهٖ قَوۡمًا
صٰلِحِيۡنَ ﴿9﴾
قَالَ قَآئِلٌ مِّنۡهُمۡ لَا تَقۡتُلُوۡا يُوۡسُفَ وَاَلۡقُوۡهُ فِىۡ
غَيٰبَتِ الۡجُبِّ يَلۡتَقِطۡهُ بَعۡضُ السَّيَّارَةِ اِنۡ
كُنۡتُمۡ فٰعِلِيۡنَ ﴿10﴾
قَالُوۡا يٰۤاَبَانَا مَالَكَ لَا تَاۡمَنَّا عَلٰى يُوۡسُفَ وَاِنَّا لَهٗ
لَنٰصِحُوۡنَ ﴿11﴾
اَرۡسِلۡهُ مَعَنَا غَدًا يَّرۡتَعۡ وَيَلۡعَبۡ وَاِنَّا لَهٗ
لَحٰفِظُوۡنَ ﴿12﴾
قَالَ اِنِّىۡ لَيَحۡزُنُنِىۡۤ اَنۡ تَذۡهَبُوۡا بِهٖ وَاَخَافُ اَنۡ
يَّاۡكُلَهُ الذِّئۡبُ وَاَنۡتُمۡ عَنۡهُ غٰفِلُوۡنَ ﴿13﴾
قَالُوۡا لَـئِنۡ اَكَلَهُ الذِّئۡبُ وَنَحۡنُ عُصۡبَةٌ اِنَّاۤ اِذًا
لَّخٰسِرُوۡنَ ﴿14﴾
فَلَمَّا ذَهَبُوۡا بِهٖ وَاَجۡمَعُوۡۤا اَنۡ يَّجۡعَلُوۡهُ فِىۡ غَيٰبَتِ
الۡجُبِّ ۚ وَاَوۡحَيۡنَاۤ اِلَيۡهِ لَتُنَبِّئَنَّهُمۡ بِاَمۡرِهِمۡ هٰذَا
وَهُمۡ لَا يَشۡعُرُوۡنَ ﴿15﴾

(8) అతని సోదరులు పరస్పరం ఇలా చెప్పుకున్నారు: "వాస్తవంగా మనం ప్రాబల్యం గల వారమైనప్పటికీ యూసుఫ్, అతని సోదరుడూ, ఇద్దరూ మన తండ్రికి మనందరికంటే ఎక్కువ ఇష్టం. నిజంగానే మన తండ్రికి పూర్తిగా మతి చలించింది. (9) యూసుఫ్‌ను చంపెయ్యండి లేదా అతణ్ణి ఎక్కడైనా పారవెయ్యండి, మీ తండ్రి ప్రేమ కేవలం మీకే దక్కేందుకు. అయితే ఇది చేసిన తరువాత మాత్రం సజ్జనుల్లా ఉండాలి."

(10) అప్పుడు వారిలో ఒకడు ఇలా అన్నాడు – "యూసుఫ్‌ను చంపకండి. అతన్ని ఏదైనా చెయ్యాలనే ఉంటే అతన్ని ఒక చీకటి బావిలో పడవెయ్యండి. బాటసారుల బృందమేదైనా అతన్ని తీసుకుపోతుంది. (11) ఇలా అన్నారు – "తండ్రీ! మీరు యూసుఫ్ విషయంలో మమ్మల్ని నమ్మరెందుకు? నిస్సందేహంగా మేము అతని శ్రేయోభిలాషులం.

(12) అతన్ని రేపు మాతో పంపండి. తింటాడు, ఆడుకుంటాడు, అతన్ని కాపాడటానికి తప్పకుండా మేమున్నాము. (13) తండ్రి ఇలా అన్నాడు : "మీరు అతన్ని తీసుకుపోతే నాకు బాధ కలుగుతుంది. మీరు ఏమరుపాటులో ఉన్నప్పుడు ఏదైనా తోడేలు అతన్ని తినివేస్తుందేమో అని నేను భయపడుతున్నాను."

(14) వారు ఇలా సమాధానం ఇచ్చారు : "మేమింతమందిమి వెంట ఉండి కూడా అతన్ని తోడేలు తినివేస్తే మేము పనికిరానివాళ్ళం అవుతాము." (15) వారు అతన్ని తీసుకువెళ్ళి ఒక అంధకార బావిలో పడవేద్దామని తీర్మానించుకున్నప్పుడు, మేము యూసుఫ్‌కు వహీ ద్వారా ఇలా తెలిపాము, "నీవు వారికి వారు చేసిన ఈ చేష్టను ఎత్తిచూపే సమయం వస్తుంది. అప్పుడు వారు ఏమాత్రం గుర్తుపట్టే స్థితిలో ఉండరు."

وَجَآءُوْٓ اَبَاهُمْ عِشَآءً يَّبْكُوْنَ ﴿16﴾

قَالُوْا يٰٓاَبَانَآ اِنَّا ذَهَبْنَا نَسْتَبِقُ وَتَرَكْنَا يُوْسُفَ
عِنْدَ مَتَاعِنَا فَاَكَلَهُ الذِّئْبُ ۚ وَمَآ اَنْتَ بِمُؤْمِنٍ
لَّنَا وَلَوْ كُنَّا صٰدِقِيْنَ ﴿17﴾

وَجَآءُوْ عَلٰى قَمِيْصِهٖ بِدَمٍ كَذِبٍ ۗ قَالَ بَلْ
سَوَّلَتْ لَكُمْ اَنْفُسُكُمْ اَمْرًا ۗ فَصَبْرٌ جَمِيْلٌ ۗ
وَاللّٰهُ الْمُسْتَعَانُ عَلٰى مَا تَصِفُوْنَ ﴿18﴾

وَجَآءَتْ سَيَّارَةٌ فَاَرْسَلُوْا وَارِدَهُمْ فَاَدْلٰى
دَلْوَهٗ ۗ قَالَ يٰبُشْرٰى هٰذَا غُلٰمٌ ۗ وَاَسَرُّوْهُ
بِضَاعَةً ۗ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌۢ بِمَا يَعْمَلُوْنَ ﴿19﴾

وَشَرَوْهُ بِثَمَنٍۢ بَخْسٍ دَرَاهِمَ مَعْدُوْدَةٍ ۚ وَكَانُوْا
فِيْهِ مِنَ الزّٰهِدِيْنَ ﴿20﴾ ع 2 14 12

وَقَالَ الَّذِى اشْتَرٰىهُ مِنْ مِّصْرَ لِامْرَاَتِهٖٓ اَكْرِمِىْ
مَثْوٰىهُ عَسٰٓى اَنْ يَّنْفَعَنَآ اَوْ نَتَّخِذَهٗ وَلَدًا ۗ
وَكَذٰلِكَ مَكَّنَّا لِيُوْسُفَ فِى الْاَرْضِ ۡ وَلِنُعَلِّمَهٗ
مِنْ تَاْوِيْلِ الْاَحَادِيْثِ ۗ وَاللّٰهُ غَالِبٌ عَلٰٓى اَمْرِهٖ
وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿21﴾

وَلَمَّا بَلَغَ اَشُدَّهٗٓ اٰتَيْنٰهُ حُكْمًا وَّعِلْمًا ۗ وَكَذٰلِكَ
نَجْزِى الْمُحْسِنِيْنَ ﴿22﴾

(16) సాయంత్రం వారు ఏడుస్తూ తమ తండ్రి వద్దకు వచ్చారు. (17) ఇలా అన్నారు – "తండ్రీ! మేము పరుగు పందెంలో మునిగిపోయాము. యూసుఫ్‌ను మా సామానుల వద్ద వదలిపెట్టాము. అంతలోనే తోడేలు వచ్చి అతన్ని తినివేసింది. మేము సత్యం పలుకుతున్నా మీరు మా మాటలను నమ్మరు." (18) వారు యూసుఫ్ చొక్కాకు అసత్యపు రక్తం పూసి తీసుకువచ్చారు. వారి తండ్రి ఇలా అన్నాడు – "మీ మనస్సులు మీచేత ఒక ఘోరకార్యాన్ని చాలా తేలిగ్గా చేయించాయి. సరే, సహనం వహిస్తాను. మీరు కల్పిస్తున్న విషయంలో అల్లాహ్‌నే సహాయం కొరకు అర్థించాలి. (19) అటువైపునకు ఒక బాటసారుల బృందం వచ్చింది. వారు నీళ్ళు త్రాపించే తమ నౌకరును పంపారు. ఆ నౌకరు చేదను బావిలోకి వదిలాడు. వెంటనే "శుభవార్త! ఇక్కడ ఒక బాలుడు ఉన్నాడు" అని కేక వేసాడు. వారు అతన్ని వ్యాపార సరుకుగా భావించి దాచుకున్నారు. వాస్తవానికి వారు చేస్తూ ఉన్నదంతా అల్లాహ్‌కు బాగా తెలుసు. (20) చివరకు వారు స్వల్ప ధరయిన కొన్ని దిర్హములకు అమ్మివేసారు. వారు అతని ధర విషయంలో అంతకన్నా ఎక్కువ ఆశించలేదు. (21) అతన్ని కొన్న ఈజిప్టు వ్యక్తి తన భార్యతో ఇలా అన్నాడు – "ఇతన్ని బాగా చూసుకో. ఇతను మనకు లాభదాయకం కావచ్చు. లేదా మనం ఇతన్ని కొడుకుగా చేసుకోవచ్చు." ఈ విధంగా మేము యూసుఫ్‌కు ఆ భూభాగంపై స్థిరపడే అవకాశాన్ని కల్పించాము. అంతేకాదు, అతనికి విషయాల లోతుల్లోకి పోయే జ్ఞానాన్నీ బోధించాము. అల్లాహ్ తన పనిని చేసి తీరుతాడు. కాని చాలా మందికి ఈ విషయం తెలియదు. (22) అతడు తన యుక్త వయస్సుకు చేరుకున్నప్పుడు మేము అతనికి నిర్ణయశక్తినీ, జ్ఞానాన్ని ప్రసాదించాము. మేము సజ్జనులను ఇలాగే కటాక్షిస్తాము.

(23) అతను ఉంటున్న ఇంటిలోని స్త్రీ అతని కోసం వల పన్నసాగింది. ఒకరోజు తలుపులు మూసి, "రా...అంతా నీ కోసమే" అని అన్నది. యూసుఫ్ ఇలా అన్నాడు : "నేను అల్లాహ్ శరణు వేడుకుంటు న్నాను. నా ప్రభువు నాకు మంచి స్థానం ప్రసాదించాడు. ఇలాంటి స్వామిద్రోహం చేసేవారు ఎన్నటికీ సాఫల్యం పొందలేరు."	وَرَاوَدَتْهُ الَّتِي هُوَ فِي بَيْتِهَا عَنْ نَّفْسِهٖ وَغَلَّقَتِ الْاَبْوَابَ وَقَالَتْ هَيْتَ لَكَ ؕ قَالَ مَعَاذَ اللّٰهِ اِنَّهٗ رَبِّيْٓ اَحْسَنَ مَثْوَايَ ؕ اِنَّهٗ لَا يُفْلِحُ الظّٰلِمُوْنَ ﴿23﴾

1 – 22 వాక్యాల వివరణ :

1 : అలిఫ్-లామ్-రా. ఇవి విడి అక్షరాలు. వీటి అర్థం అల్లాహ్‌కే తెలుసు. ఖుర్ఆన్ ఒక దివ్య గ్రంథం. ఎందుకంటే దీని సందేశం, బోధనలు స్పష్టంగా ఉన్నాయి. ఉపదేశాలు ఆదేశాలూ, ఉద్దేశాలు, అన్ని విపులంగా ఉన్నాయి. దీని ఉపదేశాలు మనసుల్లో నాటుకుపోతాయి. ఇంకోవైపు ఇతర గ్రంథాలు మానవ కల్పితాలకూ, మార్పులూ చేర్పులకూ గురయి అతి కష్టంగా తయారయ్యాయి. (దావదుత్ ఖుర్ఆన్)

2 : దైవగ్రంథాల అవతరణ కేవలం ప్రజలకు సన్మార్గ దర్శకత్వం కోసమే. ఆ గ్రంథం ఆ జాతి భాషలో ఉన్నప్పుడే ఈ ఉద్దేశం నెరవేరుతుంది. అందువల్లే అవతరించబడిన గ్రంథాలన్నీ ఆయా జాతుల భాషల్లోనే అవతరింపజేయబడ్డాయి. ఖుర్ఆన్ కూడా అరబ్బుల అరబీ భాషలోనే అవతరించింది. ఎందుకంటే అరబీ భాషకు ప్రాధాన్యత ఉంది. అందువల్లే అల్లాహ్ గొప్ప గ్రంథాన్ని (ఖుర్ఆన్) గొప్ప భాష (అరబీ)లో గొప్ప ప్రవక్త ముహమ్మద్ (స)పై, గొప్ప దైవదూత (జిబ్రీల్) (అ) ద్వారా అవతరింపజేసాడు. అది అవతరించిన స్థలం మక్కా పవిత్రమైనది. అది అవతరించిన మాసం కూడా (రమజాన్) పవిత్ర మాసమే.

3 : అంటే, జరిగిన యదార్థగాథలు. ఇందులో అసూయకు తగిన శాస్తి, దైవ సహాయం, మనోకాంక్షల ఉపద్రవాలు, మానవరోగాల, సంఘటనలను ఒక ప్రత్యేక శైలిలో తెలియజేయడం జరిగింది. అందువల్లే దీన్ని అహ్సనులు ఖసస్ అంటారు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

4 : స్వప్నంలో చూసిన 11 నక్షత్రాలు అంటే, యూసుఫ్ సోదరులు, సూర్యచంద్రులు అంటే తల్లిదండ్రులు.

5 : యాఖూబ్ (అ)కు యూసుఫ్ (అ) సోదరుల గుణగణాలు తెలిసినందువల్లే ఆయన తన పుత్ర రత్నానికి హితబోధ చేసారు.

6 : ఆ స్వప్నం గురించి యాఖూబ్ (అ) విని అల్లాహ్ యూసుఫ్ (అ) కు దైవదౌత్యం ప్రసాదిస్తాడని, ఆయనకు ధర్మ సేవచేసే భాగ్యం ప్రసాదిస్తాడని వివరించారు. ఇంకా అతనికి మాటల పరమార్థాలను తెలుసుకునే శక్తిని ప్రసాదిస్తాడని చెప్పారు. వ్యాఖ్యాన కర్తలు సజ్దా గురించి యూసుఫ్ (అ) కు చేసిన సజ్దా గౌరవార్థం చేయబడిందని, మన ఇస్లామీయ షరీఅత్‌లో అల్లాహ్ తప్ప ఇతరులకు సజ్దా చేయడం నిషేధించబడిందని పేర్కొన్నారు. (తైసీరుల్ ఖుర్ఆన్)

7 : యూసుఫ్ మరియు ఆయన సోదరుల గాథ ఎంతో విచిత్రమైనది, అసామాన్యమైనదీను. ఈ గాథలో చదువరులకు హితబోధలు, గుణపాఠాలు లభిస్తాయి.

8 : బిన్ యామీన్ యూసుఫ్‌కు సొంత తమ్ముడు. వీరిద్దరూ ఒకే తల్లికి పుట్టినవారు. ఇతరులు ఇంకో తల్లికి

పుట్టారు. ఇతర సోదరులు తమ తండ్రి ఆ ఇద్దరినీ అధికంగా ప్రేమిస్తున్నాడనే అనుమానం వల్ల అసూయకు గురయ్యారు. తాము ఇంతమంది ఉన్నా తమను కాదని ఆ ఇద్దరినే అధికంగా ప్రేమిస్తున్నాడని అక్కసును వెళ్ళగ్రక్కారు.

9 : వారందరూ యూసుఫ్ (అ)కు వ్యతిరేకంగా కుట్రపన్నారు. యూసుఫ్‌నే తప్పించేస్తే సరిపోతుంది, అతన్ని చంపడమో లేదా తండ్రికి దూరం చెయ్యడమో చేయాలి. ఈ రెండు మార్గాలే మనముందు ఉన్నాయి. ఆ తరువాత పశ్చాత్తాపం చెంది క్షమాపణ కోరుకుందాం అనే ఆలోచనకు వచ్చారు. ఇక్కడ ఆశ్చర్యకరమైన విషయం ఏమిటంటే, వీరు పాపం చేయటానికి ముందే పశ్చాత్తాపం గురించి నిర్ణయించుకున్నారు.

10 : అందరికంటే పెద్దవాడైన షమ్ఊన్ లేదా రూబైల్ సోదరున్ని హత్య చేయటం సరికాదని, మహాపాపమని అన్నాడు. చివరికి యూసుఫ్‌ను ఒక పాడుబడిన నుయ్యిలో పడవేద్దామని, ఆ మార్గం గుండా వచ్చేపోయే బాటసారుల బృందాలు యూసుఫ్‌ని తీసుకుపోతారని అతన్ని అన్యాయంగా హత్య చేయటం జరగదనీ, ఈవిధంగా తమ మనోకాంక్ష కూడా నెరవేరుతుందని ఏకగ్రీవంగా తీర్మానించుకున్నారు. అయితే ఇది ఒకే ఒక్క పాపంలా కనబడుతుంది. కాని ఇందులో ఎన్నో పాపాలు ఉన్నాయి.

11 : నిర్ణయించుకున్న తరువాత యూసుఫ్‌ను తీసుకుపోవటానికి తండ్రి వద్దకు వచ్చారు. మా తమ్ముడైన యూసుఫ్ విషయంలో మమ్మల్ని నమ్మరెందుకు అని అన్నారు.

12 : రేపు మేము వన భోజనానికి వెళ్తున్నాము. యూసుఫ్‌ని కూడా మాతో పంపించండి. మేమందరము తింటాం, ఆడుతాం, మేము అతని పట్ల జాగ్రత్తగా ఉంటాము అని అన్నారు. (అఫ్‌జలుల్ కబీర్)

13 : యాఖూబ్(అ) వారితో ఇలా అన్నారు – 1. నేను యూసుఫ్‌ను విడిచి ఉండలేను. 2. మీరందరూ ఆటపాటల్లో ఉన్నప్పుడు అకస్మాత్తుగా తోడేలు వచ్చి యూసుఫ్‌ను ఎత్తుకుపోవచ్చు.

14 : ఎందుకంటే రెండో విషయం యూసుఫ్ ప్రాణాలకు సంబంధించినది. అందువల్ల వారు దీన్ని దృష్టిలో ఉంచుకున్నారు.

15, 16 : యూసుఫ్ తమతో ఆడుతాడని, తింటాడని తీసుకుపోయారు. అతన్ని ఓ బావిలో పడవేద్దామని నిర్ణయించుకున్నారు. వెళ్ళిన తరువాత వారు యూసుఫ్‌ని తిట్టడం కొట్టడం ప్రారంభించారు. ఇంకా అతన్ని బావి దగ్గరకు తీసుకొని వచ్చి అందులో పారవేసారు. అప్పుడు అల్లాహ్ యూసుఫ్ (అ)ను ఓదార్చి ధైర్యం చెప్పి, ఈ కుట్ర నుండి తప్పిస్తానని, నీవు వారికి ఈ సంఘటన గుర్తుచేసే సమయం వస్తుందని సూచించాడు.

17 : మేము సత్యవంతులమైనా యూసుఫ్ విషయంలో మీరు మా మాట నమ్మరు. మీరు మమ్మల్ని అనుమానిస్తున్నారు.

18 : ఒక మేకను జిబహ్ చేసి, దాని రక్తంలో అతని చొక్కాను తడిపి తీసుకొని వచ్చారు. యాఖూబ్ (అ) గ్రహించి “మీరు చెప్పింది అసత్యం” అని అన్నారు. అయిందేదో అయింది. ఓర్పు సహనం వహిస్తూ కాలం గడిపారు. కపటులు ఆయిషహ్ (ర)పై అపనిందలు వేసినపుడు కూడా ప్రవక్త(స) కు సమాధానంగా అల్లాహ్‌పై ప్రమాణంగా ఈ ఉదాహరణనే అవలంబిస్తాను, యూసుఫ్ (అ) తండ్రి యాఖూబ్ (అ) అవలంబించినట్లే నేనూ ఓర్పు సహనాన్ని వహిస్తాను. ఈ ఒక్క మార్గమే నాకు సరైనది అని అన్నారు.

19 : నీళ్ళు తోడినప్పుడు చేదలో యూసుఫ్ (అ) కూర్చుండిపోయారు. దాన్ని దృఢంగా పట్టుకున్నారు. ఒక అందమైన బాలుణ్ణి చూసి వారు ఆనందం పట్టలేకపోయారు. ఎందుకంటే ఆ కాలంలో బానిసల వ్యాపారం సర్వసామాన్యంగా ఉండేది. వాళ్ళు ఈ విషయాన్ని రహస్యంగా ఉంచారు.

وَلَقَدْ هَمَّتْ بِهٖ ۚ وَهَمَّ بِهَا لَوْلَآ اَنْ رَّاٰ بُرْهَانَ
رَبِّهٖ ۭ كَذٰلِكَ لِنَصْرِفَ عَنْهُ السُّوْۗءَ وَالْفَحْشَاۗءَ ۭ
اِنَّهٗ مِنْ عِبَادِنَا الْمُخْلَصِيْنَ ﴿24﴾

وَاسْتَبَقَا الْبَابَ وَقَدَّتْ قَمِيْصَهٗ مِنْ دُبُرٍ
وَّاَلْفَيَا سَيِّدَهَا لَدَا الْبَابِ ۭ قَالَتْ مَا جَزَاۗءُ
مَنْ اَرَادَ بِاَهْلِكَ سُوْۗءًا اِلَّآ اَنْ يُّسْجَنَ اَوْ عَذَابٌ
اَلِيْمٌ ﴿25﴾

قَالَ هِىَ رَاوَدَتْنِيْ عَنْ نَّفْسِيْ وَشَهِدَ شَاهِدٌ مِّنْ
اَهْلِهَا ۚ اِنْ كَانَ قَمِيْصُهٗ قُدَّ مِنْ قُبُلٍ فَصَدَقَتْ
وَهُوَ مِنَ الْكٰذِبِيْنَ ﴿26﴾

(24) ఆమె అతని వైపునకు రాసాగింది. యూసుఫ్ కూడా ఆమె వైపునకు పోయి ఉండేవాడే, ఒకవేళ తన ప్రభువు నిదర్శనాన్ని చూసి ఉండకపోతే. మేము చెడు నుండి, నీతిబాహ్యత నుండి అతనికి దూరంగా ఉంచటానికి అలా జరిగింది. నిస్సందేహంగా అతడు మా ప్రియదాసుల్లో ఒకడు. (25) చివరికి యూసుఫ్, ఆమె ఒకరి వెనుక ఒకరు తలుపు వైపునకు పరుగెత్తారు. ఆమె వెనుక నుండి యూసుఫ్ చొక్కాను లాగి చింపివేసింది. ఉభయులూ వాకిలి వద్ద ఆమె భర్తను చూసారు. ఆయనను చూడగానే ఆమె ఇలా అనసాగింది, "నీ ఇల్లాలి గురించి చెడుగా ఆలోచించేవాడికి తగిన శిక్ష ఏమిటి? అతన్ని జైల్లో పెట్టటమో లేక తీవ్రయాతనకు గురిచెయ్యటమో తప్ప మరొక శిక్ష ఏముంటుంది?" (26) యూసుఫ్ ఇలా అన్నాడు, "ఈమెయే నన్ను వలలో వేసుకోవటానికి ప్రయత్నం చేసింది." ఆ స్త్రీ కుటుంబానికి చెందిన ఒక వ్యక్తి ఇలా సాక్ష్యమిచ్చాడు, "యూసుఫ్ చొక్కా ముందు భాగం నుండి చినిగి ఉన్నట్లయితే అప్పుడు ఈ స్త్రీ చెప్పేది నిజం, అతను పలికేది అబద్ధం.

21 : ఈజిప్టులోని ఒక ఉన్నతాధికారి యూసుఫ్‌ను కొన్నాడు. ఇబ్నె అబ్బాస్ (ర) ప్రకారం అతడు ఆర్థిక శాఖకు చెందిన ఉన్నతాధికారి. అతనికి సంతానం లేదు. యూసుఫ్‌ను చూసిన వెంటనే అతను బానిస కాదని ఒక గొప్ప వంశానికి చెందినవాడని, అదృష్టం సరిగాలేక ఇలా జరిగిందని గుర్తించాడు. తన భార్య అయిన జులేఖాతో ఇతన్ని చాలా జాగ్రత్తగా, గారాబంగా ఉంచమని అతన్ని దత్తత తీసుకుందామని అన్నాడు. ఈ విధంగా అల్లాహ్ యూసుఫ్ (అ) రాజకీయ శిక్షణ కొరకు ఏర్పాట్లు చేసాడు. (తైసీరుల్ ఖుర్ఆన్)

22 : ఇబ్నెఅబ్బాస్ (ర) ఉల్లేఖనం ప్రకారం 33 సం.రాల వయస్సు రాగానే అల్లాహ్ అతన్ని ఈజిప్టు రాజ్యాధికారాన్ని బుద్ధిజ్ఞానాలను, ఆలోచనాశక్తిని, దైవదౌత్యాన్ని ప్రసాదించాడు. సత్కార్యాలు చేసే వారికి మంచి ప్రతిఫలం తప్పక లభిస్తుందని అల్లాహ్ వాగ్దానం చేసాడు. 'కజాలిక నజ్‌జిల్ మొహ్సినీన్' – (మేము సజ్జనులను ఇలాగే కటాక్షిస్తాము) – దీని నేపథ్యంలో ఇబ్నె జరీర్ తబ్రీ వ్యాఖ్య గమనించదగినది. ఆయన ఇలా అన్నారు : అంతిమ దైవప్రవక్త (స)ను అల్లాహ్ ఈ వాక్యం ద్వారా ఓదారుస్తున్నాడు. ఓ ముహమ్మద్! మేము త్వరలోనే మిమ్మల్ని ఈ మక్కా అవిశ్వాసుల చెర నుండి విముక్తిని ప్రసాదించి, వారిపై మీకు అధికారాన్ని కూడా ఇస్తాము అని ధైర్యం చెబుతున్నాడు.

وَاِنْ كَانَ قَمِيْصُهٗ قُدَّ مِنْ دُبُرٍ فَكَذَبَتْ وَهُوَ مِنَ
الصّٰدِقِيْنَ ﴿27﴾
فَلَمَّا رَاٰ قَمِيْصَهٗ قُدَّ مِنْ دُبُرٍ قَالَ اِنَّهٗ مِنْ
كَيْدِكُنَّ ؕ اِنَّ كَيْدَكُنَّ عَظِيْمٌ ﴿28﴾
يُوْسُفُ اَعْرِضْ عَنْ هٰذَا ٚ وَاسْتَغْفِرِيْ
لِذَنْۢبِكِ ۖۚ اِنَّكِ كُنْتِ مِنَ الْخٰطِـِٕيْنَ ﴿29﴾ ع 3 9 13
وَقَالَ نِسْوَةٌ فِى الْمَدِيْنَةِ امْرَاَتُ الْعَزِيْزِ تُرَاوِدُ
فَتٰىهَا عَنْ نَّفْسِهٖ ۚ قَدْ شَغَفَهَا حُبًّا ؕ اِنَّا لَنَرٰىهَا
فِىْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ﴿30﴾
فَلَمَّا سَمِعَتْ بِمَكْرِهِنَّ اَرْسَلَتْ اِلَيْهِنَّ
وَاَعْتَدَتْ لَهُنَّ مُتَّكَاً وَّاٰتَتْ كُلَّ وَاحِدَةٍ مِّنْهُنَّ
سِكِّيْنًا وَّقَالَتِ اخْرُجْ عَلَيْهِنَّ ۚ فَلَمَّا رَاَيْنَهٗۤ
اَكْبَرْنَهٗ وَقَطَّعْنَ اَيْدِيَهُنَّ ؗ وَقُلْنَ حَاشَ لِلّٰهِ مَا
هٰذَا بَشَرًا ؕ اِنْ هٰذَاۤ اِلَّا مَلَكٌ كَرِيْمٌ ﴿31﴾
قَالَتْ فَذٰلِكُنَّ الَّذِىْ لُمْتُنَّنِىْ فِيْهِ ؕ وَلَقَدْ
رَاوَدْتُّهٗ عَنْ نَّفْسِهٖ فَاسْتَعْصَمَ ؕ وَلَئِنْ لَّمْ
يَفْعَلْ مَاۤ اٰمُرُهٗ لَيُسْجَنَنَّ وَلَيَكُوْنًا مِّنَ الصّٰغِرِيْنَ ﴿32﴾

قَالَ رَبِّ السِّجْنُ اَحَبُّ اِلَىَّ مِمَّا يَدْعُوْنَنِىْۤ اِلَيْهِ ۚ
وَاِلَّا تَصْرِفْ عَنِّىْ كَيْدَهُنَّ اَصْبُ اِلَيْهِنَّ وَاَكُنْ
مِّنَ الْجٰهِلِيْنَ ﴿33﴾

(27) కాని అతని చొక్కా వెనుక భాగం నుండి చినిగి ఉన్నట్లయితే ఆ స్త్రీ చెప్పేది అబద్ధం, అతను పలికేది నిజం. (28) యూసుఫ్ చొక్కా వెనుక నుండి చినిగి ఉండటాన్ని చూసిన భర్త ఇలా అన్నాడు, "ఇవి మీ స్త్రీల పన్నాగాలు. నిజంగా మీ పన్నాగాలు మహా భయంకరంగా ఉంటాయి." (29) ఓ యూసుఫ్! ఈ వ్యవహారాన్ని ఇంతటితో వదిలెయ్యి. ఓ స్త్రీ! నీ అపరాధానికి క్షమాభిక్ష కోరుకో. నిస్సందేహంగా తప్పు నీదే. (30) నగరంలోని స్త్రీలు ఇలా చర్చించుకోసాగారు – "అజీజ్ భార్య తన యువ బానిస వెంట పడింది. ఆమె అతని ప్రేమలో పడింది. మా దృష్టిలో ఆమె చేసినది స్పష్టమైన పొరపాటే. (31) వారి అభ్యంతరకరమైన మాటలను విని ఆమె వారికి ఆహ్వానం పంపింది. వారి కొరకు దిండ్లతో అలంకరించబడిన విందును ఏర్పాటు చేసి ప్రతి ఒక్కరి ముందు ఒక కత్తిని పెట్టింది. వారి ముందుకు రమ్మని యూసుఫ్‌కు సైగ చేసింది. ఆ స్త్రీలు అతన్ని చూసిన వెంటనే ఆశ్చర్యానికి గురయ్యారు. తమ చేతులను కోసుకున్నారు. అప్రయత్నంగా ఇలా అన్నారు – "అల్లాహ్ మహిమ" ఇతను మానవుడు కాదు. ఇతను గొప్ప దైవదూతే. (32) అప్పుడు అజీజ్ భార్య ఇలా అన్నది – "ఇతని గురించే కదా మీరు నాపై నిందలు వేసింది. నేనతన్ని మోహించటానికి ప్రయత్నించాను. కాని అతడు తప్పించుకున్నాడు. ఒకవేళ అతడు నా మాట వినకపోతే చెరసాల పాలౌతాడు. తీవ్ర అవమానానికి గురవుతాడు.

(33) యూసుఫ్ ఇలా ప్రార్థించాడు : "ఓ నా ప్రభూ! వారు కోరే పనిని చెయ్యటం కంటే జైలే నాకు ఇష్టం. ఒకవేళ నీవు వారి కుట్రల నుండి నన్ను తప్పించక పోతే నేను వారి వలలో చిక్కుకొని అజ్ఞానులలో కలిసిపోతాను."

فَاسْتَجَابَ لَهٗ رَبُّهٗ فَصَرَفَ عَنْهُ كَيْدَهُنَّ ؕ اِنَّهٗ
هُوَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ﴿34﴾

(34) అతని ప్రభువు అతని ప్రార్థనను స్వీకరించాడు. ఆ స్త్రీల బారి నుండి అతన్ని రక్షించాడు. నిస్సందేహంగా ఆయనే అందరి మొరలనూ వినేవాడు. అన్నీ తెలిసినవాడు.

ثُمَّ بَدَا لَهُمْ مِّنْۢ بَعْدِ مَا رَاَوُا الْاٰيٰتِ
لَيَسْجُنُنَّهٗ حَتّٰى حِيْنٍ ﴿35﴾ ع 4 6 14

(35) సాక్ష్యాధారాలు చూసిన తర్వాత కూడా అతన్ని కొంతకాలం జైలులో పెట్టాలనే ఆలోచన వారికి తట్టింది.

وَدَخَلَ مَعَهُ السِّجْنَ فَتَيٰنِ ؕ قَالَ اَحَدُهُمَاۤ اِنِّيْۤ
اَرٰىنِيْۤ اَعْصِرُ خَمْرًا ۚ وَقَالَ الْاٰخَرُ اِنِّيْۤ اَرٰىنِيْۤ
اَحْمِلُ فَوْقَ رَاْسِيْ خُبْزًا تَاْكُلُ الطَّيْرُ مِنْهُ ؕ
نَبِّئْنَا بِتَاْوِيْلِهٖ ۚ اِنَّا نَرٰىكَ مِنَ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿36﴾

(36) జైలులో అతనితో పాటు మరో ఇద్దరు బానిసలు కూడా ప్రవేశించారు. వారిలో ఒకడు ఇలా అన్నాడు, “కలలో నేను సారాయి పిండుతూ ఉన్నట్లు చూసాను.” ఇంకొకడు ఇలా అన్నాడు : “నా తలపై రొట్టెలు ఉన్నాయి. వాటిని పక్షులు తింటున్నట్లు నేను కలలో చూసాను. మాకు వాటి పరమార్థం తెలుపు. నిన్ను మేము మంచివాడిగా చూస్తున్నాము.”

قَالَ لَا يَاْتِيْكُمَا طَعَامٌ تُرْزَقٰنِهٖۤ اِلَّا نَبَّاْتُكُمَا
بِتَاْوِيْلِهٖ قَبْلَ اَنْ يَّاْتِيَكُمَا ؕ ذٰلِكُمَا مِمَّا عَلَّمَنِيْ
رَبِّيْ ؕ اِنِّيْ تَرَكْتُ مِلَّةَ قَوْمٍ لَّا يُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ
وَهُمْ بِالْاٰخِرَةِ هُمْ كٰفِرُوْنَ ﴿37﴾

(37) యూసుఫ్ ఇలా అన్నాడు : “ఇక్కడ మీకు ఇవ్వబడే భోజనం రాక ముందు నేను ఈ స్వప్నాల భావాన్ని మీకు వివరిస్తాను. ఇది నా ప్రభువు నాకు ప్రసాదించిన విద్యయే. అల్లాహ్‌ను విశ్వసించనివారి, పరలోకాన్ని తిరస్కరించేవారి విధానాన్ని నేను వదలిపెట్టాను.

وَاتَّبَعْتُ مِلَّةَ اٰبَآءِيْۤ اِبْرٰهِيْمَ وَاِسْحٰقَ
وَيَعْقُوْبَ ؕ مَا كَانَ لَنَاۤ اَنْ نُّشْرِكَ بِاللّٰهِ مِنْ
شَيْءٍ ؕ ذٰلِكَ مِنْ فَضْلِ اللّٰهِ عَلَيْنَا وَعَلَى النَّاسِ
وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُوْنَ ﴿38﴾

(38) నా పెద్దలైన ఇబ్రాహీమ్, ఇస్‌హాఖ్, యాఖూబ్‌ల మతాన్ని అవలంబించాను. ఇతరుల్ని అల్లాహ్‌కు భాగస్వామిగా చెయ్యటం మా విధానం కాదు. ఇదంతా మనపైనా, మానవులందరిపైనా అల్లాహ్ అనుగ్రహమే. కాని చాలామంది కృతజ్ఞత చూపరు.

يٰصَاحِبَيِ السِّجْنِ ءَاَرْبَابٌ مُّتَفَرِّقُوْنَ خَيْرٌ اَمِ
اللّٰهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ؕ ﴿39﴾

(39) ఓ నా చెరసాల మిత్రులారా! అనేకమంది విభిన్న ప్రభువులు మేలా లేక సర్వశక్తి సంపన్నుడు అయిన ఒకే ఒక్క దేవుడు అల్లాహ్ మేలా?

مَا تَعۡبُدُوۡنَ مِنۡ دُوۡنِهٖۤ اِلَّاۤ اَسۡمَآءً سَمَّيۡتُمُوۡهَاۤ اَنۡتُمۡ وَاٰبَآؤُكُمۡ مَّاۤ اَنۡزَلَ اللّٰهُ بِهَا مِنۡ سُلۡطٰنٍ‌ؕ اِنِ الۡحُكۡمُ اِلَّا لِلّٰهِ‌ؕ اَمَرَ اَلَّا تَعۡبُدُوۡۤا اِلَّاۤ اِيَّاهُ‌ؕ ذٰلِكَ الدِّيۡنُ الۡقَيِّمُ وَلٰـكِنَّ اَكۡثَرَ النَّاسِ لَا يَعۡلَمُوۡنَ ﴿40﴾

يٰصَاحِبَىِ السِّجۡنِ اَمَّاۤ اَحَدُكُمَا فَيَسۡقِىۡ رَبَّهٗ خَمۡرًا‌ ۚ وَاَمَّا الۡاٰخَرُ فَيُصۡلَبُ فَتَاۡكُلُ الطَّيۡرُ مِنۡ رَّاۡسِهٖ‌ ؕ قُضِىَ الۡاَمۡرُ الَّذِىۡ فِيۡهِ تَسۡتَفۡتِيٰنِ ؕ‏ ﴿41﴾

وَقَالَ لِلَّذِىۡ ظَنَّ اَنَّهٗ نَاجٍ مِّنۡهُمَا اذۡكُرۡنِىۡ عِنۡدَ رَبِّكَ فَاَنۡسٰٮهُ الشَّيۡطٰنُ ذِكۡرَ رَبِّهٖ فَلَبِثَ فِى السِّجۡنِ بِضۡعَ سِنِيۡنَ ؕ‏ ﴿42﴾ ع 5 7 15

(40) ఆయనను వదలి మీరు దాస్యం చేస్తున్నవి, మీరూ మీ తాతముత్తాతలూ కల్పించుకున్న కొన్ని పేర్లు మాత్రమే. దీని గురించి అల్లాహ్ ఏ సూచననూ అవతరింపజెయ్యలేదు. పరిపాలించే అధికారం అల్లాహ్‌కు తప్ప మరొకరికి లేదు. ఆయన్ని తప్ప మీరు ఇతరులెవ్వరి దాస్యాన్నీ చెయ్యకూడదని ఆయన ఆజ్ఞాపించాడు. ఇదే స్థిరమైన ధర్మం. కాని చాలామందికి ఇది తెలియదు. (41) తోటి ఖైదీలారా! మీలో ఒకడు తన ప్రభువునకు మధువు త్రాపిస్తాడు. ఇంకొకడు శిలువ పైకి ఎక్కించబడతాడు. పక్షులు అతని తలను పొడిచి పొడిచి తింటాయి. మీరు అడిగిన సమస్య పరిష్కరించబడింది. (42) వారిలో విడుదల అవుతాడనే వాడితో యూసుఫ్ ఇలా అన్నాడు – "నీ ప్రభువు వద్ద నా గురించి ప్రస్తావించు." కాని షైతాను అతన్ని మరపునకు గురిచేసాడు. ఈ విధంగా యూసుఫ్ జైలులోనే కొన్ని సంవత్సరాలు ఉండిపోయాడు.

23 – 42 వాక్యాల వివరణ :

వాక్యాల సంబంధం : వెనుకటి వాక్యాల్లో యూసుఫ్‌ను కొనుక్కున్న ఈజిప్టు అధికారి ఆయన్ని తన అంతః పురంలో ఉంచి, గారాబంగా పెంచాడని పేర్కొనబడింది.

ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో ఈజిప్టు అధికారి భార్య (జులేఖా) యూసుఫ్‌తో అక్రమ సంబంధానికి ఆహ్వానించిందని, తగిన ప్రతిఫలం ఇస్తానని ఆశ చూపిందని, కాని యూసుఫ్ (అ) రెంటినీ తిరస్కరించాడని, అప్పుడు జులేఖా జైల్లో వేస్తానని హెచ్చరించిందని, అప్పుడు యూసుఫ్ (అ) జైల్లోకి వెళ్ళడానికి సిద్ధమేగాని చెడు కార్యానికి సిద్ధంగాలేనని విన్నవించుకున్నాడు. చివరికి జైలుకు వెళ్ళవలసి వచ్చింది కాని పాపకార్యానికి మాత్రం పాల్పడలేదని వివరించబడింది.

23 – 28 : జులేఖా యూసుఫ్‌ను మోహించడం, కఠిన పరీక్షకు గురిచేయడం, ఓడిపోయి ఆరోపణలు చేయడం, యూసుఫ్ ఇంత జరిగినా చెడుకు దూరంగా ఉండటం, ఆరోపణలు అసత్యం అని రుజువు కావటం.

23వ వాక్యం నుండి ఈ సంఘటన మొదలవుతుంది. ఇది యూసుఫ్ (అ) జీవితంలోని ప్రధాన ఘట్టంగా పరిగణించబడుతుంది.

తౌరాతులో యూసుఫ్ (అ) విశ్వసుందరుడని ఉంది. (6–39) యూసుఫ్ యుక్త వయస్సుకు రాగానే జులేఖా అతన్ని మోహించింది, అతన్ని వల్లో వేసుకోవటానికి అనేక రకాలుగా ప్రయత్నించింది. చివరి ఆయుధంగా ఏకాంతంలో హద్దులు మీరి ప్రవర్తించింది. ఉద్రేకానికి లోనుచేసింది.

వాస్తవాన్ని గురించి వివరించిన వ్యక్తిని సాక్షిగా పేర్కొనడం జరిగింది. అపరాధం ఆ స్త్రీదే అని, యూసుఫ్ నిరపరాధి అని సాక్ష్యం ఇవ్వబడింది. ఇక్కడ ఆశ్చర్యకరమైన విషయం ఏమిటంటే, సాక్ష్యం ఇచ్చే ఆ వ్యక్తి ఆ స్త్రీ కుటుంబానికి చెందినవాడే. (తర్జుమానుల్ ఖుర్ఆన్)

30, 31 : యూసుఫ్ మరియు జులేఖాల ఈ సంఘటన నగరంలో దావానలంలా వ్యాపించింది. యూసుఫ్‌ను ఆమె మోహించటానికి ప్రయత్నిస్తుందని, అతని ప్రేమలో పడి పిచ్చిగా ప్రవర్తిస్తోందని స్త్రీలు చెప్పుకున్నారు.

జులేఖాకు ఈ విషయం తెలిసింది. నగర ప్రముఖ స్త్రీలను ఆహ్వానించి మంచి విందు ఏర్పాటు చేసి, ప్రతి ఒక్కరి ముందు పళ్లు కోసుకునే కత్తి ఉంచింది. ఆ తరువాత యూసుఫ్‌ని వారి ముందుకు రమ్మని ఆదేశించింది. స్త్రీలు అతని అందానికి దిగ్భ్రాంతి చెంది, మైమరచి తమ ముందు ఉన్న పళ్ళకు బదులు చేతివేళ్లు కోసుకున్నారు. ఆశ్చర్యచకితులై ఇతగాడు మానవుడు కాడు గొప్ప దైవదూత అని అరవసాగారు. తానే కాదు, ఏ స్త్రీ కూడా అతన్ని చూసి సహనం వహించలేదని తెలుపటానికి జులేఖా ఈ ఏర్పాటు చేసింది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

32 : యూసుఫ్‌ని చూసి ఆగలేని స్త్రీలనుద్దేశించి, “ఈ యువకుని గురించే కదా మీరు నాపై అపనిందలు వేసారు. ఒకసారి చూస్తేనే మీకు మతిపోయింది. ఇప్పుడు కూడా మీరు నన్ను ఆ విధంగా అంటారా? అని ప్రశ్నించింది. స్త్రీల దిగ్భ్రాంతి ఆమెను మరీ ప్రోత్సహించింది. సిగ్గులజ్జల తెరలన్నీ తొలగిపోయి మళ్ళీ తన చెడు సంకల్పాన్ని వ్యక్తం చేసింది.

33 : యూసుఫ్ (అ) తన మనసులోనే ప్రార్థించారు – ఎందుకంటే విశ్వాసికి దుఆ ఆయుధం వంటిది. ఒక హదీసులో ఇలా ఉంది, “తీర్పు దినంనాడు ఏడు రకాలకు చెందిన వ్యక్తులు అల్లాహ్ సింహాసనం నీడలో ఉంటారు. వీరిలో ఒక వ్యక్తి అందం, అంతస్తు ఉన్న ఒక స్త్రీ వ్యభిచార చర్యకు ఆహ్వానించినపుడు, ‘నేను అల్లాహ్‌కు భయపడుతున్నాను’ అని పలికినవాడు కూడా ఉంటాడు.” (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం.620). సాక్ష్యాధారాలు దొరికినా అధికారి చెడు నడత గల స్త్రీని యూసుఫ్‌కు దూరంగా ఉంచదలిచాడు. అందువల్లే యూసుఫ్‌ని జైల్లో ఉంచటం జరిగింది.

ఖుర్ఆన్‌లోని 36వ వాక్యంలో కూడా దీని సూచనలు ఉన్నాయి. మొదటిది ఆ ఇద్దరు ఖైదీలు వచ్చి తమ స్వప్నాల భావాన్ని కోరటం. వీరిద్దరూ ఆ అధికారి కార్యాలయంలోని నౌకర్లే. వీరిలో ఒకరు మధుపానం త్రాపించేవాడు. ఇంకొకరు సేవకుడు. కొన్ని కారణాల వల్ల వీరిని జైల్లో పెట్టటం జరిగింది. యూసుఫ్ (అ) అల్లాహ్ ప్రవక్తగా ఉండేవారు. సందేశ ప్రచారం, ఆరాధన, దైవభీతి, వివేకం, సద్గుణ సంపన్నులుగా ఉండేవారు. స్వప్నాల భావం తెలిపే శక్తిని అల్లాహ్ ఆయనకు ప్రసాదించాడు. (అహ్‌సనుల్ బయాన్)

39, 40 : యూసుఫ్ జైల్లో తన స్నేహితుల నుద్దేశించి వారికి దేవుని ఏకత్వం గురించి ఉపదేశించారు. కేవలం అల్లాహ్‌నే ఆరాధించాలనీ, ఆయనకు ఎవరూ సాటిలేరని, మీ జాతి అల్లాహ్‌ను వదలి ఎవరిని ప్రార్థిస్తుందో వారికి ఎలాంటి స్థానం లేదనీ, కేవలం పెట్టుకున్న పేర్లనీ, దీన్నీ సాటి కల్పించటం అంటారనీ, అనేకమంది ఆరాధ్యులు మేలా లేక ఒక్క ఆరాధ్యుడా? మీరే చెప్పండి అని బోధించి, ఒక ప్రవక్తగా తన ప్రధాన కర్తవ్యం నెరవేర్చారు.

ఆ తరువాత ఇతర ఖైదీలతో ఇలా అన్నారు – మీ జాతి వారు ప్రపంచంలోని వేటిని ప్రార్థిస్తున్నారో, వేటిని ఆరాధ్యులుగా చేసుకున్నారో ఇవన్నీ కేవలం పేర్లుమాత్రమే. ఎటువంటి ఆధారం లేకుండా ఆరాధ్యులుగా చేసుకున్నారు. అల్లాహ్ సృష్టితాల ఆరాధన చేయమని ఎటువంటి ఆదేశం ఇవ్వలేదు. మానవుడు అల్లాహ్‌కు తప్ప ఇతరులెవ్వరికీ తలవంచరాదు. నా సందేశం ఇదే. ఇదే సరయిన మార్గం. దీన్నే అనుసరించమని అల్లాహ్ ఆదేశించాడు అని కూడా చెప్పారు.

(43) రాజు ఇలా అన్నాడు, "నేను కలలో ఇలా చూసాను : బలిసిన ఏడు ఆవులను బక్క చిక్కిన ఏడు ఆవులు తింటున్నాయి. ఏడు ధాన్యపు వెన్నులు పచ్చగా ఉన్నాయి. మరొక ఏడు ఎండిపోయి ఉన్నాయి. సభికులారా! మీకు స్వప్నాల భావం తెలిస్తే నాకు ఈ స్వప్న భావాన్ని వివరించండి."	وَقَالَ الْمَلِكُ اِنِّيْٓ اَرٰى سَبْعَ بَقَرٰتٍ سِمَانٍ يَّاْكُلُهُنَّ سَبْعٌ عِجَافٌ وَّسَبْعَ سُنْۢبُلٰتٍ خُضْرٍ وَّاُخَرَ يٰبِسٰتٍ ؕ يٰٓاَيُّهَا الْمَلَاُ اَفْتُوْنِيْ فِيْ رُءْيَايَ اِنْ كُنْتُمْ لِلرُّءْيَا تَعْبُرُوْنَ ﴿43﴾
(44) వారు ఇలా అన్నారు – "ఇవి పీడకలలాంటివి. మాకు ఇలాంటి పీడకలల భావం తెలియదు."	قَالُوْٓا اَضْغَاثُ اَحْلَامٍ ۚ وَمَا نَحْنُ بِتَاْوِيْلِ الْاَحْلَامِ بِعٰلِمِيْنَ ﴿44﴾
(45) ఆ ఇద్దరిలో విడుదలయిన వ్యక్తికి చాలా కాలం తరువాత విషయం గుర్తుకు వచ్చింది. అతడు ఇలా అన్నాడు – "నేను మీకు దీని భావాన్ని వివరిస్తాను. నన్ను పంపించండి. (46) 'యూసుఫ్! ఓ సత్య వంతుడా! నాకు ఈ స్వప్నాన్ని గురించి తెలుపు. 'ఏడు బలిసిన ఆవులను, ఏడు సన్నని ఆవులు తింటున్నాయి. ఏడు వెన్నులు పచ్చగా ఉంటే మరొక ఏడు వెన్నులు ఎండిపోయి ఉన్నాయి. నేను వారి వద్దకు తిరిగివెళ్ళాలి. వారు కూడా తెలుసు కుంటారు."	وَقَالَ الَّذِيْ نَجَا مِنْهُمَا وَادَّكَرَ بَعْدَ اُمَّةٍ اَنَا اُنَبِّئُكُمْ بِتَاْوِيْلِهٖ فَاَرْسِلُوْنِ ﴿45﴾ يُوْسُفُ اَيُّهَا الصِّدِّيْقُ اَفْتِنَا فِيْ سَبْعِ بَقَرٰتٍ سِمَانٍ يَّاْكُلُهُنَّ سَبْعٌ عِجَافٌ وَّسَبْعِ سُنْۢبُلٰتٍ خُضْرٍ وَّاُخَرَ يٰبِسٰتٍ ۙ لَّعَلِّيْٓ اَرْجِعُ اِلَى النَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَعْلَمُوْنَ ﴿46﴾

ఈ మార్గమే అల్లాహ్‌కు ప్రీతికరమైనది. చాలామంది ఈ మార్గాన్ని అనుసరించనందువల్లే సాటి కల్పించటానికి గురయ్యారు. జైల్లోని మిత్రులు అతని గొప్పదనం, పాండిత్యం చూసిన తర్వాతనే వారు అతనికి తమ సమస్యలను విన్నవించుకున్నారు. అయితే యూసుఫ్ (అ) సమాధానానికి ముందు దేవుని ఏకత్వం గురించి సందేశం వినిపించారు. ఎందుకంటే, ఇది వారి సమస్యకన్నా ప్రధానమైనది. అదీగాక వారిలో వినే, స్వీకరించే, ఆలోచించే శక్తి ఉండేది. తన కర్తవ్యం నెరవేరిన తర్వాత వారి ప్రశ్నలకు సమాధానమిచ్చారు.

41, 42 : మొదటి వ్యక్తి తన ఉద్యోగంలో చేరిపోతాడు. రెండవ వ్యక్తి ఉరితీయబడతాడు. అతని తలను గ్రద్దలు పీక్కుతింటాయి. ఇవి జరిగే తీరుతాయని కచ్చితంగా చెప్పారు. ఎందుకంటే అప్పటి వరకు "స్వప్నాల భావం తెలిపే ఆచారం లేదు." ప్రవక్త(స) ఇలా ఉపదేశించారు – "స్వప్నం భావం తెలుపనంతవరకు అలాగే ఉంటుంది, కాని దాని భావం తెలుపడం జరిగితే అది జరిగే తీరుతుంది. చక్రవర్తికి సారా త్రాపించేవాడు విడుదల అవుతాడని భావించి అతనితో, "నీ అధికారి వద్ద నా గురించి ప్రస్తావించు" అని అన్నారు యూసుఫ్ (అ). అతడు విడుదలై యూసుఫ్ (అ) గురించి ప్రస్తావించటం మరచిపోయాడు. అయితే ఇది కూడా షైతాన్ కుట్రే. ఈ విధంగా ప్రవక్త సంవత్సరాల తరబడి జైల్లో ఉండాలని. (అఫ్‌జలుల్ కబీర్).

قَالَ تَزْرَعُوْنَ سَبْعَ سِنِيْنَ دَاَبًا ۚ فَمَا حَصَدْتُّمْ
فَذَرُوْهُ فِيْ سُنْۢبُلِهٖٓ اِلَّا قَلِيْلًا مِّمَّا تَاْكُلُوْنَ ﴿47﴾

ثُمَّ يَاْتِيْ مِنْۢ بَعْدِ ذٰلِكَ سَبْعٌ شِدَادٌ يَّاْكُلْنَ مَا
قَدَّمْتُمْ لَهُنَّ اِلَّا قَلِيْلًا مِّمَّا تُحْصِنُوْنَ ﴿48﴾

ثُمَّ يَاْتِيْ مِنْۢ بَعْدِ ذٰلِكَ عَامٌ فِيْهِ يُغَاثُ النَّاسُ
وَفِيْهِ يَعْصِرُوْنَ ۧ ﴿49﴾ ع 6 7 16

وَقَالَ الْمَلِكُ ائْتُوْنِيْ بِهٖ ۚ فَلَمَّا جَآءَهُ الرَّسُوْلُ
قَالَ ارْجِعْ اِلٰى رَبِّكَ فَسْـَٔلْهُ مَا بَالُ النِّسْوَةِ الّٰتِيْ
قَطَّعْنَ اَيْدِيَهُنَّ ؕ اِنَّ رَبِّيْ بِكَيْدِهِنَّ عَلِيْمٌ ﴿50﴾

قَالَ مَا خَطْبُكُنَّ اِذْ رَاوَدْتُّنَّ يُوْسُفَ عَنْ
نَّفْسِهٖ ؕ قُلْنَ حَاشَ لِلّٰهِ مَا عَلِمْنَا عَلَيْهِ مِنْ
سُوْٓءٍ ؕ قَالَتِ امْرَاَتُ الْعَزِيْزِ الْـٰٔنَ حَصْحَصَ
الْحَقُّ ۫ اَنَا رَاوَدْتُّهٗ عَنْ نَّفْسِهٖ وَاِنَّهٗ لَمِنَ
الصّٰدِقِيْنَ ﴿51﴾

ذٰلِكَ لِيَعْلَمَ اَنِّيْ لَمْ اَخُنْهُ بِالْغَيْبِ وَاَنَّ اللّٰهَ لَا
يَهْدِيْ كَيْدَ الْخَآئِنِيْنَ ﴿52﴾

(47) యూసుఫ్ ఇలా అన్నారు, ఏడు సంవత్సరాల వరకు మీరు ఎడతెగకుండా సేద్యం చేస్తూ ఉంటారు. మీరు కోసిన పంటలో కొంత భాగాన్ని మీకు ఆహారంగా పనికి వచ్చేటందుకు తీసిపెట్టుకోండి. మిగతా భాగాన్ని వెన్నులలోనే ఉంచండి.

(48) తరవాతి ఏడు సంవత్సరాలు బహు గడ్డుగా ఉంటాయి. ఆ కాలంలో అప్పటి కొరకు మీరు నిలువ చేసి ఉంచిన ధాన్యం మొత్తం మీరు తింటారు. ఏమైనా మిగిలితే అది మీరు దాచిపెట్టి ఉంచుకున్నదే మిగులుతుంది. (49) దాని తరువాత మరొక సంవత్సరం వస్తుంది. అప్పుడు ప్రజలను పుష్కలమైన వర్షాలతో ఆదుకోవటం జరుగుతుంది. వారు రసాన్ని పిండుతారు.” (50) రాజు ఇలా అన్నాడు : “అతనిని నా వద్దకు తీసుకురండి.” కాని రాజదూత యూసుఫ్ వద్దకు వెళ్ళినప్పుడు, యూసుఫ్ ఇలా అన్నాడు : “నీ ప్రభువు వద్దకు తిరిగి వెళ్ళు. తమ చేతులను కోసుకున్న స్త్రీల వ్యవహారం గురించి అతన్ని అడుగు. నా ప్రభువుకు వారి జిత్తుల గురించి బాగా తెలుసు. (51) రాజు ఆ స్త్రీలను ఇలా విచారించాడు – “మీరు యూసుఫ్‌ను మోహించటానికి ప్రయత్నించినప్పుడు మీకు కలిగిన అనుభవం ఎటువంటిది?” వారందరూ ఏకకంఠంగా ఇలా అన్నారు, “అల్లాహ్ సాక్షి. అతనిలో మేము ఏ దోషాన్నీ చూడలేదు.” అజీజ్ భార్య ఇలా అన్నది.“ఇప్పుడు సత్యం బట్టబయలయింది. అతన్ని కవ్వించింది నేనే. నిస్సందేహంగా అతడు సత్యవంతుడు. (52) ఇందులో నా ఉద్దేశం ఏమిటంటే నేను అతనికి ద్రోహం చేయలేదనీ, ద్రోహుల కుట్రలను అల్లాహ్ పారనీయడనీ తెలియ జేయటం కోసమే.”

43 – 52 వాక్యాల వివరణ :

43 – 49 – ఆ తరువాత 43 వాక్యంలో సూచించిన సంఘటన జరిగింది.

ఇక్కడ ఖుర్‌ఆన్ సభికుల సమాధానాన్ని పేర్కొంది. సభికులు రాజు యొక్క స్వప్నానికి తగిన సమాధానం ఇవ్వలేకపోయినందువల్ల దానికి ఏమాత్రం ప్రాముఖ్యత ఇవ్వలేదు. కాని సేవకునికి ఈ స్వప్నం గురించి విని తన స్వప్నం సంగతి గుర్తుకు వచ్చింది. అతను వెంటనే రాజుకు ఇదంతా విన్నవించుకున్నాడు. అతని అనుమతితో యూసుఫ్ వద్దకు వెళ్ళాడు. యూసుఫ్ ఇచ్చిన సమాధానాన్ని తీసుకొని రాజు వద్దకు వచ్చి విన్పించాడు. రాజు ఆ స్వప్న భావాన్ని విన్న వెంటనే యూసుఫ్‌ని సభకు రప్పించమని ఆజ్ఞాపించాడు.

50, 51 : యూసుఫ్ తనను విడుదల చేసే శుభవార్తను విన్నారు. కాని ముందు తన కేసు విచారించమని, ఆ తరువాతే చెరసాల నుండి బయటికి వస్తానని చెప్పటం, రాజు విచారించటం, ఆయన నిర్దోషిగా రుజువు కావటం, జులేఖా తన తప్పును ఒప్పుకోవటం జరిగింది.

ఆ స్వప్న భావం విని రాజు సంతోషించి యూసుఫ్‌ని గౌరవభావంతో ఒక ప్రత్యేక ప్రతినిధిని పంపించి పిలిపించాడు. దీన్నే 55వ వాక్యంలో "రసూల్"గా పేర్కొనటం జరిగింది. అబూ హురైరా (ర) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : ప్రవక్త (స) ఇలా పలికారు – "ఒకవేళ నేను యూసుఫ్ (అ) ఉన్నంత కాలం జైల్లో ఉండి నన్ను విడుదలచేసే ప్రసక్తే వస్తే నేను వెంటనే ఒప్పేసుకుంటాను." (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం.6477)

యూసుఫ్ (అ) యొక్క ఈ సమాధానం వల్ల ఆయన గొప్పతనం, ఓర్పు, గాంభీర్యం వ్యక్తమవుతున్నాయి. తాను నిర్దోషి అని అందరికీ తెలిసిన తర్వాతనే జైలు నుంచి బయటికి రావటానికి సిద్ధమయ్యారు. ఈ విషయంలో యూసుఫ్ ఆ స్త్రీల గురించి ఎందుకు ప్రశ్నించారు? ఎందుకంటే,

(1) తనను చెరసాలలోకి పంపించడంలో ఆ స్త్రీల హస్తం కూడా ఉంది. తమ ఓటమి అవమానం భరించలేక వారు అసత్యపు ఆరోపణలు సంధించి ఉంటారు. ఈ కారణంగానే ఆయన్ని చెరసాలలో వేయటం జరిగింది.

(2) జులేఖా అందరి ముందు "అతను నిర్దోషి" అని, తనదే పొరపాటు అని ఒప్పుకుంది. సాక్ష్యాధారాల వల్ల కూడా యూసుఫ్ నిర్దోషి అని, ఆమెయే దోషి అని తేలింది. ఈ విషయంలో ఒక ప్రధానమయిన విషయం ఏమిటంటే, జులేఖా నేరం రుజువయిన వెంటనే రాజు ఇలా అన్నాడు, "యూసుఫ్ ఈ విషయాన్ని ఇంతటితో వదిలెయ్యి." అంటే "దీన్ని గురించి ప్రచారం చేయకండి, దీనివల్ల నాకు చెడ్డపేరు వస్తుంది." కాని తరువాత రాజు యూసుఫ్‌ను చెరసాలలో వేయించాడు. అయినా యూసుఫ్ రాజు ఉపకారాలను మరువలేదు. అందుకే అతని భార్య గురించి ప్రస్తావించి, అతన్ని సమాజంలో తలదించుకునేలా చేయటానికి ఇష్టపడలేదు. అందువల్లే చేతులు కోసుకున్న స్త్రీల గురించి ప్రస్తావించారు. కాని ఈ పరిస్థితిని గమనించిన రాజు భార్య, పొరపాటు అంతా తనదేనని, యూసుఫ్ నిర్దోషి అని ప్రకటించింది.

52 : నమ్మకద్రోహం, వాగ్దానభంగం, మోసం చాలా పెద్ద నేరాలు. అబ్దుల్లాహ్ బిన్ ఉమర్ (రజి) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు – ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు – "ప్రతి నమ్మకద్రోహి కొరకు తీర్పుదినం నాడు ఒక పతాకం పాతబడుతుంది. ఇంకా ఇలా ప్రకటించబడుతుంది – ఫలానా కుమారుడగు ఈ వ్యక్తి మోసగాడు." (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం.6177)